VI FEJEZET.

Plebániai vagyonkezelés.

I. Pécsegyházmegyei Alapitványi hivatal.

1. Alapszabályai.[1])

A pécsegyházmegyei alapitványok

kezelésére vonatkozó

alapszabályok és ügyrend.

I. Alapszabályok.

1. §.

A pécsegyházmegyei alapitványok a székes káptalan gondviselésére bizva, egy központi hivatalban, mely „Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal" elnevezéssel bir, együttesen kezeltetnek.

2. §.

A hivatal pecsétje e felirattal bir: Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal.

3. §.

A hivatal ügyeinek kezelését teljesitik a nagyprépost és a püspöki helynök kivételével, a káptalan többi tagjai és vezetésük alatt a tisztviselők.

4. §.

A felelősség minden egyes esetben elsősorban a gondozókanonokot és a vele müködő tisztviselőket, másodsorban a gondviselő káptalant terheli.

5. §.

A főfelügyeleti jog a megyéspüspököt, széküresedés esetén a káptalani helynököt illeti meg.

---

[1]) Ezen 1907-ből való Alapszabályokat megelőzőleg 1894-ben és 1885-ben adattak ki Alapszabályok. Az egyházmegyei alapitványok központi kezelése 1850-ben kezdődött. Kezdetben egyes kanonokok gondozták az alapitványokat, 1885-ben létesült az Egyhm. Alapitványi Hivatal.

6. §.

A számadások megvizsgálására a káptalan kebeléből évenként két tagot választ.

7. §.

A Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal tisztviselői: az ügyész, a főkönyvvezető és a könyvvezetők, kiket a káptalan előterjesztésére a püspök, széküresedés esetén a káptalani helynök nevez ki.

A könyvvezetéssel megbizott tisztviselők minősitése: kereskedelmi akadémia, felső kereskedelmi iskola elvégzése; államszámviteltani államvizsga vagy állampénztári vizsga letétele.

8. §.

Rendszeresittetik egy számvevői állás a könyvvezetés birálatára; továbbá egy szolgai állás. Mindkettőnek betöltése a káptalan jogkörébe esik.

9. §.

A tisztviselők fizetését és lakpénzét, a szolga bérét és az ezekkel összefüggő javitásokat, valamint a számvevő tiszteletdiját a káptalan állapitja meg, fentartván a megyéspüspök jóváhagyását.

A már megállapitott fizetés vagy bér lejebb nem szállitható.

10. §.

A fizetések havi előleges részletekben adatnak ki; kivévén a számvevő tiszteletdiját, mely csak az Ügyrend (F) értelmében teljesitett birálat befejezte után válik esedékessé.

11. §.

A kölcsönök elhelyezése, a tőke felmondása és minden lényeges ügy a káptalan határozata szerint történik.

12. §.

Pénzkezelő napok minden hétnek szerda és szombat napja, vagy ha ezekre ünnep esnék, az ezt követő köznap.

13. §.

Az alapitványokra vonatkozó ügyek alapitványi ülésben intéztetnek el, melyen az ügyésznek okvetetlenül jelen kell lennie, de a főkönyvvezető is ott legyen. Elnök a nagyprépost, akadályoztatása esetén a jelenlevők közül a rangra nézve legidősebb kanonok.

Az ülés határozatképességéhez megkivántatik a gondozókanonokon kivül két kanonok jelenléte.

14. §.

Az együttes kezelés mellett az egyes alapitványok tőkéinek szaporodása évenként külön is kimutatandó.

A megyei papságot közvetlenül érdeklő számadások évenként kinyomatandók, köröztetésüket az egyházmegyei hatóság eszközölvén.

15. §.

Az alapitványi hivatalt hatóságok előtt és harmadik személyekkel szemben a nagyprépost képviseli.

16. §.

A kölcsönök kamatlábát mindenkor az országos pénzviszonyok figyelembevételével a káptalan határozza meg.

A kamatok félévenként utólagosan fizetendők.

A kamatok, ha a kölcsön a hó első felében fizettetik ki: a hó 1-étől; ha a hó második felében fizettetik ki, a hó 16-ától számittatnak.

Attól, ki a kamatfizetéssel a lejárati napon tul 15 napnál tovább késik, a lejárat napjától számitott 7% késedelmi kamat szedetik be.

A kölcsönök általában három havi előleges felmondás után fizethetők vissza.

Megengedtetik, hogy kamatfizetéskor a kölcsöntőkéből részletfizetések eszközölhetők, még pedig:

a) 10—100 koronáig kamatmegtérités nélkül;

b) 100—200 koronáig 45 napi kamatmegtérités mellett;

c) 200 koronát meghaladó fizetések után — a felmondás mellőzésével — három havi kamat téritendő meg.

Felmondás esetén a hivatal pontosan meghatározza és közli az adóssal a visszafizetés határnapját. — Ha a záros fizetési határnap be nem tartatik, a felmondás az adósra nézve hatályát veszti és ugy tekintetik, mintha felmondás nem történt volna.

17. §.

Kölcsönös megállapodás mellett törlesztéses kölcsönöket is ad a hivatal.

A törlesztési részlet százalékát a kölcsönkérő maga állapithatja meg.

18. §.

A kezelési alap javára számolandó el a késedelmi kamatokon és egyéb jövedelmeken kivül a magánosoknál jel- vagy kézi zálogra elhelyezett tőkék kamatjainak az a része is, mely az alapok kamatköveteléseinek levonása után, mint fölösleg megmarad.

A kezelési alap fedezi az együttes kezelés költségeit.

Ebből az alapból pótoltatnak a már elhelyezett és ezentul elhelyezendő azon kölcsöntőkék és kamataik, melyek minden elővigyázat és szigoruság dacára elvesznek.

Az ily elveszett kölcsönökről és járulékaikról az ügyész az összes vonatkozó iratok csatolása mellett részletes számadást ad az alapitványi hivatalnak, mely azt átvizsgálván, a megtérités iránt javaslatot terjeszt a káptalan elé.

19. §.

A Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal által fizetendő kamatok százalékát, a kamatviszonyokra való tekintettel a káptalan állapitja meg.

A pénztárban örzött és egyes alapitványok tulajdonát képező értékpapirok után az egész kamatot adja ki a hivatal a jogosultaknak, mely a szelvény beváltásából befoly.

20. §.

A káptalan az alapitványokból I. állandó, vagyis felmondásra visszafizetendő és II. félévi törlesztési részletekben visszafizetendő kölcsönt ad; és pedig:

I. ingatlanokra első helyre az érték egyharmadáig.

Gyári és ipartelepeknél az ezekben elhelyezett gépek és egyéb felszerelési tárgyak figyelmen kivül hagyandók.

Erdőknél csak a puszta föld veendő figyelembe. — Szőllők és malmok csak mellékzálogul fogadtatnak el.

Bányák, kőfejtőtelepek, szinházak, templomok és iskolák épületei nem képezhetik jelzálog tárgyát; ezekre kölcsönök nem adhatók.

2. Oly értékpapirokra, melyeket az Osztrák-Magyar Bank kölcsönképes értékpapiroknak jelent ki.

21. §.

A káptalan által megszavazott kölcsönt csak akkor kaphatja meg a kölcsönvevő, ha a bekebelezési kérvény benyujtását igazoló felzetet és a hol kell, az épületeknek tüzkár elleni biztositásáról szóló kötvényt az ügyész a fél jelenlétében a hivatalnak átadja.

22. §.

A kifizetések utalvány alapján történnek.

Az egyházmegyei hatóság rendelkezésére álló alapokból a megyés püspök, az ő felhatalmazásából a püspöki helynök; széküresedés esetén a káptalani helynök; a káptalan rendelkezésére álló alapokból pedig, ideértve a kezelési alapot is, a káptalan utalványoz.

II. Ügyrend.

A)

Az alapitványi vagyon elhelyezése.

Az alapitványok javára kiállitott kötvények a hivatal helyiségében levő tüzmentes szekrényben helyeztetnek el. Uj okmányok elhelyezése vagy a benn levőknek bármely hivatalos célra való kiszolgáltatása a gondozó- kanonok jelenlétében történik.

A pénzösszegek, a takaréktári betétkönyvek, értékpapirok és letétemények másik tüzmentes szekrényben őriztetnek.

B)

A gondozó-kanonok.

A gondozó kanonokok havonként váltják fel egymást a hivataloskodásban és a káptalan képviseletében intézik a hivatal ügyeit.

2. A gondozó kanonok sajátkezüleg vezeti a pénztári naplót és azt mindenkor zár alatt tartja. Pénztári zárlatkor e naplónak egyeznie kel a könyvvezetés naplójával.

3. A megyés püspökhöz, szentszékhez és káptalanhoz intézett jelentéseket előzetesen átvizsgálja és aláirja.

4. A pénzszekrények főzárkulcsait őrzi.

5. Minden pénzkezelés a gondozó kanonok jelenlétében történik, ki a befizetéseket igazoló könyvecskéket, nemkülönben a zálogjog törlési és tehermentesitési engedélyeket aláirja; a kölcsönkérvényeket láttamozza.

6. Az adósoknak méltányos okokból egy évre terjedhető kamatfizetési halasztást enged.

C)

Az ügyész.

1. Az ügykörébe tartozó levelezést végzi. Jelen van a káptalan alapitványi ülésén és pénzkezelő napokon az alapitványi hivatalban. Ha a gondozó kanonok hivatja, megjelen.

2. A folyamodványokat és telekkönyvi kivonatokat átvizsgálja és felelősség mellett lelkiismeretes véleményt ad irásban, mely az iratoknál megőrzendő.

3. A megszavazott jelzálog- és értékpapirkölcsönökre vonatkozó okiratokat ő készíti; megengedtetvén neki, hogy ezen munkájáért a felektől a következő meghatározott dijakat szedhesse be a törvényszabta bélyeg-szükségleteken kivül és pedig:

200	koronán felül	400	koronáig	. . . . .	8 koronát
400	„ „	800	„	. . . . .	10 „
800	„ „	1200	„	. . . . .	12 „
1200	„ „	1600	„	. . . . .	14 „
1600	„ „	2000	„	. . . . .	16 „
2000	„ „	4000	„	. . . . .	20 „
4000	„ „	10000	„	. . . . .	24 „
10000	„ „	20000	„	. . . . .	30 „

Ezentul minden 10—10 ezer korona után még 10 koronát.

Ezen ügyvédi dijak a kölcsönösszeg kifizetése alkalmával levonatnak. Megjegyeztetik, hogy midőn a bekebelezendő kölcsönöket oly szolgalom vagy kiskoruság előzi meg, melynek törlése a kölcsön bekebelezésével együtt eszközölhető, ezek törlése épen úgy, mint más törlési engedélyek kiállitása a bélyegeken kivül a félre nézve ingyen teljesitendő.

A kölcsönök visszafizetésekor a törlés eszközléseért a bélyegeken kivül hat korona munkadija jár. Ugyanezen munkadija jár más pénzintézetek által convertált kölcsönökről kiállitott törlési nyugtákért.

4. Kötelessége vizsgálni, hogy a jelzálog időközben, a kölcsön megszavazásától a kifizetésig, változást nem szenvedett-e.

Vidéki telekkönyvi hatóságoknál ezen vizsgálati szemlét az illető telekkönyvi hatóság székhelyén lakó megbizható ügyvéd által végezteti, kinek esetről-esetre az ily szemlékért, jelentésért és a bekebelezési kérvény benyujtásáért a kölcsönvevő terhére 1—2 telekkönyv után 2 korona, 3 és több telekkönyv után 4 korona dij és 45 fillér postaköltség jár.

5. A kölcsöntőkék és kamatok behajtását a hivataltól vett kimutatások alapján késedelem nélkül eszközli.

6. Behajtás végett a pénztárból kivett kötvényekről elismervényt ad és a kötvényeket használat után azonnal a pénztárba visszaszolgáltatja.

7. Jelen van a pénztárnál, mikor a kölcsönvevő a kölcsönösszeget felveszi.

8. Az alapitványi ülésekről jegyzőkönyvet vezet, melyet a gondozó kanonok hitelesit.

9. Értesiti a feleket a megszavazott kölcsönökről, kik azt egy hó leforgása alatt felvenni tartoznak. — Kivévén azon esetet, ha a fél igazolja, hogy a késedelmet az ügy előleges rendezése okozta.

10. Általában minden ügyben, mely az alapitványi hivatal kezelése alatt álló alapitványokra vonatkozik, a káptalan megbizásából eljár és hatóságokhoz és hivatalokhoz benyujtandó folyamodványokat és beadványokat elkésziti. Oly birói árveréseknél, melyeknél az alapitványi hivatal követeléseivel érdekelve van, kötelessége a hivatal nevében jogérvényesen árverezni.

11. Ha az alapitványi hivatal ügyeiben utazik, költségei fejében naponkint 20 koronával dijaztatik; ezen felül vasut (II. osztály),

gőzhajó (I. osztály) vagy kocsira tett kiadásai a költségjegyzék bemutatása után a kezelési alapból pótoltatnak.

12. Az előző pontban jelzett és egyéb alapitványi kiadások fedezésére negyedévenként 200 korona előleget kap, melyről rendes könyvet vezet akként, hogy az elszámolás bármikor akadály nélkül megtörténhessék. — A rendes elszámolásnak azonban minden évnegyed lejártával meg kell történnie, melyek felülvizsgálása után a különbözet kiegyenlittetik.

13. Az alapitványok érdekében inditott pereknél, ha a perköltségek a felektől be nem hajthatók, a bélyegkiadásokon kivül más költséget az alapitványi hivatalnak nem számithat fel; ellenben feltétlenül meg lesznek téritve az általa előlegezett posta-és távirdadijak.

14. Minden év elején 200 koronát kap irodaátalány cimén.

15. Birói uton befolyt és az alapitványi hivatalt illető pénzösszegek haladéktalanul a hivatal pénztárába fizetendők akkor is, ha a fizetés részletekben történik.

16. Akadályoztatása vagy betegsége esetén minden hivatalos teendőinél helyettesitheti magát; de helyetteséért szavatol.

D)

A főkönyvvezető.

1. A főkönyvvezető a hivatal pénztári és számviteli ügyeit vezeti.

Minden folyamodványt és iratot, mely az alapitványokra és a hivatal ügykezelésére vonatkozik, elfogad. — Amennyiben ezek a folyamodványok vagy iratok oly kérelmet tartalmaznának, mely fölött csakis a káptalan határozhat, a káptalan elé, ha pedig a kérelem fölött a gondozó kanonok határoz, ez elé terjeszti; egyéb esetben elintézi. — A kölcsönökre vonatkozó kérelmeket a kézi jegyzőkönyvbe történt bejegyzés után a gondozó kanonokkal láttamoztatja és további eljárásra az ügyésznek átadja.

2. A könyvvezető tisztviselőknek közvetetlen elöljárója, kik személyi ügyeikben és hivatalos teendőikben alája vannak rendelve.

3. A könyvvezetők és szolga a káptalanhoz intézett folyamodványaikat neki tartoznak átadni; azokat határozat végett véleményes jelentéssel a káptalan elé terjeszti.

4. A könyvvezető állások betöltésekor beérkező folyamodványok alapján inditványt terjeszt a káptalan elé, kijelölvén azokat, kiket a betöltendő álásra legalkalmasabbnak vél.

5. Felosztja a könyvvezetők közt a hivatali teendőket; fentartja a rendet és a fegyelmet; amenyiben ez megsértetnék, a káptalannak bejelenti.

6. Az alapitványok kezelése körül előforduló levelezést és fel-

szóllitást végzi, és azokat, melyeket a könyvvezetők készitenek, előzetesen átnézi és aláirja.

7. Őrködik a hivatal ingó és ingatlan vagyonára. — Ezekről leltárt vezet. Leltári tárgyak beszerzése végett javaslatot terjeszt a káptalan elé. — 20 koronáig a gondozó kanonok engedélyét kéri.

8. Alapitványi tőkék kezelésére, a kamatlábak meghatározására nézve inditványt terjeszt a káptalan elé.

9. Vezeti a tisztviselők törzskönyvét, melyben kitüntetendők azok az adatok, melyek a nyugdijigény megállapitására nézve szükségesek. Nevezetesen: a név, állás, születési év, hó, nap, családi állapot, szolgálatbalépés napja, a nyugdijra igényjogosult feleség neve, a szolgálat ideje alatt beállott változások.

10. Vezeti az alapitványi tőkefőkönyvet, készíti a záró számadásokat, kezeli a káptalani törzstőkét és az erre vonatkozó évi számadást elkészíti; kezeli a gondozó kanonok jelenlétében és ellenőrzése mellett saját felelősségére a pénztárt. Mint pénztárkezelőnek azonban tiltva van bármely pénzbeli bevétel vagy kiadásnál első feljegyzést vezetni. — Őrzi a pénztár egyik zárókulcsát.

11. Szerkeszti a törlesztéses kölcsönök terveit, melyet a kölcsönvevő a kölcsön $^1/_4$%-val dijazza akként, hogy ez a dij 4 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet. E dijak a kölcsön kifizetésekor levonatnak.

E)

A könyvvezetők.

1. A főkönyvvezető munkafelosztása szerint az alapitványok tartozási és vagyonkönyveit, első feljegyzést képező letéti és minden más bevételi és kiadási naplót vezetik; továbbá minden egyéb nyilvántartást, mely a hivatal pénztári ügykezelésében szükséges. Vezetik a beérkezett pénzeslevelek és utalványok nyilvántartó könyvét.

2. Végzik a késedelmes fizetők megintését és készitik a beperlendő hátralékosok kimutatását, mely kimutatás a káptalannak határozatra bemutatandó s amennyiben a beperlést elrendeli, az ügyésznek átadandó.

3. Más pénzintézetek által konvertálandó kölcsönökről számlát állitanak ki, melyért 1 korona dij jár.

F)

A számvevő.

1. A számvevő kötelessége az évi lezárt számadásokat, valamint az egész évi könyvelési ügykezelést késedelem nélkül átvizsgálni és észrevételeit irásba foglalva, a nagyprépostnak beterjeszteni és a számvizsgáló kanonokok által eszközlendő számadás felülvizsgálatnál segédkezni.

2. Köteles az ügyésznek az alapitványi költség előlegekről negyedévenként beterjesztendő elszámolását megvizsgálni és jelentését a gondozó kanonoknak beterjeszteni.

G)

Általános kötelező szabályok.

1. Hivatalos órák minden köznapon d. e. fél 9-től d. u. 1 óráig tartatnak. Amennyiben a szolgálat érdeke megkivánja, a hivatalos órák kiterjeszthetők. A három könyvvezető hetenként felváltva d. u. 3—5 óráig a hivatalban szolgálatot teljesit.

2. A könyvvezetők a hivatalos órákat tartoznak a hivatalban tölteni. Az elmaradás vagy engedély nélküli eltávozás fegyelmi vétséget képez. Pénztári zárlat előtt a hivatalból eltávozni nem szabad.

3. Kimaradás a főkönyvvezetőnek bejelentendő és távozási engedély, mely azonban egy óránál több időre nem terjedhet, tőle kérendő. Minden kimaradás és távozás indokolandó; sőt a körülményekhez képest igazolandó is.

4. A könyvvezetőknek évenként egy havi szabadságra van igényük és ezt irásbeli indokolt kérelemre a káptalan adja meg. 8 napi szabadságot a gondozó kanonok engedélyez: mindkét esetben a főkönyvvezető véleménye alapján.

5. A hivatalos titok megőrzése a tisztviselőknek állásukkal kapcsolatos kötelességük.

6. A tisztviselők kötelesek a tudomásukra jutott oly eseményeket, melyek az alapitványokat érdeklik vagy azokból az alapitványokra kár háromolhatnék, a káptalannak és előljáróiknak azonnal bejelenteni.

7. A könyvvezetéshez tartozó könyveket, naplókat, feljegyzéseket vagy okmányokat tiltva van a hivatal helyiségéből elvinni vagy azokat idegenek által elkészittetni.

8. Tilos a káptalan engedélye nélkül az alapitványokról idegeneknek adatokat kiszolgáltatni; nemkülönben az adósok felől ezek beleegyezése nélkül nyilatkozni.

9. A tisztviselők kötelesek az ügyfelekkel szemben udvariasan viselkedni és kérdezősködéseikre, ha az a 8. pont tilalmába nem ütközik, a kellő felvilágositást megadni.

10. A tisztviselők és a szolga hivatalos esküt tesznek arra, hogy a szabályokat megtartják; a hivatal érdekeit szivükön viselik, azokat tőlük telhetőleg megvédelmezik.

11. A tisztviselők saját ténykedéseikért felelősek.

12. A tisztviselők a magán életben is úgy tartoznak viselkedni, hogy ez a hivatal tekintélyét mindenkor megóvja. Botrányos élet, könnyelmü adósságcsinálás a hivatal tekintélyével és a szol-

gálattal össze nem fér. Azért ezek a hibák fegyelmi eljárást vonnak maguk után.

13. Oly bűncselekmény elkövetése, mely a büntető törvénybe ütközik s a büntető biróság által szabadságvesztéssel büntethető, valamint oly cselekedet, mely a közfelfogás szerint a tisztviselőt megbecsteleniti: fegyelmi eljárás mellőzésével azonnal elbocsájtással büntettetik.

14. Általában a jelen szabályok és ügyrend megszegése fegyelmi vétséget képez, mely

első izben: intéssel,

másod izben: irásbeli dorgálással,

harmad izben: elbocsájtással büntettetik.

15. A fegyelmi hatalmat az állami tisztviselőkre érvényben levő törvények és szabályok figyelembevételével a káptalan gyakorolja, melynek határozata ellen, a fegyelmi itélet kihirdetésétől számitott 15 nap alatt a megyés püspökhöz (káptalani helynökhöz) lehet felebbezni.

H)

Nyugdij és nyugdijalap.

1. A tisztviselők és a szolga hű és kifogástalan szolgálat után nyugdijat kapnak, még pedig:

a) 40 évi szolgálat után a nyugdij alapjául beszámitható egész fizetést;

b) betöltött 10 szolgálati év után a fizetés 40%-át;

c) 10 évet meghaladó beszámitható szolgálat után minden további évért a fizetésnek még 2—2%-át.

Lakpénz nem számitható be.

2. Az özvegyek férjeik fizetése után 1200 koronáig ennek 50%-át, 1200 koronát meghaladó rész után pedig 20%-ot kapnak nyugdij fejében.

A szolgának özvegye férje fizetésének felére tarthat igényt.

3. A nyugdijak fedezésére nyugdijalap alkottatik, melynek javára a tisztviselők fizetéséből és a szolga béréből évenként 5% vonatik le havi részletekben.

5. Nyugdijfizetés esetén első sorban a nyugdijalap kamatjai fordittatnak e célra és a netáni hiány a kezelési alapból fedeztetik.

Ha a nyugdijalap idővel oly tőkévé szaporodik, hogy kamatjövedelme önmagában elegendő a nyugdijak fedezésére, akkor a kezelésialap a nyugdijfizetés kötelezettsége alól felszabadul.

6. Megszünik a nyugdijigény:

a) hütlenség következtében hivatalbóli vagy szolgálatbóli elmozditás esetében;

b) önkéntes lemondás és más, akár köz- akár magánhivatalba

vagy szolgálatba lépés esetén; és pedig még abban az esetben is, ha már tettleg nyugdijazva volt az illető.

Megjegyeztetik, hogy a fizetésből levont és a nyugdijalapba tényleg befizetett összeg minden körülmények közt a nyugdijalap tulajdona marad.

Záró határozatok.

1. Ezen alapszabályok és ügyrend életbeléptetésével az összes régebbi szabályok hatályon kivül helyeztetnek azzal az észrevétellel, hogy a mostani tisztviselők közül Hinka László ügyvéd-, Mihálffy Árpád főkönyvvezető- és Kerbolt Ferenc könyvvezetőre nézve az 1885. évi 1332. sz. alatt egyházhatóságilag helybenhagyott alapszabályokban K) nyugdij és nyugdijalap alatt előforduló 1—7. pontokban foglaltak; és a nevezett ügyvédre vonatkozólag még az 1893. április 27-én 1163. sz. alatt hozott püspöki határozat teljes érvényükben fenmaradnak.

2. Ezen alapszabályok és ügyrend 1907. évi január hó 1-én lépnek életbe.

Ezen alapszabályok a káptalan 1906. évi deczember hó 17-én tartott ülésében felolvastatván, helyeseltettek és megerősités végett a m. püspök elé terjesztettek.

Pécsett, 1906. évi deczember hó 17-én.

[P. H.]

A pécsi káptalan nevében:

Szeifricz István s. k.
pharosi c. püspök, káptalani nagyprépost.

53.
1907.

Jóváhagyom.

Pécs, 1907. január 5.

[P. H.]

† **GYULA** s. k.
püspök.

2. Az alapitványi hivatal kölcsönei.

(1907. évi 1454. sz. püsp. intézv. Circ. VII. 41.)

Az egyházmegyei alapitványi hivatal kölcsöneiről szóló Utmutatást jelen körlevelem melléklete gyanánt minden tiszt. plébánia hivatal részére öt példányban oly megbizás kapcsán küldöm, hogy ezt mindazokkal, akik hiveik anyagi jóvoltát is szivükön viselik, viszont pedig akik hiveiknek e tekintetben bizalmát birják, a plébániabeli körjegyzőkkel, tanitókkal — közölni és minél szélesebb körben

terjeszteni sziveskedjenek, kivánatra a még bőven rendelkezésre álló példányokból szivesen küld az egyházmegyei iroda.

Utmutatás a pécsegyházmegyei alapitványi hivatal kölcsöneiről.

Hogy a tiszt. lelkész urak az egyházmegyei alapitványi hivatalnál elhelyezett tőkék kikölcsönzése iránt teljes tájékozottságot nyerjenek és adandó alkalommal hiveiknek a kölcsönügyek lebonyolitásánál tanácsot vagy segédkezet nyujthassanak, emlitett hivatalnál divó kölcsönadás módozatai rövid összfoglalatban tudomásvétel céljából itt közöltetnek:

Minő kölcsönöket ad az alapitványi hivatal?

I. Állandó vagyis felmondásra visszafizethető;
II. Félévi törlesztési részletekben visszafizethető kölcsönöket.

2. Minő az állandó kölcsön és annak kamata?

Az állandó kölcsön viszafizetése nincs időhöz kötve; azt úgy az alapitványi hivatal, mint az adós előleges három havi felmondás után visszakövetelheti és illetve visszafizetheti. Részletvisszafizetések is elfogadtatnak, de 200 koronát meghaladó tőke már csak három havi előleges felmondás után fizethető vissza.

Az ily kölcsön után 6%-os kamat köttetik ki, mely félévenként *utólagosan* fizetendő. Ez a kamat a pénzviszonyokra való tekintettel lejebb szállitható. Ez idő szerint az öszes kölcsönök kamatlába 5.5%.

3. Minő a törlesztéses kölcsön és annak kamata?

Törlesztéses kölcsön bizonyos idő alatti visszafizetéshez van kötve. A törlesztés idejére, valamint a tőketörlesztés százalékára nézve a hivatal a felekkel előzetesen megegyez és úgy állapitja meg az időt és ennek megfelelő törlesztési százalékot, ahogy azt a felek kivánják.

Ily kölcsönök 5.5%-os kamatra adatnak, mely a törlesztési hányaddal együtt előlegesen félévi részletekben fizetendő.

a).	5.5 %	kamat,	0.5 %	tőke,	együtt	6 %-kal	45	év,	90 részletben
b).	5.5 %	„	1 %	„	„	6.5 „	34	„	68 „
c).	5.5 %	„	1.5 %	„	„	7 % „	28	„	56 „
d).	5.5 %	„	2 %	„	„	7.5 „	24	„	48 „
e).	5.5 %	„	2.5 %	„	„	8 % „	21	„	42 „
f).	5.5 %	„	3 %	„	„	8.5 „	19	„	38 „
g).	5.5 %	„	3.5 %	„	„	9 % „	17	„	34 „
h).	5.5 %	„	4 %	„	„	9.5 „	16	„	32 „
i).	5.5 %	„	4.5 %	„	„	10% „	14.5	„	29 „

fizettetik vissza a kölcsön.

Az ily kölcsönök három havi felmondás után egészben vagy részben szintén visszafizethetők, azonban a felmondás csak a félévi törlesztési határnapra eshet.

4. Mire ad az alapitványi hivatal kölcsönt?

I. Ingatlanokra: városokban és nagyobb községekben értékes és jó helyen fekvő házakra; általában házakra, melyekhez földbirtok tartozik és külön földbirtokokra. Nincsenek kizárva a kisebb (2-3 kat. holdat tevő) földbirtokok házzal sem, de csakis első helyre leendő betáblázásra és rendszerint az ingatlan értékének egyharmadáig.

Gyári és ipartelepeknél csak az épületek értéke vehető figyelembe; gépek és egyéb felszerelési tárgyak figyelmen kivül hagyatnak és ezek jelzálogul nem szolgálhatnak. Erdőknél csak a puszta föld értéke számitható. Szőllők és malomépületek csak mellékzálogul fogadhatók el.

Bányák, kőfejtőtelepek, templomok és iskolák épületei nem képezhetik jelzálog tárgyát; ezekre kölcsönök nem adhatók.

II. Értékpapirokra, melyeket az Osztrák-Magyar-Bank kölcsönképeseknek jelent ki, az érték háromnegyedrészéig.

5. Minő iratok szükségesek a kölcsönkéréshez?

a) Telekkönyv hiteles másolata;

b) A telekkönyvben felvett ingatlanok becsülevele, melyet a községi elöljáróság állit ki (jegyző, biró, esküdt.)

Ebben a becsülevélben a ház, mellék és gazdasági épületek tüzetesen leirandók: u. m. miből vanak épitve, mivel vannak fedve, hány szoba van benne stb. Itt megjegyeztetik, *legjobb* az ingatlanokat úgy megbecsülni, ahogy azok a közforgalomban elkelnek; mert úgy a magas, mint az alacsony becslés hátrányos.

c) Ha még nincs uj telekkönyvi betét, szükséges a kataszteri birtokiv is, melyen a jegyző igazolja, hogy az abban felvett parcellák ugyanazonosak a telekkönyvben felvett parcellákkal.

d) Ha szolgalom (tartás, lakás vagy más kikötmény) van valakinek a javára bekebelezve, ennek nyilatkozata, hogy az alapitványi hivatalnak a kölcsönre nézve elsőbbséget enged. Ha pedig a szolgalom-élvező már nem él, akkor a halotti anyakönyvi kivonat adandó be.

e) Ha valami tartozás, kölcsön van a telekkönyvbe bekebelezve, mely már ki van fizetve: a törlési engedély is beadandó, hogy azt egyidejüleg a zálogjog bekebelezéssel töröltetni lehessen.

f) Ha postán küldetik be a kölcsönkérelem, ebben az esetben meg kell emliteni, hogy mennyi kölcsönt kiván az illető felvenni és hogy állandó vagy törlesztéses kölcsönt-e és hogy mily százalék mellett, mennyi időre.

Amennyiben ezeken a szükségeseken kivül más iratokra is szüksége volna a hivatalnok, azt utólag be fogja kérni.

6. Mennyi költségbe kerül a kölcsön rendszerint?

Ha jelzálogul felajánlott ingatlanok tehermentesek, vagy az azokon még jelzálogilag bekebelezett terhekről a kérelem benyujtásakor egyuttal törlési nyugták vagy engedélyek, elsőbbségi engedélyek vagy halotti anyakönyvi kivonatok is nyujtatnak be és igy a kölcsön zálogjogi bekebelezésével egyidejüleg ezek törölhetők, a törvényszabta bélyegeken kivül munkadij fejében következő költségek fizetendők:

400	koronáig			8	korona
400	koronán felül	800	koronáig	10	„
800	„ „	1200	„	12	„
1200	„ „	1600	„	14	„
1600	„ „	2000	„	16	„
2000	„ „	4000	„	20	„
4000	„ „	10000	„	24	„
10000	„ „	20000	„	30	„

Ezentul minden 10—10 ezer korona után még 10 korona.

Ekként pl. 2000 K. kölcsön után fizetendő, ha a telekkönyv tiszta, tehermentes:

Kérvény bélyeg	3 K.	
3 felzet	— „	90 f.
Kötelezvény bélyege II. fok	7 „	50 f.
Zálogjog bekebelezési illeték $^{7}/_{10}$ százalék	15 „	54 f.
Postadíjak (szükséghez képest)	3 „	— f.
Kamatkönyvecske	„	20 f.
Ügyészi munkadij	16 „	— f.
Összesen:	46 K.	17 f.

Természetesen több a költség, ha bekebelezett terheket kell törölni. Ebben az esetben a kérvény bélyege 3 K.; szükséges felzetek bélyege egyenként 30 f. és a netán még szükséglendő okmányok kiállitási dija és bélyege.

Ha a köcsön törlesztéses, a törlesztési terv elkészitéséért a kölcsön $^{1}/_{4}$ százaléka számittatik fel, mely azonban 4 koronánál kezetek bélyege egyenként 30 f. és a netán még szükséglendő okmányok kiállitási dija és bélyege.

3. Egyházmegyei számvevőség.

(1890. évi 1601. sz. püsp. intézv. Circ. VIII. 57.)

Notum reddo Ven. Clero dioecesano, quod pro superrevidendis annue rationibus ecclesiarum et piarum fundationum distinctam instituerim Commissionem eo fine, ut opus superrevisionis secundum easdem semper normas effectui mandetur inque re tam magni momenti quaedam stabilitas et uniformitas introducatur.

Huius Commissionis membra sunt Rssmi Archi-Diaconi Ca-

thedralis et Tolnensis, porro duo Officiales Officii fundationalis dioecesani.[1])

Exinceps itaque DD. Vice-Archi-Diaconi confectas ecclesiarum et piarum fundationum Rationes directe ad Officium fundationale dioecesanum (Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal) mittendas habebunt *ex officio*[2]); observationes subin subscriptione respectivi Archi-Diaconi communicabuntur via ejusdem Officii fundationalis, ad quod deinde clarificationes etiam dirigendae veniunt.

4. Plebániai alapitványok és templompénzek tőkekamat adója.[3])

(1905. évi 2945. sz. kápt. helynöki intézv. Circ. XIII. 80.)

Ismételten előfordult azon eset, hogy a t. plébános urak azon téves cimen, hogy a plébániai alapitványi és templom pénzeket az egyházmegyei alapitványi hivatal kezeli és képviseli, a m. kir. pénzügyigazgatóságnál magokat a tőkekamatadó alól felmentetni, egyben a tőkekamatadónak az egyházmegyei alapitványi hivatal terhére való kirovását kérik.

Hasonló esetek elkerülése végett felhivom a t. plébános urak figyelmét „A plébániai vagyont illető szabályzat és utasitás a pécsi egyházmegyében" II. Fejezetének 3. és 7. §§-aira, melyekben világosan kimondatik, ki a plébánia vagyon *kezelője:* „3. §. A plébánia vagyonát *kezelik* annak időszerinti plébánosai (curatus) vagy ezek helyettesitői: az administratorok, vicariusok és a melléjök e célra választott, illetve kinevezett templomgondnokok." Továbbá: „7. §. A templomgondnok, kinek jogait és kötelességeit jelen szabályzat vonatkozó határozmányai állapitják meg, a plébánosnak, vagy helyettesének *kezelőtársa.*"

A *képviseletet* pedig a fentidézett Fejezet 10. §-a állapitja meg: „A plébános és a templomgondnokok az általok kezelt vagyonra nézve az egyházzal, — illetve javadalommal — és alapitványokkal szemben *gyámnoki* viszonyban vannak, úgy, hogy a magánjognak a gyámság körüli szabályai ezen viszonyra is alkalmazandók."

Mindebből világos, hogy a plébániai alapitványok és templompénzek *felelős kezelői és képviselői* a plébánosok és a templomgondnokok, nem pedig az egyházmegyei alapitványi hivatal. Következőleg a tőkekamatadót az 1875. évi XXII. tc. 6. §-a értelmében a plébánosok tartoznak fizetni, nem pedig az egyházmegyei alapitványi hivatal, mely kizárólag csak *adósa* és nem felelős kezelője a fentjelzett vagyonnak.

---

[1]) És még a kebelbeli papságból kinevezett két tag. (A pleb. vagyont illető utas. 124. §.)

[2]) A pécsi alapitványi hivatal és az egyházmegyei számvevőség a pécsegyházmegyei r. k. plebániahivatalokkal szemben és megforditva portómentességet élvez a keresk. min. 21085/1902. sz. rendelete alapján. Alkalmazandó záradék: Hivatalos ügy a 21085/1902. sz. keresk. min. rendelet alapján portómentes.

[3]) Mivel a köv. számban foglalt püsp. intézv. szerint 1906.-ban az adóköteles alapitványi és templompénzek adómentes értékpapirokba fektettettek, és azóta minden ujabb alapitvánnyal stb. az történik, ezen rendelet tulajdonképen tárgytalan. Tekintettel mégis a jövőben felmerülhető azon esetre, mikor a szóban forgó pénzek nem fognak ily értékpapirba fektettetni, jónak láttam felvenni.

Amiért is ezennel figyelmeztetem és kérem a t. plébános urakat, hogy a fenálló egyházmegyei szabályzat és országos törvény értelmében *tőkekamatadójokat maguk rójják le* kötelességszerüleg, és ne okozzanak felesleges munkát akár az adó-, akár az egyházm. alapitványi hivatalnak, mely az ez érdembeli megkereséseket mindig kénytelen visszutasitnai.

5. Adóköteles alapitványi és templompénzek értékpapirokba fektetése. Az Alapitv. Hiv. által fizetett kamatláb.

(1906. évi 4261. sz. püsp. intézv. Circ. XVII. 133.)

T. Egyházmegyei Papságom úgy lelki és szellemi, mint anyagi javát szivemen viselvén, hozzájárultam a Főtisztelendő Székeskáptalan azon jóváhagyás céljából elém terjesztett határozatához, melyet egész részletességgel az alábbi értesités ismertet az egyházmegyei t. papsággal s a melyet azért tudomásvétel és miheztartás céljából közlök:

Valamennyi tisztelendő Plébánia hivatalnak Az utóbbi években a jelzálogos kölcsönökre nézve oly terhes és kedvezőtlen viszonyok állottak be, hogy az alapitványi hivatal kénytelen volt a befolyó uj alapitványi tőkéket, valamint a tömegesen visszafizetett kölcsönöket adómentes 4%-os érték papirokba fektetni; részben pedig $3^1/_2$—4% kamatra takaréktárba helyezni. Addig, amig a befolyó kamatok a mutatkozó 1—1 és $^1/_2$% kamatdifferenciát fedezték, a hivatal megadta az alapoknak s igy a plébániák alapjainak is az 5% kamatot. Ámde ma már a csak 4%-kal kamatozó tőke meghaladja a 3.300.000 koronát, mi azt jelenti, hogy az évi kamatkülönbözet, melyet a hivatalnak a 4%-os kamatra reá kell fizetni, 33000 koronánál többet tesz. Erre pedig már fedezet nincs, tehát a tartalékalap emésztetik fel.

Ily körülmények közt oda van utalva a hivatalt gondviselő káptalan, hogy a pénzviszonyok nehéz sulyának engedve, arra való tekintettel is, hogy a nagy gonddal összegyüjtött tartalékalap fel ne emésztessék, az alapszabályok 20. §-a értelmében, a kiadandó kamatok mértékét $4^1/_2$%-ra szállitsa le.

A m. kir. közigazgatási biróság 4350/1906. számu itéletében kimondotta, hogy az adóalany maga az alapitvány, tehát az adó nem a plébános, hanem az alapitvány terhére vetendő ki. Ebből pedig az következik, hogy a plébániai alapitványok és templompénzek nem mentesek többé sem a megyei, sem a községi közterhektől s ezután nem csak állami adókat, hanem minden egyéb megyei és községi adót is kell fizetni. Mérsékelten számitva, az állami, megyei és községi adók a kamatjövedelemnek 22%-át teszik; vagyis 5 korona kamatjövedelem után 1 korona 10 fillér az adó. E szerint a most élvezett 5%-os kamatból nem marad több az alapitványok és templomok céljaira 3 korona 90 fillérnél. Még kedvezőtlenebb az ered-

mény, ha a kamatok a hivatal alapszabályainak 20. §-a[1]) értelmében $4^1/_2$%-ra szállittatnak le, mert ez esetben a kamat 100 korona tőke után 4 korona 50 fillér, a 22%-os adó pedig 99 fillér, marad tehát a célokra 3 korona 51 fillér. Ahol az adók magasabbak, mint Pécsett is, még 3 korona sem marad az alapitványok céljaira.

A káptalan tehát, különös figyelemmel a plébániák és templomok érdekeire, akként határozott f. hó 17-én tartott rendkivüli ülésében, hogy a plébániák és a templomok összes adó alá tartozó alapitványait és a tőkepénzeit adómentes 4%-os értékpapirokba helyezi el s mivel ezek a papirok átlag 97. K. 50 f.-en vásároltattak s így a kamathozadék 4 és $^1/_{10}$%-ot tesz, az alapitványi és templomi tőkék után $4^1/_{10}$%, vagyis 4 K. 10 f.-t fizet ki. Az adómentes alapitványok után pedig, milyenek: az iskolák, tanitók, szegények, iskolai könyvek, iskolások segélyezésére és ösztöndijakra tett alapok további intézkedésig fenntartja az 5%-os kamatokat. Ezzel az intézkedéssel a plébániák és a templomok a jelenlegi adóval terhelt 5%-os kamatjövedelmeiket véve tekintetbe, egyrészt 100 korona tőke után 20 f.-rel, a $4^1/_2$%-os kamatjövedelmet véve számitásba, 100 korona tőke után pedig 59 fillérrel több kamatot fognak élvezni, mint eddig élveztek; másrészt megszabadulnak a folytonos adófelszólalások terhétől. A tartalékalap pedig megmentetik az ezt feleméstéssel fenyegető tetemes összegü ráfizetés terhétől.

Ezek szerint az alapitványokat gondviselő pécsi káptalan tudomására adja a tisztelendő plébánia hivataloknak, hogy 1907. évi január 1-től kezdődőleg az összes adóköteles plébániai alapitványok és javadalmi tőkepénzek és a templomok tőkéi 4%-os adómentes értékpapirokba helyeztetnek el s minthogy ezek az értékpapirok 97 korona 50 fillér árfolyamon vásároltattak, a kamatok a számadásokban feltüntetett tőkék után $4^1/_{10}$%-kal fizettetnek ki. A kamatfizetés ideje, mint eddig, utólagosan január és julius 1-én áll be. Kelt Pécsett, 1906. december hó 18-án.

---

[1]) Az 1907. jan. 1-én életbelépett uj alapszabályok közt a 19. §. (L. a 371. l.)

II. A plebániai vagyon kezelésére vonatkozó szabályok.

1. Az 1893. évi vagyonkezelési Szabályzat.[1])

(1893. évi 3660. sz. püsp. határozm. Circ. XXIII. 187.)[2])

A plébániai vagyont illető szabályzat és utasitás.[3])

I. FEJEZET.

A plébániai vagyon állaga és osztályozása.

1. §.

A plébánia vagyonának állagát képezik mindazon javak, értékek és jövedelmet biztositó jogok, melyek a plébánia területén bizonyos egyházi célokra adattak.

2. §.

E plébániai vagyon rendeltetése szerint háromféle lehet, u. m.: *egyházi* (templomok, kápolnák tulajdona), *javadalmi* és *alapitványi* vagyon.

II. FEJEZET.

A plébániai vagyon kezelésére hivatott közegek, ezeknek felelőssége, lemondása és elmozditása.

3. §.

A plébánia vagyonát kezelik, annak időszerinti plébánosai (curatus) vagy ezek helyettesitői: az administratorok, vicariusok és a melléjök e célra választott illetve kinevezett templomgondnokok.

4. §.

A kegyur, az őt megillető betekintési, beleszólási és ellenőrzési jognak személyesen vagy megbizottja álta gyakorolt érvényesitésével befolyhat a plébánia vagyonának kezelésébe.

---

[1]) Ezt megelőzőleg az egyházmegyei zsinat aktái közé foglalt (Appendix II.), azelőtt pedig az 1171/1857. sz. a. kibocsájtott (Circ. Lith. 154.) szabályok voltak érvényben.

[2]) A „Szabályzatot" kihirdető körlevelet, mivel a jog szempontjából — egyetlen (l. alább 2. p. alatt) pontját kivéve — semmit nem tartalmaz, elhagyom.

[3]) A jelen Szabályzatot kiegészitő, módositó és magyarázó későbbi rendeletek alább, a 2. pontban következnek. A Szabályzat megfelelő helyén mindegyik jelezve van.

5. §.

A hitközség a plébániai vagyon kezelésébe törvényes képviselete utján foly be, mely e jogát a templomgondnok és az ellenőrzéssel külön megbizott tagjai által, sőt szükség esetében az egyházmegyei hatósághoz intézett felterjesztései utján gyakorolja.

6. §.

A templomgondnok a hitközségi képviselet, ennek hiányában pedig az iskolaszék szavazattöbbsége által a hitközségnek helybenlakó, feddhetlen életü, vagyonos, irás-, olvasás- és számolásban jártas, legalább 25 éves és katonai rendes tényleges szolgálati kötelezettségének eleget tett tagjai közül élethossziglan választatik és hivatalába — az egyházmegyei hatóság megerősitésének leérkezte után — a kerületi alesperes által, a hitközségi képviselet illetve az iskolaszék kiküldötteinek jelenlétében bevezettetik; hol pedig még iskolaszék sem létezik, ott a plébános van hivatva és kötelezve a nép óhajtásának figyelembe vételével templomgondnokot az egyházmegyei hatóságnál kinevezés végett javaslatba hozni; az ekként kinevezett templomgondnok hivatalba való bevezetését a községi elöljáróságnak két e célra külön meghivott kath. tagjának jelenlétében ugyancsak a kerületi alesperes eszközli.

Az egyházhatóságilag megerősitett, illetve kinevezett templomgondnokok a templomban a hivek jelenlétében a plébános kezébe esküt tesznek arra nézve, hogy az egyház és alapitványok vagyonát pontosan és lelkiismeretesen kezelendik.

E célra álljon itt a következő esküminta:

Én N. N. esküszöm a mindentudó és mindenható Istenre, hogy mint a N . . . i templomnak megválasztott (kinevezett) gondnoka, ezen templom minden ingó és ingatlan vagyonának, amennyiben rám tartozik, legjobb tudásom és tehetségem szerint a t. plébános urral egyetemben gondját viselni, az alapitványok létesitésére előirt eljárást pontosan betartani, a templompénztárnak rám bizott kulcsát magamnál tartani fogom, ugy szintén a templom- és alapitványi pénzek bevételezésénél és kiadásánál, nyugtatványok, alapitó levelek kiállitásánál, számadások szerkesztésénél és aláirásánál lelkiismeretesen közremüködni fogok.

Isten engem ugy segéljen, a boldogságos Szűz Mária és Istennek minden Szentei.

7. §.

A templomgondnok, kinek jogait és kötelességeit jelen szabályzat vonatkozó határozmányai állapitják meg, a plébánosnak vagy helyettesének kezelőtársa, kinek együttes közremüködését a plébános, illetve helyettesitője a vagyonkezelés minden mozzanatánál igénybe venni köteles.

8. §.

Minden plébánián a vagyon mérvéhez vagy a hozzátartozó templomok szám- és távolsági arányához képest egy vagy több gondnok alkalmazandó, kik egymás közt egyenlő jogkörrel és egyetemleges kötelezettséggel birnak és a plébániai vagyon kezelésénél való közremüködésöket még fensőbb hatósági közbelépés igénybevételével is érvényesiteni tartoznak.

9. §.

A templomgondnokok tisztjöket rendszerint dijtalanul teljesitik, miért a templomban és körmeneteknél őket elsőbb hely illeti. Egyházlátogatási okmány vagy szokás alapján eddig élvezett illetményeik jövőre is érintetlenül hagyatnak. A mennyiben kivételesen tiszteletdij megállapitása- vagy felemelésének szüksége forogna fen, e kérdésben, a teljesitett munka és a templomvagyon arányában, mégis a hitközségi képviseletnek, ennek nem létében az iskolaszéknek, illetve ennek hiányában a plébánosnak javaslata alapján az egyházmegyei hatóság határozata dönt.

10. §.

A plébános és a templomgondnokok az általok kezelt vagyonra nézve az egyházzal, illetve javadalommal és alapitványokkal szemben gyámnoki viszonyban vannak, ugy hogy a magánjognak, a gyámság körüli szabályai ezen viszonyra is alkalmazandók.

11. §.

A templomgondnokok lemondása csak a hitközségi képviselet illetve iskolaszék által, az e célra saját kebeléből kiküldött bizottság illetve a községi elüljáróságnak két, e célra külön meghivott kath. tagja előtt megejtett leszámolás után fogadható el, ha ahhoz az egyházmegyei hatóság a maga részéről is hozzájárul. Ellenben a templomgondnokok hivatalbeli hanyagság, vétség vagy büntett miatt, a keresztülvitt vizsgálat alapján az egyházmegyei hatóság által állásuktól elmozdithatók.

III. FEJEZET.

A plébániai vagyon keletkezése és a körül előfordulható változások.

12. §.

Mindhárom nemü plébániai, akár pénzbeli, akár más ingó vagyon, a mennyiben kikötményhez, vagy feltételhez nem szabott adományozás, ajándékozás vagy hagyomány utján keletkezik, az illetékes plébános elfogadásának tényével az egyházmegyei hatóság által is elfogadottnak tekintik; ellen esetben azonban épugy, mint min-

den alapitványi vagyon kivétel nélkül és bármely módon szerzendő ingatlan vagyon joghatályt csak az egyházmegyei hatóság jóváhagyásával nyer. E jóváhagyásra van szükség még bármely már létező plébániai vagyon állagának egészben vagy részben eszközlendő átváltoztatását célzó joglépésnél is.

Ennek folyományakép az egyházi (templom, kápolna) és javadalmi vagyon keletkezésére, valamint annak átváltoztatására vonatkozó eredeti okmányok a hitközségi képviselet véleménye kiséretében a ker. esperes által — jóváhagyást igénylő esetekben — az egyházmegyei hatósághoz határozathozatal végett felterjesztendők.

Az alapitványi vagyon létesitése körüli és ettől eltérő eljárást a következő IV. Fejezet tárgyalja.

13. §.

Minden valamely plébániához tartozó és bármely rendeltetéssel biró ingatlan, ez utóbbinak világos és határozott megjelölésével saját költségén a tulajdonos jogszemély nevére telekkönyvezendő. Állaguk meg nem csonkitható. Az épületek jó karban tartandók fen és az e részben fenálló egyházhatósági utasitások szerint tüzkár ellen biztositandók.

14. §.

Az egyházi és alapitványi vagyont képező ingatlanok jövedelme az előirt célra forditandó, az ennek teljesitése után netán fenmaradó összeg az 50. §. illetve az 51. §. rendelkezéseinek megfelelőleg tőkésitendő.

15. §.

Az ingók leltározandók és megfelelő helyen gondozva jól megőrizendők.

IV. FEJEZET.

Az alapitványok létesitése körül követendő eljárás.

16. §.

Alapitvány csak akkor létesithető, ha a célnak megfelelő elegendő vagyon adományoztatik.

Általában e vagyon akkora legyen, hogy évi hozadéka az alapitványi terhek teljesitésére mindenképen elegendő legyen.

E végből első sorban irányadóul szolgál a 31. §-ban foglalt dijszabás; az ebben meg nem határozott esetekben pedig az alapitvány létesülésére szükséges vagyon mérvére nézve irányadó a fenti általános elv.

Mindenemü alapitvány önálló jogalanyt, vagyis jogszemélyt képez; minélfogva az alapitványi vagyon tulajdonjoga közvetlenül

magát az alapitványt illeti. A miért is bármely az alapitványok vagyonát érdeklő jogügyletnél a vagyon tulajdonosaként magoknak az alapitványoknak kell szerepelniök.

Bármely alapitvány csak az egyházmegyei hatóság elfogadásával és jóváhagyásával lép életbe.

Ily alapitvány tárgya lehet: ingatlan, tőkepénz, vagy valamely szolgálmány lekötése.

17. §.

Ha ingatlanban tétetik az alapitvány: ugy annak, az alapitó kizárólagos, feltétlen, teljes és tehermentes tulajdonát kell képeznie és az alapitólevélben a tulajdonjognak telekkönyvi bekebelezéséhez szükséges engedélynek is kell foglaltatnia, hogy ez alapon — az alapitványnak egyházhatósági elfogadása esetén — a tulajdonjog a tett alapitvány javára, de az alapitó költségére a plébános vagy helyettese által késedelem nélkül telekkönyvileg bekebelezhető legyen.

18. §.

Ha az alapitvány készpénzben vagy állam-, avagy más elfogadható papirban óhajtatik letétetni: ugy ez minden kivétel nélkül okvetetlen előre leteendő.

Magán-kötelezvények, még telekkönyvi bekebelezés mellett sem fogadhatók el alaptványkép.

19. §.

Ha valamely alapitvány fedezetéül bizonyos szolgálmány kötetnék le: ugy az akként biztositandó, hogy arra minden körülmény közt teljes megnyugvással számitani lehessen. Politikai községek ilynemü kötelezettségéhez az illető megye közgyülésének jóváhagyása is bemutatandó és átadandó.

20. §.

Bármelyik módozatot is választsza az alapitó e három (17., 18., 19., §§.) közül, köteles szándékát mindenekelőtt a templomgondnoknál bejelenteni, kinek ismét kötelességében áll azt az általa, a nép által értett nyelven vezetett „alapitványi gondnoki napló"-ba — melynek beszerzése és vezetése az alapitványok nyilvántarthatása és ellenőrizhetése céljából ezennel elrendeltetik — haladéktalanul bejegyezni és erről az alapitó félnek azonnal szabályszerü igazolványt kiállitani.

21. §.

Az „alapitványi gondnoki napló"-nak a következő rovatokat kell tartalmaznia:

a) folyó szám;
b) a bejelentés napja;
c) alapitó neve és lakhelye;
d) az alapitvány rendeltetése;
e) alapitványi összeg;
f) egyházmegyei hatóság határozata, ennek száma;
g) észrevételek.

22. §.

Az „alapitványi gondnoki napló" a templomgondnok által őrzendő és bármely hitközségi tag által betekinthető, nagy fontosságánál fogva pedig a plébános és kerületi alesperes által kiváló figyelemmel kisérendő.

Három hó előtt bejegyzett alapitványnál a valódiság mellett jogvélelem harcol; minélfogva annak ellenkezőjét a plébános bizonyitani köteles. A bejegyzés hiánya ellenben valamely létezőnek állitott, de a plebániahivatal által ilyenül el nem ismert alapitvány tekintetében, annak fen nem léte mellett állapit meg jogvélelmet és ez esetben az alapitványtételt az alapitványt tevő köteles igazolni.

23. §.

Az alapitó köteles a templomgondnoktól nyert igazolványt és a többi, a tenni szándékolt alapitványra vonatkozó iratokat a plébánosnak átadni, ki ismét a készpénzben vagy értékpapirokban álló alapitványi tőkét csak ezen előzmények után és a templomgondnok jelenlétében veheti át, mert az átvételt igazoló elismervényt is mindkettejük együttes aláirásával kell megerősiteni.

24. §.

Póstán vagy birói uton kézbesitett alapitványi pénzt vagy értéket köteles a plébános kézhezvétel után az „alapitványi gondnoki naplóba" a templomgondnok által haladéktalanul bevezettetni.

25. §.

Minden alapitványról erős papirosra, jóravaló fekete téntával, tisztán olvasható irással, három szószerint egyező eredeti példányban,[1]) az egyház és polgári törvények kötelményeinek megfelelőleg szerkesztett alapitó-levél készitendő.

Az alapitó-levél szerkesztésénél kiválóan három lényeges mozzanatra kell kiterjeszkedni:

1. Az alapitó vezeték- és keresztneve, állása, plébániai ille-

[1]) A Horvát-Slav. országbeli egyházmegyei plebániákat illetőleg l. az 1911. évi 538. sz. püsp. rendeletet 2. a) alatt.

tősége, szándéka minden kétséget kizáró vilgossággal kifejezésre jusson.

2. Az alapitványi vagyon mérve, minemüsége, jövedelmezősége, mikénti elhelyezése pontosan kitétessék.

3. Az örök időkre szóló alapitványi kötelezettségek, vagyis terhek kellőkép körvonalazva előadassanak.

A fenti kellékeknek megfelelő alapitó-levelet maga az alapitó is kiállithatja, de ezen esetben az alapitványi vagyon mérvéhez képest, ezen alapitványi vagyonon felül, még külön készpénzben a 10%-os vagyonátruházási illetéket is letenni tartozik, a mennyiben a kérdéses alapitványnál ily vagyonátruházási illetéknek helye van.[1])

Rendszerint azonban, akár végrendeleti hagyományból eredő, akár élők közötti alapitványról van szó, az alapitó-levelet a végrendelet vonatkozó intézkedésének alapján és szövegének az alapitólevélbe szószerint való felvétele mellett, illetve pedig az alapitónak élőszóbeli előadása nyomán maga a plébános készitse és mellőzve az alapitónak még aláirását is, az elkészitett alapitólevelet ő maga és a templomgondnokok irják alá; az ily alapitólevél azonkivül a plébánia pecsétjével és két tanu aláirásával is megerősitendő.

Az alapitólevél az egyházmegye magyarországi részében mindig magyar nyelven szerkesztendő, az egyházmegye szlavonországi területén pedig horváth nyelven is szerkeszthető.

Az alapitólevél három példánya, az alapitványi tőkeösszeg, értékpapir és az erre vonatkozó összes iratok kiséretében, az alapitvány a plébános által teljesen felszerelve (jelesül: a gondnoki igazolvány arról, hogy az alapitvány az „alapitványi gondnoki naplóba" bejegyeztetett, minden esetben; lehetőleg pedig a végrendelet vonatkozó kivonata is stb. csatolandó) legkésőbb 15 nap alatt elfogadás és jóváhagyás végett az egyházmegyei hatósághoz felterjesztendő.

Ha az alapitvány szelvényes értékpapirokban tétetik: ez esetben a plébános most emlitett felterjesztésében megnevezendő még esetleges kötményeztetés céljából azon m. kir. adóhivatal vagy kamatfizető pénztár is, melynél a kamatok folyóvá tétele kivántatik.

Az egyházmegyei hatóság ezen szelvényes értékpapirokat a körülményekhez képest nagyobb jövedelmezőség tekintetéből esetleg realizálni, vagy az alapitványi hivatal kezelésébe bocsájtani, vagy az illető alapitvány nevére kötményezett értékpapirokkal felcseréltetni fogja.

26. §.

Az egyházmegyei hatóság az elfogadott és jóváhagyott alapitvány összegét kezelés végett kiadja a Pécs-egyházmegyei alapitványi hivatalnak, melynek elismervényét,[2]) ugy a jóváhagyási zára-

[1]) Az örökösödési illetékre vonatkozólag lásd alább a 31. §-t és az 1442/1902. sz. utasitást 2. b. alatt.

[2]) 1912-től kezdődőleg az Alapitványi Hivalal az elismervények- és értesitvényekről átment a betétkönyvek rendszerére. (L. 2. c. alatt.) A 26. §-ban „elismervény" helyett eszerint „betétkönyv" értendő. Uj alapitványok beterjesztésénél pedig az előző, 25. §-ban elsorolt iratokkal együtt a betétkönyv is beküldendő az egyhm. hatósághoz.

dékkal ellátott alapitólevél két példányát, esetleg a többi iratokat is, a plébánosnak a 27. §-beli eljárás végett kiküldi.

Értékpapirok kötményezése esetében az átvételi elismervény utólag, csak a kötményezési müvelet befejezte után küldetik meg.

Az el nem fogadott alapitványnak irataival a készpénz vagy értékpapirok visszaküldetnek.

27. §.

Leérkezvén az egyházmegyei hatóság határozata, ez az „alapitványi gondnoki napló" megfelelő rovatában a szerint, a mint jóváhagyatott vagy elutasittatott, a templomgondnokok által késedelem nélkül bevezetendő. E mellett kötelességében áll a plébánosnak az alapitvány hatálybaléptét a legközelebbi vasárnapon a szószékről kihirdetni és ennek megtörténtével az alapitványi oklevelet egész terjedelmében az ájtatos alapitványok jegyzőkönyvébe bevezetni, végül a sekrestyében függő, könnyebb kezelés végett zárható üvegajtóval ellátott szekrényben az összes alapitványokat feltüntető táblás kimutatásba, esetleg a mise- és egyéb alapitványok ketté választott táblás kimutatásaiba feljegyezni. Ha létezik hitközségi képviselet: ugy ennek legközelebbi ülésén tartozik a plébános az alapitványt, az okmányok bemutatása mellett, bejelenteni és jegyzőkönyvbe vétetni.

Mindezek megtörténte után az alapitvány pénzértéket képviselő okmányai a templomgondnok jelenlétében további őrizetül a templom pénztárában elhelyezendők.

Az alapitólevél egyik példánya megörzés végett szintén a templom pénztárába, illetve a plébánia levéltárába helyezendő el, a másik példány pedig vétbizonyitvány ellenében magának az alapitónak, illetve örököseinek kézbesitendő s a kézbesités megtörténtének igazolásaul a szabályszerüen aláirt vétbizonyitvány az egyházmegyei hatóságnak megküldendő.

28. §.

Az el nem fogadott alapitvány a viszautasitó határozatnak az „alapitványi gondnoki napló"-ban történt bejegyzése után az alapitónak, a letételről szóló elismervény visszavétele és a visszaadást igazoló nyugtatvány átvétele mellett, haladék nélkül visszaadandó, az erre vonatkozó okmányok az illető számadáshoz csatolandók, ezek megtörténtéről pedig egyidejüleg az egyházmegyei hatósághoz, a templomgondnok aláirásával is ellátott jelentés terjesztendő fel.

29. §.

Kereszteket, szobrokat, kápolnákat, képeket egyházi felavatásban részesiteni, mielőtt a fentartási alapról kellőkép gondoskodva, illetve az erre vonatkozó alapitvány elfogadva lenne, szigoruan tiltva van. Az ez ellen vétők, illetéktelen eljárásuk egyházi fenyitésén

kivül, a felavatott tárgyak fentartási alaptőkéjének saját vagyonukból leendő szolgáltatásában fognak elmarasztalni.[1])

30. §.

Jelen fejezet rendelkezéseinek áthágói az egyházmegyei papi nyugdij-alap javára esetről esetre, annyiszor, a mennyiszer 40 koronáig terjedő birságban, az esetleg ellenök inditandó fegyelmi eljárás költségeiben és következményeiben fognak elmarasztalni.

V. FEJEZET.[2])

31. §.

Mise, kereszt, szobor, kápolna, kalvária stb. alapitványok tőkéinek dijszabása.

A. A pécsvárosi plébániákra nézve:

1) csendes szentmise-alapitvány tőkéje . 84 korona.
2) énekes szentmise-alapitvány tőkéje . 168 korona.
3) liberás gyászmise „ „ . 210 „

B. A többi plébániákra nézve:

1) csendes szentmise-alapitvány tőkéje . 42 korona.
2) énekes „ „ „ . 84 „
3) liberás gyászmise „ „ . 126 „

C. Az összes plébániákra nézveő

1) fakereszt fentartására alapitvány . . . 20 korona.
2) kőkereszt „ „ . . . 42 „
3) szobor fentartására alapitvány-tőke 42 koronától feljebb, a szobor nagysága és minősége szerint;
4) kápolna, kálvária és egyébb alapitványok tőkéje esetről esetre állapitandó meg.

Ha a végrendeletileg alapitványra tett hagyomány összegéből az örökösödési kincstári illeték (10%) levonása után fenmaradó összeg az ezen §-ban megszabott dijak összegét meg nem ütné és azt a végrendeleti végrehajtó, illetve az örökösök közül senki kiegészíteni nem akarná, az ilyen csonkitott alapitvány, mig az egyházm. alapitványi főpénztárban tőkésitett kamataiból kiegészithető lesz, függőben- és nyilvántartandó és annak idején az egyházmegyei hatósághoz az alapitvány rendszeresitése végett jelentés teendő.

Ha pedig már rendszeresitett misealapitványok körül fordulna elő utólag az örökösödési kincstári illeték fizetésének szüksége, akkor

a) a mennyiben a kérdéses alapitványi vagyon értéke a fenti dijszabásban

---

[1]) A 3088/1902. sz. r. szerint fentartási alapitvány a templomokban felállitott szobrok stb. számára is kell. A 3087/1902. szerint pedig uj templomok, kápolnák, keresztek, szobrok, képek helye telekkönyvileg biztositandó. L. 2. d) és e) alatt.

[2]) Az egész fejezetet hatályon kivül helyezte a 4877/1910. sz. rend. L. 2. f) alatt.

megállapitott tőke összegét tulhaladja, e többlet kiutalványozásáért a fizetési meghagyás, az alapitvány-rendszeresitési okmány, az alapitványi tőkéről szóló elismervény[1]) és a kivéti összegről szóló nyugtatvány csatolása mellett az egyházmegyei hatósághoz folyamodhatni;[2])

b) a még az előző a) alatti pontban előirt eljárás után fedezetlenül maradt kincstári követelést, vagy amennyiben az alapitványi vagyon értéke a megszabott dijnál nem nagyobb, az egész kincstári illetéket, ha a felszólitott örökösök a kiegészitésről tudni nem akarnának, a plébános sajátjából viseli, szabadságában állván, mig ez előlege megtérül, az énekes szentmise helyett egy korona dij mellett csendes szentmisét végezni, a csendes szentmisék végzését felfüggeszteni, fenmaradván plébániaváltoztatás, vagy halálesetben neki, illetve hagyatéki tömegének visszkeresete plébánosutódjával szemben.

VI. FEJEZET.

A plébániai pénztár.

32. §.

Plébániai pénztár elnevezése alatt értendő a plébániai vagyonnak a 2. §-ban előadott hármas rendeltetése szerinti pénz- és értékkészlet, tehát a tulajdonképeni templompénztár a javadalmi és alapitványi tőkék pénztáraival egyetemben.

Minden plébániában, a plébániai lakházban jó erős, lehetőleg vasból készült vagy legalább vaspántokkal megerősitett és legkevesebb két különböző zárral ellátott pénzszekrénynek kell lennie.

Az egyik zár kulcsát a plébános, a másikat, vagy a többit a gondnok, vagy a gondnokok legidősbike maguknál tartják.

33. §.

A pénzszekrényben őrizendők az egyházi és alapitványi vagyonok, ugy a javadalmi törzsvagyon értékes okmányai, továbbá a folyó szükségletek fedezésére szükséges pénz és átmenetileg nagyobb összegek, értékpapirok rendeltetési helyökre leendő átszállittatásukig.

Amennyiben a pénzszekrény térfogata megengedi, a plébániai vagyonra vonatkozó egyéb iratok is ebben őrizhetők, ellenkező esetben ezek külön e célra szolgáló szekrényben megőrzés végett elhelyezendők.

34. §.

A kulcsoknak egy kézben lenni, még rövid időre sem szabad.

35. §.

A pénzszekrény csak a kulcsok jogosult birlalóinak együttes jelenlétében nyitható fel és ezek bármelyikének távozása előtt az összes kulcsokkal bezárandó.

---

[1]) Betétkönyv L. a 391. l. 2. j. és alább 2. c.

[2]) L. az örökösödési kincstári illetékre vonatkozólag még az 1442/1902. sz. utasitást 2. b.) alatt.

36. §.

A pénzszekrény tartalmának pénzben és értékpapirokban mindenkor egyeznie kell a számadások és a pénztári napló állásával. Minden eltérés igazolandó. Az egyedüli elfogadható mentség az apróbb bevételeknek egy hét alatt begyült összege erejéig terjed.

37. §.

Bevételezésre csak a plébános jogosult, ki kisebb összegeket és pedig egy tételben, legfeljebb 12 koronáig terjedő összegeket egyedül is elfogadhat. Tizenkét koronát meghaladó bevételezések vagy kiadásoknál a plébános és gondnokok együttes jelenléte szükséges.

Az apróbb bevételek hétről-hétre, a 12 koronán felüli bevételek az összes kulcstartók jelenlétében a pénzszekrénybe helyezendők.

38. §.

A templom- és keresztperselyek, a nagypénteki, kálváriai, és az oltár stb. oblatiók pénzben vagy terményben való felszámitásának és átvételének a gondnok jelenlétében kell történnie.

39. §.

A plébános a templomgondnokkal együttesen jogositva van a plébánia pénztárából 40 koronáig terjedő kiadásokat tenni.

Egy cim alatt, illetve ugyanazon tárgyra — melynél az egyes alkatrészek csekélyebb árai együttesen egy egésznek veendők — 40 koronától 100 koronáig terjedő kiadásokhoz a kerületi alesperes irásbeli,[1]) — 100 koronát tulhaladó kiadásokra pedig már az egyházmegyei hatóság engedélye kivántatik meg, a mely iránti kérvényhez[2]) csatolandók a templomvagyon tőkeállományának és átlagos évi jövedelmének és kiadásainak kimutatásai, valamint a ker. alesperes véleménye. Az esetre, ha 600 koronán tulmenő kiadás engedélyezéséről lenne szó, a felsoroltakon kivül még melléklendő a kegyur, ennek hiányában a hitközségi képviselőtestület nyilatkozata is.[3])

40. §.

Ha a templomi folyó vagy rendkivüli kiadásokra a pénztár elég fedezetet nem nyujt, vagy valamely alapitványi tárgy körül költekezés szüksége merül fel, ez esetben köteles a plébános az egyházmegyei hatósághoz, a templomgondnok

---

[1]) Templomkifestéshez, ha az legnagyobbrészt adakozásból befolyt pénzen eszközöltetik is, az esperes a templompénztárból 100 koronán aluli hozzájárulást sem engedélyezhet, mert az igy befolyt pénz is a templompénztárhoz tartozik, és ha a kiadások végösszege — akárhonnan vétetik is a pénz — a 100 koronát meghaladja, az esperesnek nincs már engedélyezési joga. 2274/1895. L. 2. g.) alatt.

[2]) Az ilyen kérvények felszerelésének további részleteiről szól a 212/1901. sz. utasitás. L. 2. h.)

[3]) Espereseknek, mint plébánosoknak 40—100 K. közt mozgó kiadásokhoz egyházhatósági engedély szükséges. 2656/1895. 2. i.)

által is aláirt és kellőleg felszerelt kérvényben a pénz kiutalványozásáért folyamodni.

Ha a 100 koronát tulhaladó kiadások engedélyezése iránt — az előző 39. §-ban előirt — kérvény az egyházmegyei hatósághoz oly esetben nyujtandó be, midőn a házi pénztár ezen kiadásokra fedezetet nem nyujt és a fizetési kötelezettség halasztást nem tür: akkor ezen kérvényben a szükséges fedezetnek az alapitványi főpénztárból való egyidejü kiutalványozása is kérhető. — E kérvényhez mindjárt csatolandó a kiveendő pénzösszegnek megfelelő értékü elismervény[1]) és a kivéti összegről az 59. §. szerint kiállitandó nyugtatvány, a melyek ellenében a kiutalványozott összeg közvetetlenül az alapitványi hivatal által küldetik ki, esetleg a beküldött elismervénnyel egyidejüleg, ha erre a templom-, vagy az alapitványnak még követelése maradna fenn. A kérelem megtagadása esetében ennek csatolmányai is szabályszerü eljárás végett (27. §. utolsóelőti bekezdés) visszaküldetnek.

41. §.[2])

Ellenben, mihelyt a templom-pénztárban a folyó és előre látott rendkivüli kiadások — melyek vizsgálat alkalmával igazolandók — fedezetén tul 100 korona vagy ezen felüli összeg egybegyült, e fölösleg — mindig a tizedes rendszer szabályai szerint kikerekitett összegben — az egyházmegyei hatóság utján a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatalba szállitandó.

Az e részben felmerült és bebizonyitott mulasztásért a plébános, illetve helyettesitője a kamatvesztes pénztár irányában teljes kártételt nyujtani köteles.

VII. FEJEZET.

A plébániai vagyon kezelése és gyümölcsöztetése.

42. §.

A szorosan vett javadalmi ingatlanok mikénti gyümölcsöztetése — a jókarban tartás iránti teljes felelősség terhe mellett — magára a javadalmasra vagy jogosult helyettesitőjére tartozik.[3])

Három évnél hosszabb időre kötött bérleti vagy haszonbérleti szerződések az utódra nézve csak az egyházmegyei hatóság jóváhagyásával ellátva kötelezők.

43. §.

Az egyházi (templomok, kápolnák tulajdona) és alapitványi ingatlanok gyümölcsöztetése, az illető ingatlan természetének meg-

[1]) Betétkönyv. L. 391. l. 2. j. és alább 2. c.

[2]) E §-ra vonatkozólag l. a 442/1900. és 212/1901. sz. rendeleteket 2. j.) és h.) alatt.

[3]) A kántortanitói és tanitói földek haszonbérbeadására vonatkozó 3012/1911. sz. püsp. rendeletet l. 2. s.) alatt.

felelőleg és a helyi szokáshoz alkalmazkodva, mégis a templomgondnok okvetlen közbenjötte mellett történik.

44. §.

Házilag vitt kezelés esetében — mely főkép oly ingatlanokra nézve, melyek munkáltatási szolgalmi joggal vagy a községbeliek által ingyenes megmunkálás kedvezményével kapcsolatosak, nem mellőzendő — a kiadások és bevételezések, illetve a termények fölmérése a plébános és templom gondnok együttes jelenlétében, a termények értékesitése pedig akár árverezés, akár más alkalmasabbnak talált módon, de mindenesetre nyilvánosan történjék.

45. §.

Haszonbérbe ezen ingatlanok csakis nyilvános árverezés utján és a legtöbbet igérőnek adhatók, kivel azután szabályszerü haszonbéri szerződés kötendő.

Az árverezés menetéről jegyzőkönyv veendő fel, mely a plébános és templomgondnok aláirásain kivül az összes jelenvolt árverezők aláirásaival látandó el.

46. §.

A szerződésben, a szokásos és törvényes kellékeken kivül, kikötendő a haszonbérnek félévi egyenlő előleges részletekben történendő fizetése és a szerződés aláirása alkalmával egy félévi bérösszegnek készpénzben vagy állampapirban óvadékkép (Cautio) való letétele, megjegyeztetvén, hogy ez, az utolsó részletbe fog betudatni. Ezen óvadék a pécsegyházmegyei alapitványi hivatalhoz megfelelő kezelés céljából való utalás végett az egyházmegyei hatósághoz küldendő, időközi kamatai pedig a haszonbérlőnek kiadandók.

Kikötendők még a szerződésben az épületek tüzkár elleni biztositása, per esetére a sommás eljárás és a plébániához legközelebb eső kir. járásbiróság illetősége.

47. §.

A szerződés jóváhagyás végett bemutatandó:

a) ha az 3 évnél hoszabb időre nem köttetik és az évi bérösszeg a 100 koronát meg nem haladja, a hitközségi képviselet javaslatával együtt a kerületi alesperesnek;

b) ha az 3 évnél hosszabb időre szándékoltatik köttetni vagy az évi bér a 100 koronát meghaladja, a hitközségi képviselet és kerületi alesperes javaslataival az egyházmegyei hatóságnak.

48. §

A szerződés három eredeti példányban állitandó ki, melyből két példány a szerződő feleknek jut, — a harmadik ellenben és pedig

a 47. §. *a)* pontja esetében a kerületi alesperesnél, — mig az ugyanazon §. *b)* pontja esetében az egházmegyei hatóságnál marad.

49. §.

Egyházi, javadalmi és alapitványi tőkéket képező államkötvények, ugy egyéb értékpapirok és szelvényeik esetleges kötményeztetés, illetve a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatalnál való kezelés, vagy letétében leendő megőrzés végett, mégis a királyi adóhivatalnak, avagy kamatfizető pénztárnak, melynél esetleg a kamatok folyósitása történjék, és a tulajdonos jogi személynek szabatos megnevezése mellett az egyházmegyei hatósághoz felterjesztendők.

Az alapitványi hivatalnak az átvételt igazoló elismervénye azonnal, esetleg a kötményeztetés után kiszolgáltatandó.

50. §.

A templomoknak, kápolnáknak azon tőkéi, melyek nem birnak alapitványi rendeltetéssel, magánosoknál is, de soha személyes hitelre, hanem okvetlenül ingatlanokra, ezek becsértéke $^1/_3$-dának erejéig és első helyen való telekkönyvi bekebelezéssel, valamint az épületeknek tüzkár elleni biztositása mellett elhelyezhetők.

Malmok és szőllők csak mellékjelzálogul fogadhatók el.

51. §.

A javadalmi törzsvagyon állagát, nemkülönben a szorosan vett alapitványi vagyont képező összes tőkepénzek, tehát a már meglevők visszafizetésüknek esetében ugy, mint az ujonnan keletkezők, gyümölcsöztetés végett az egyházmegyei hatóság utján okvetlenül a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatalba szállitandók.

Alapitványi tőkepénzeknek ingatlanokba (szántóföldek, rétek) fektetését csak különös tekintetet érdemlő esetekben, az illető alapitványok vagyonának szembeszökően nagyobb és biztos jövedelmezőségének okából, a kegyur, ker. esperes és hitközségi képviselet irásbeli hozzájárulásával és csakis kivételesen engedélyezi az egyházmegyei hatóság.

Az erre vonatkozó szerződésekben vevők gyanánt a 16. §. értelmében egyenkint és névszerint felsorolandók az érdekelt alapitványok, megjelölésével annak, hogy az egyes alapitványok , a vételárhoz mely összeggel járulnak, illetve hogy mekkora az egyes alapitványoknak tulajdonjogi részessége a kérdéses ingatlanban; a minek a telekkönyvi bekebelezésnél is kifejezésre kell jutnia.

Házak, szőllők, malmok ilynemü jogügyletből kizárvák.

Az ily befektetési engedély iránti kérvényhez becsatolandók a megvásárolandó ingatlan telekkönyvi kivonata, kataszteri ive, hiteles becsüje, helyrajza, a legközelebbi piac tiz évi átlag szerinti terményárfolyama, a kegyuraság, a ker. esperes és a hitközségi képviselet hozzájárulási nyilatkozata.

52. §.

Azon plébános vagy helyettesitője, ki templompénzt az 50. §-ban elöirt biztositék nélkül, avagy javadami-, vagy alapitványi törzstőkét, tőkésitett kamatokat, ha mindjárt kellő biztositék mellett is, magán egyéneknél, társulatoknál, város vagy községnél, szóval: bárkinél elhelyez, avagy az egyházmegyei hatóság külön engedélye nélkül ingatlanokba fektet, hütlen kezelésben magát ipso facto elmarasztaltnak tekintse és az ekként elhelyezett pénzre nézve a templom, a javadalom, vagy alapitvány adósává lesz, mely pénzt az első megintéstől számitandó három hónap alatt az egyházmegyei hatósághoz szállitani köteles és ha e kötelezettségének ezen idő alatt eleget nem tenne, javadalma egyházi zárlat alá veendő, makacskodás esetében pedig az egész ügy, az egyházi fenyiték alkalmazása iránt teendő inditványtétel végett, a szentszéki ügyésznek kiadandó; fentartatván természetesen az ily szabályellenes módon elhelyezett tőke iránti keresete az egyenes adós ellen, mely kereset sorsa azonban a jelen §. rendelkezéseit semmiben sem befolyásolhatja.

53. §.

Jelen szabályzat életbeléptetése napjáig — bár illetéktelenül és helytelenül — telekkönyvi bekebelezés nélkül elhelyezett egyházi (templomi, kápolnai) pénzek — amennyiben érdemes és kellő biztositékot nyujtani képes az adós — figyelemmel az 50. §. rendelkezéseire telekkönyvileg haladék nélkül bekebelezendők, ellenkező esetben felmondandók és esetleg per utján behajtandók. Javadalmi és alapitványi tőkék kivétel nélkül felmondandók és behajtandók.

54. §.

Jelen szabályzat életbe léptetése napját követő öt év lejártával az előző 53. §.-ban érintett tőkék tekintetében is a plébános, illetőleg helyettesitője az 52. §. rendelkezése alá esik.

55. §.

A plébános, illetve helyettesitője, vagy a templomgondnok az egyházmegyei hatóság engedélye nélkül a plébániai vagyonból sem pénzt kölcsön, sem ingatlanokat haszonbérbe nem vehetnek.

56. §.

Plébániai pénzvagyon gyümölcsöztetésére takarékpénztárakat igénybe venni nem szabad. Amennyiben tehát ily pénzek takaréktári könyvecskékben elhelyezve volnának, a takarékpénztárból késedelem nélkül kiveendők és az egyházmegyei hatóság utján a Pécs-egyházmegyei alapitványi hivatalba szállitandók.

57. §.

Minden az egyházmegyei hatósághoz bérmentesitve küldött pénzszállitmányra vonatkozó jelentés is terjesztendő fel, melyben röviden, de szabatosan megirandó a pénz jogi természete és rendeltetése; az alapitványi pénzeknél tüzetesen kiteendő, mennyi a tőke, és a tőkésitett kamat, továbbá az alapitó vezeték- és keresztneve, az alapitvány célja, az egyázhatósági jóváhagyás kelte és száma; a javadalmaknál azok eredete.

58. §.

A Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal köteles az egyházi (templomi, kápolnai) és oly alapitványi tőkék kamataira vonatkozólag, mely utóbbiak rendeltetésükhöz képest nem évenként, hanem csak bizonyos időközökben használandók fel és ennélfogva tőkésitendők, minden évi tőkésités alakalmával, erről a plébániai hivatalt értesiteni, mely értesités elismervényül szolgál.

Csak a hol és a mennyiben a templom, avagy kápolnák folyó szükségletei tőkéik évi kamataira részben, vagy egészben, állandóan vagy kivételesen rászorulnának, van az ily kamatok tőkésittetésétől eltérésnek helye. Ha az évi kamatok igénybe vétele állandóan szükséges, akkor az ezekből megkivántató összeg jelzése mellett az alapitványi hivatal nyilvántartás végett erről egyszer mindenkorra, ha pedig ez csak kivételesen fordulna elő, akkor a kiadatni kivánt összegről ugyanazon hivatal azon évi december 1-ig értesitendő.

59. §.

Köteles a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal a javadalmi-, mise- és oly alapitványi tőkék kamatait, melyek évenként visszatérő célokra felhasználandók, a jogosult plébánosnak a plébániai pecséttel ellátott „hivatlos nyugtatvány"-ára félévenként utólag — mégis az ujólag elhelyezett tőkék után, 30 napi elhelyezési időszak figyelembe vétele mellett — kifizetni.

A nyugtatványok, ugy a kamatokra vonatkozó bármely nehézmény hivatalos portomentes levélben közvetlenül a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatalba küldendők.

60. §.[1])

A kereszt, szobor, kép, kalváriastatiók alapitványaikra nézve különösen rendeltetik: hogy ezentul csak a törzstőkék és ezeknek a folyó évre szóló kamatai tartandók egyenként nyilván, a tőkésitett kamatok ellenben egyesittetvén egy közös tartalékalapot képezendnek, melyből az alapitványi tárgyak fentartása in solidum fog eszközöltetni.

---

[1]) L. e §-ra vonatkozólag a 212/1901. sz. rendeletet 2. h.) alatt. A keresztek stb. körül felmerülő kiadások engedélyezését kérő felterjesztések felszereléséről szól a 2658/1902. sz. utasitás 2. k.) alatt.

E nemü alapitványi tárgyak körül felmerülő kiadások csak az egyházmegyei hatóság engedélyével eszközölhetők.

61. §.

Uj anyakönyvek[1]) beszerzési költségei az összes plébániai anya- és fiókközségi templomokat, vagyonuknak arányában, számadási, anyakönyvi másodlatok, kivonatok s más nyomtatványok, ugy irodai költségek a plébánost, illetve helyettesitőjét terhelik.

VIII. FEJEZET.

Az egyházi vagyon nyilvántartása és elszámolása.

I. Az ingatlanok- és ingó tárgyakra nézve:

62. §.

A plébániai ingatlanok-, ugy ingó tárgyaknak nyilvántartása leltározás által történik.

63. §.

Minden egyes templom- és kápolna-, nemkülönben a plébániai javadalamról külön-külön leltár készitendő.

A Leltár felirata ez:

Pécsi egyházmegye.

..... alesperesi kerület.

..... plébánia.

Leltára az ..... -ik évre.

A leltár rovatai következők:

1) folyó szám;
2) tárgy;
3) suly;
4) darab;
5) érték, frt ..... kr. .....
6) észrevételek.

Ilykép rovatozott leltári nyomtatványok a lyceumi nyomdában mindenkor készletben tartatnak.

64. §.

A leltározás a plébános vagy helyettesitője és a templomgondnok által a kerületi alesperes és a hitközségi képviselet kiküldöttje, illetve két római katholikus vallásu községi elöljáró közreműködése mellett történik.

---

[2]) Valamint az „alapitványi gondnoki naplók" és „pénztári naplók". 3014/1894 sz. rend. 2. l.) alatt.

65. §.

Minden leltár két részre osztandó.

Az első részbe veendők fel az értékrovat figyelmen kivül hagyásával az ingatlanok, a szolgálmányok, deputatumok stb. eredetök, területök, fekvésök, telekkönyvi számaik, illetve terjedelmök, mennyiségük, jogalapjok kimeritő leirásával és a vonatkozó okmányokra való hivatkozással. A második részben felsorolandók az összes ingó tárgyak, a fundus instructus a leltári rovatok pontos kitöltése mellett.

Lezáratván a leltár, az összes közremüködők által aláirandó.

66. §.

Minden változás a leltárban kitüntetendő és bevezetendő, egyuttal az észrevétel rovatban hivatkozás teendő a vonatkozó és a változást igazoló okmányra.

Az idők folytán önmaguktól megsemmisült vagy elhasznált tárgyak törlése, alesperesi engedély alapján történhetik csak.

67. §.

Minden leltár három példányban készitendő, melyek közül az egyik a plébánia pénzszekrényében, illetve levéltárában őrzendő, a második az alesperesnél tartandó, a harmadik végre az egyházmegyei hatósághoz felterjesztendő.

68. §.

A jelen fejezet értelmében leltár 1894-ik év végéig elkészitendő, 1895-ik évtől kezdve pedig minden ötödik évben átvizsgálandó és ujból elkészitendő.

Ennek elmulasztása esetében a plébános az egyházmegyei papi nyugdijalap javára 40 koronáig terjedő rendbirságban fog elmarasztaltatni.

II. A plébániai tőkepénzek és pénzbeli jövedelmekre nézve:

69. §.

A plébániai tőkeállományból az egyházi- és alapitványi tőkék kamatainak, valamint a templom-, kápolna- és alapitványokat illető mindennemü pénzbeli jövedelmek nyilvántartása és elszámolása a „Pénztári Napló“ és a „Számadások“ alapján történik.

A.) A „Pénztári Napló.“

70. §.

A számadás szerkesztésének és a pénztár kezelésének alapját a „Pénztári Napló“ képezi. Vezetésére a legnagyobb gond és figyelem forditandó.

71. §.

A pénztárkezelő minden pénztárra nézve külön-külön „Pénztári Napló"-t tartozik vezetni ugy, hogy a „Pénztári Napló" egyszerü lezárása által a pénztár készlete azonal megállapitható legyen.

72. §.

A Pénztári Napló ivei könyvbe kötendők; a lapok folyó számmal látandók el és zsinórral átfüzendők. A zsinór először az alesperes, illetve a kerületi jegyző (120. §.) pecsétjével és a végén a plébániahivatal pecsétjével lepecsételendő.

A könyv lapjainak oldalszáma, mielőtt használtatik, ekkép: „az n—i plébániahivatal által vezetett Pénztári Napló 120, azaz egyszázhusz oldalt tartalmaz. Kelt ——————————" a boritéklap első oldalára feljegyzendő és az alesperes (kerületi jegyző) és a plébános, illetve helyettesitője által aláirandó.

73. §.

Az ekkép hitelesitett Pénztári Napló annyi részre osztandó, a hány önálló pénztár kezeltetik.

74. §.

A Pénztári Naplónak a következő rovatokat kell tartalmaznia:

a) tételszám;

b) bevétel vagy kiadás napja;

c) tárgy;

d) bevétel tőkében, kamatban és egyebekben;

e) kiadás tőkében, kamatban és egyebekben.

Ily „Pénztári Napló"-k bekötve a lyceumi nyomdában mindenkor készletben tartatnak.

75. §.

A Pénztári Napló első tételét az előző évi készpénzmaradvány, tőke és jövedelmi fölöslegek szerint elkülönitve, esetleg a tulkiadás képezi.

Ez után sorrendben, a rovatok pontos kitöltése melletti tüzetes körülirással vezetendők be a tőkében vagy jövedelmekben előforduló bevételek és kiadások.

76. §.

A naplózásra vonatkozólag a következők rendeltetnek:

a) A beérkező uj alapitványok (a 20. §. betartása után) az alapitó, illetve adományozó nevének, lakhelyének, az alapitvány, illetőleg adomány céljának körülményes felsorolása mellett naplózandók; az összeg a tőke-bevételi rovatba irandó.

b) Ugyanigy számolandók el, a keletkezés feljegyzése mellett, a javadalom, templom, kápolna vagy egyéb hasoncélu pénztárak tulajdonát képező bármi cimen befolyó tőkepénzek.

c) Értékpapirokban vett alapitványok az alapitó, illetve adományozó nevének, az alapitvány vagy adomány céljának, a papir nemének, számának, az első szelvény esedékességi napjának pontos megjelölése mellett teljes névértékben jegyzendők bevételbe. Egyuttal az értékpapir névértéke, mint gyümölcsözőleg elhelyezett alaptőke azonnal kiadásba helyezendő. Itt, valamint az adósokról vezetett jegyzékben feljegyzendő, hogy az értékpapir hol helyeztetett el megőrzés végett.

d) Ha készpénzen vásároltatik értékpapir: a vételár összege a számla csatolása mellett a tőkerovatban kiadásba, az értékpapir, miként az előző *c)* pontban rendeltetett, teljes körülirással bevételbe — és azonnal, mint gyümölcsöző tőke kiadásba számolandó.

e) Ha az értékpapir kötményeztetés végett az egyházmegyei hatósághoz terjesztetik fel (49. §.), ezen körülmény feljegyzése mellett az elszámolás, hasonlólag az előző *c), d)* alatti pontokban előadott módon eszközöltetik.

f) Ha felszaporodott kamatok vagy jövedelmek tőkésittetnek, a tőkésitett összeg a jövedelem-rovatban kiadásba tétetik és a számadás illetékes helyén, mint uj tőke feljegyeztetik.

g) A Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal által tőkésitett kamatok (58. §.) a plébános által rendeltetésökhöz képest eszközölt felosztás szerint mint befolyt kamatok bevételezendők és egyuttal, mint gyümölcsözőleg elhelyezett tőkék kiadásba teendők.

h) A gyümölcsöző kölcsöntőkéből visszafizetett összegek kivétel nélkül naplózandók. Bejegyzendő az adós neve, valamint az alap, melyből az adós a kölcsönt nyerte; a tőke a tőkerovatba, a kamat pedig, figyelemmel az alábbi *j)* pontban rendeltekre, a kamatrovatba irandó.

i) A gyümölcsöző elhelyezés alá kerülő tőkék a kölcsönvevő nevének, lakhelyének, a tőke mikénti biztositásának, esetleg a hivatal cimének, melynél a tőkepénzek kamatra letétettek, valamint az alap, melyből a kölcsön vagy elhelyezés eszközöltetik, felemlitése mellett, a tőke rovatban teendők kiadásba.

j) A kizárólag plébániai javadalmat képező jövedelmek, mint gazdasági termények, javadalmi, mise és egyéb szintén személyi javadalmazásra tett alapitványi tőkék kamatjai, stóla-jövedelmek nem tárgyai a naplózásnak. Ezekből az osztályrészesek is a naplózás mellőzésével lesznek kielégitve; azonban a templomot vagy más pénztárt vagy célt illető osztályrész már naplózás tárgyát képezi.

Ez utóbbiakra nézve megengedtetik:

1-szőr hogy a kézi misék, stóla, harangozás vagy más többször ismétlődő jövedelmekből, a templom vagy más pénztár javára eső kisebb részösszegek csak akkor vezetendők egy összegben a Pénztári Naplóba, ha az összegyült összeg a hat koronát eléri;

azonban a bevételezést havonként egyszer okvetlenül teljesiteni kell; ezen kisebb jövedelmek a bevételezésig jegyzékben nyilvántartandók, mely jegyzék a Pénztári Napló mellékletét képezi;

2-szor hogy az alapitványi misék után járó osztályrészek félévenként vagy évenként egyszer számoltassanak el.

k) A templomokat, kápolnákat és alapitványokat illető jövedelmek gyümölcsöző tőkéik utáni kamatok, valamint a kiadások, a szorosan vett javadalmiak kivételével, az előző *j)* pontban rendeltek figyelembe vétele mellett esetről-esetre naplózandók; a kölcsöntőkék utáni kamatfizetések azonkivül az adósokról vezetett nyilvántartási jegyzékbe is feljegyzendők és a számadásban kitüntetendők.

B) A számadások.

77. §.

A számadások, melyek a törzs- és egyéb gyüjtött tőkék, valamint a pénztári kezelés állásának hü képét tüntetik fel, az előző évi számadás és a folyó évi Pénztári Napló alapján állittatnak össze.

Az összeállitáshoz az előző évi számadás a mult évi vagyonmaradványnak, a folyó évi Pénztári Napló pedig a folyó évi kezelésnek adatait szolgáltatja.

78. §.

Az évi számadás kétféle alakban szerkesztendő, u. m.:

1. Templom-számadás.
2. Alapitványi számadás alakjában.

1. A templomszámadás.

70. §.

A plébániai anya- és fiókközségi templomok és kápolnák számadásai ugyanegy elv és szabály szerint egyenlő alakban, de különkülön szerkesztendők.

80. §.

A templomszámadás felirata ez:

Pécsi egyházmegye.

.....alesperesi kerület

.....plébánia

Templom-számadása

.....évről.

81. §.

A templomszámadás rovatai következők:

I. Mérleg.

a) tételszám;
b) mérleg;
c) tőkében;
d) Kamat- és járandóságban.

II. Gyümölcsöző tőkék, bevételek és járulékok kezelése.

1) tételszám;
2) az adós neve, a pénztár, melynél a tőke gyümölcsözőleg elhelyeztetett, — egyéb bevételek;
3) mikor kölcsönöztetett vagy helyeztetett el a tőke, van-e telekkönyvileg biztositva, mikor fizettetett vissza, — egyéb észrevételek;
4) gyümölcsöző tőkében tartozás;
5) „ „ lerovás;
6) gyümölcsöző tőkében marad az év végén;
7) kamatláb;
8) kamatok és egyéb jutalékokban m. é. hátralék;
9) „ „ „ „ f. é. járandóság;
10) „ „ „ „ összesen;
11) „ „ „ „ lerovás;
12) „ „ „ „ hátralék az év végén.

III. Folyó évi kiadások.

a) tételszám;
b) tárgy;
c) tőkében;
d) jövedelmekből a folyó szükségletekre.

Ilykép rovatozott templomszámadási nyomtatványok a lyceumi nyomdában mindenkor készletben tartatnak.

82. §.

A 81. §. szerint tehát a templomszámadás három főrészre oszlik, u. m.: I. A mérleg. II. Gyümölcsöző tőkék, bevételek és járulékok kezelése. III. Folyó évi kiadások.

83. §.

A „Mérleg“ az egész tőkevagyon, a bevételek és kiadások, valamint a pénztári feleslegek záreredményét tünteti fel.

A Mérleg első tételét a m. é. tőkevagyon és a jövedelem pénztári maradványa képezi.

Ugy a most emlitett mult évi, mint a számadási év végével mutatkozó maradványok akkép tüntetendők fel a mérlegben, hogy első pillanatra kitünjék: mennyi a gyümölcsöző-, mennyi a pénztárban maradt tőkevagyon és mennyi a jövedelmekből megmaradt felesleg.

A 2-ik tétel alatt felsorolandók egyenként a számadási évben

bevett uj tőkék és összegezve a kölcsönökből visszafizetett, valamint a tőkésitett-kamatokból nyert összegek.

A 3-ik tételt képezi a kamatokban és jövedelmekben elért évi eredmény összege.

Ezek után a mérleg lezáratik és aláiratik.

84. §.

„Gyümölcsöző tőkék, bevételek és járulékok kezelése" cimü részben a követelésekről, vagyis gyümölcsöző tőkékről, a folyó bevételekről, kamatok és jövedelmekről és a hátralékos tartozásokról adatik részletes számadás.

A megfelelő rovatok pontos kitöltése mellett a követelések és bevételek a következő sorrendben irandók össze:

1) az értékpapirok, — nemeik, számaik és őrizeti helyük felemlitése mellett — valamint kamatjaik;

2) a kölcsöntőkék és ezek kamatjai;

3) a pécsegyházmegyei alapitványi hivatalnál elhelyezett tőkék és tőkésitett kamatok, valamint ezek folyó kamatai;

4) a termények eladásából nyert összegek;

5) minden egyéb jövedelmek cimenként elkülönitve évi összegekben.

85. §.

A kegyuri adományból eredő oly templomföldek jövedékei, melyeket a kegyur a templom, esetleg a lelkészlak és tartozékai körül fenálló kötelezettségének lerovására a nevezett földek jogi természetéhez képest igénybe venni jogositva van és igénybe vesz, a templom egyéb jövedelmeitől különválasztva nyilvántartandók; mégis a mennyiben ily földek munkáltatását a hitközség kötelességszerüen vagy jó szántából dijtalanul teljesitené, az e szolgálmánynak megfelelő pénzérték nevezett földek jövedelméből levonásba s a templom egyéb jövedelmei közt állandó tételben bevételbe veendő.

86. §.

A „Folyó évi kiadások" részben a tőkékből, kamatokból és jövedelmekből eszközölt kiadások számoltatnak fel; és pedig a tőkekiadások esetenként, a folyó szükségletekre forditott kiadások ellenben cimenként összegezve s okmányokkal igazolva.

87. §.

A 86. §-ban tárgyalt rész zárlata után a terménszámadás jegyzendő be és pedig a termények nemei szerint részletezve:

1-ször a mult évi maradvány;

2-szor a folyó évi eredmény;

3-szor e kettőnek összege;

4-szer a folyó évi eladás menyisége, és
5-ször az év végével volt maradvány.

2. Alapitványi számadás.

88. §.

Az alapitványi számadás felirata ez:

Pécsi egyházmegye.
.....álesperesi kerület. .....plébánia.
Alapitványi számadás
.....évről.

89. §.

Az alapitványi számadás rovatai a következők:

1) folyó szám;
2) mikor tétetett az alapitvány;
3) a püspöki helybenhagyás keltje és száma;
4) az alapitó neve;
5) mily célra tétetett az alapitvány;
6) alapitványi törzstőke összege;
7) „ tőkésitett kamat összege;
8) az adós vezeték- és keresztneve, a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett;
9) mikor adatott kölcsön vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésitett kamat, — van-e telekkönyvileg bekebelezve, — mikor fizettetett vissza a tőke, — egyéb megjegyzések;
10) tőkében tartozás összege;
11) „ lerovás összege;
12) „ marad az év végén;
13) kamatláb;
14) kamatokban m. é. hátralék összege;
15) „ f. é. járandóság „
16) „ összesen;
17) „ lerovás összege;
18) „ hátralék az év végén;
19) az alapitvány bevételei és kiadásai;
20) ezek összege.

Ilykép rovatozott alapitványi számadási nyomtatványok a lyceumi nyomdában mindenkor készletben tartatnak.

90. §.

Az alapitványi számadásban felszámolandó kivétel nélkül, minden alapitványi és javadalmi vagyont képező értékpapir és tőkepénz.

91. §.

Ezen számadás három részből áll:
a) alapitványi rész (1—7. rovat);
b) követelési rész (8—18. rovat);
c) bevételi és kiadási rész (19—20.) rovat).

92. §.

A számadás tárgyai *három csoportba* osztandók:

Az I. csoportban, a számadás 1—7. rovataiban chronologiai sorrendben felsorolandók azon alapitványok, melyeknek kamatjaik évenként a kitüzött célra elhasználandók, mint: mise-, szegény-, iskola-, jutalom-, ösztöndij-, tanitó-, templomszükségleti-, lámpaolaj-, gyertya-, tömjén-, stb. hason célu alapitvány. Nemkülönben a plébánia javadalmi törzstőkék és a fundus instructusbeli tőkeösszegek; továbbá a földtehermentesitési tizedjáradékok (sedecima); javadalmi földmunka- és párbérváltsági évi összegek, föld-, szőllő-, regale- vagy bármely ingatlanok eladásából eredt tőkeösszegek, erdőpénzek akár a plébánost, a segédlelkészt, kántort, kántortanitót, akár a templomgondnokot, vagy harangozót illessék.

A számadás 8—18. rovatainak pontos kitöltésével kitüntetendő, hogy az alapitványi tőke hol vagy kinél van gyümölcsözőleg elhelyezve, hogyan van biztositva, az eszközölt tőke-visszafizetések összege, kamatkövetelés, bevétel és hátralék összege. A tizedjáradékok és földmunkaváltságok a számadás 15—18. rovataiban tüntetendők ki.

A 19—20. rovatban kitüntetendő, hogy a 17. rovat szerint befolyt kamatokból kinek vagy mire mennyi lett kifizetve.

A II. csoportban a számadás 1—7. rovataiban, chronologiai sorendben felhozandók azon alapitványok, melyek egy bizonyos célra szolgálnak és melyeknek kamatjaik hosszabb vagy rövidebb ideig ugyanazon célokra — tőkésités mellett összegyüjtendők, esetleg időközönkint egészben vagy részben elhasználandók; továbbá azok, melyek a kamatok tőkésitése által, bizonyos előre meghatározott összeg elérésével, avagy feltétel, vagy idő beálltával lépnek életbe.

Ilyenek pl. templomok, kápolnák, iskolák, egyéb épületek emelésére vagy fentartására, harang, orgona, szentségtartó, kehely beszerzésére vagy fentartására tett alapitványok; végre oly misealapitványok is, melyek csak az alapitónak halálával szolgálnak a célnak, addig pedig kamatjaik tőkésitendők stb.

Ezen alapitványok törzstőkéinek és tőkésitett kamatjainak felszámolására vonatkozólag rendeltetik:

a) hogy a számadás 1—5. rovatainak pontos kitöltése mellett, a 6. rovatban tisztán a törzstőkék, a 7. rovatban pedig az összegyüjtött és már gyümöcsözőleg elheyezett kamatok tüntetendők ki;

b) hogy a számadás 8—18. rovataiban a 6. és 7. rovatokban kitüntetett alapitványi törzstőkék és tőkésitett kamatok fedezetéül

szolgáló követelések és ezek kamajai számoltassanak fel, ugy, mint az az I. csoportra vonatkozólag rendeltetett. — Végre:

c) hogy a bevételek és kiadások az okmányok csatolása mellett, valamint a tőkésitett kamatok, mint elhelyezett uj tőkék a számadás 19—20. rovataiban számoltassanak el.

A II. csoportban, a számadás 1—7. rovatainak pontos kitöltése mellett, chronologiai sorrendben felsorolandók: a kereszt-, szobor-, kép-, kalvária-statióalapitványok és pedig egymásután a 6. rovatban a törzstőkék és végül a 7. rovatban a csoport utolsó tétele gyanánt az előző tételek alatt felsorolt alapitványok mult és folyó évi tőkésitett kamatjainak összege (60. §.)

A számadás 8—18. rovataiban a megfelelő vizszintes rovatba jegyezve elszámolandók a 6. és 7. rovatban kitüntetett alapitványi törzstőkék és tőkésitett kamatok fedezetéül szolgáló követelések és ezek kamatjai.

A számadás 19. és 20. rovataiban a bevételek és kiadások, ide értve a tőkésitett kamatokat is, lesznek részletesen bejegyzendők. A kiadási okmányok melléklendők.

93. §.

A mennyiben az alapitványt ingatlan képezné, ez a számadás 9. rovatában irandó körül, a bevételek és kiadások pedig a 19—20. rovatban tüntetendők ki.

94. §.

Ha a III. csoport körébe tartozó uj alapitványok tétetnek, ezek közvetlenül a már meglevők után, a tőkésitett kamatok tétele előtt veztendők a számadásba, ugy, hogy a tőkésitett kamatok ezen csoportnak mindig utolsó tételét képezzék.

95. §.

A csoportok egyenként összegezendők és a számadás végén összevonandók.

96. §.

Ezen zárlat után a számadás 4—7. rovataiban még következők mutatandók ki:

1. mennyi van összesen a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatalnál elhelyezve

az I. csoportból,
a II. csoportból és
a III. csoportból készpénz-tőkében és tőkésitett kamatokban;

2. mennyi van elhelyezve ugyanott értékpapirokban;

3. mennyi van magánosoknál elhelyezve

az I. csoportból,
a II. csoportból és
a III. csoportból készpénz-tőkében és tőkésitett kamatokban;
4. mennyi az itt felsoroltak összege.

97. §.

Nyilvántartás céljára külön jegyzékben vezetendők a templom-tőkepénzek és pedig a szerint, a mint magánadósoknál, a Pécsegyházmegyei hivatalban készpénzben vagy értékpapirban vannak elhelyezve.

98. §.

A számadások, még pedig a templomiak három,[1]) az alapitványiak két példányban, valamint az ezekre vonatkozó levelezések kizárólag magyar nyelven szerkesztendők.

A slavoniai területen levő pécsegyházmegyei plébániák egy-egy templom- és alapitványi számadási példányt kötelesek az egyházmegyei hatóság részére latin nyelven szerkeszteni, a plébániai példányok latin nyelve megtartható, a horvát kormány példánya különben is horvát nyelven lévén szerkesztendő.

Az illető plébánosok és alesperesek a különféle nyelven szerkesztett egynemü számadási példányok tartalmi azonosságáért aláirásukkal kezeskednek.

99. §.

A mely számadások fenti követelményeknek meg nem felelnek, a hiányok pótlása vagy esetleg ujbóli készités végett visszaküldetnek.

100. §.

A Pénztári Napló minden év december 31-én lezárandó, a plébános illetve helyettesitője és a templomgondnok által aláirandó.

A következő év január 31-ig a számadások összes példányai tekintet nélkül arra, hogy a vagyon kezelésében beállott hiány iránt a felelős számadók ellen van-e eljárás folyamatban vagy nem, elkészitendők; mely esetben a hiányzó vagyonbeli követelés az illetők terhére jegyezve tüntetendő ki.

A számadások a plébános, illetve helyettesitője és a templomgondnok által aláirandók.

A Pénztári Napló lezárása és a következő év megkezdése közt legalább annyi tér hagyandó, hogy a számvizsgáló bizottság (115. §.) aláirásai elférjenek.

---

[1]) Az 1405/1901. sz. rend. szerint a templomszámadások is csak 2 példányban szerkesztendők. L. 2. m.) alatt.

IX. FEJEZET.

Változás a plébániai vagyon kezelőségében.

101. §.

Ha a plébános vagy templomgondnok hosszabb távollét vagy betegség által akadályozva van a plébániai vagyon kezelésében, köteles a plébános hivatalbeli, a templomgondnok pedig önmaga által választott bizalmas és teljesen megbizható helyettesének a plébániai pénztár kulcsát átadni, ki ezen átvétel által a további kezelésért megbizóinak felelősségét is magára veszi; a miért is a Pénztári Napló alapján a pénztári készpénzkészlet megolvastatik, s hogy ez a Pénztári Naplóval megegyez, a Pénztári Naplón megjegyeztetik s mind a két számadó, ugy az átvevő által aláiratik.

102. §.

Az ideiglenes kezelés lejártával a pénztár a rendes kezelők által ugyanezen (101. §.) eljárás mellett ismét átvétetik.

103. §.

Ha a plébániai vagyon kezelőségében végleges személyváltozás áll be: akkor rendszeres, teljes átadás-, illetve átvételnek kell — az összes plébániai vagyonra nézve, az összes leltárok, az előző évi összes számadások és a folyó évi Pénztári Napló alapján, a kerületi alesperes vagy megbizottja és a hitközségi képviselet két kiküldöttjének, illetve az e végből meghivott két római katholikus vallásu községi elöljáró jelenlétében — véghez mennie.

Ha a plébániai vagyon kezelőségében beállott végleges változás a plébános elhalálozása vagy hivatalától megválása folytán történt, akkor a fenti átadás és átvétel véghezviteléhez a kegyur is, illetve megbizottja meghivandó.

104. §.

A hivatalától megvált plébános vagy templomgondnok, illetve megbizottjuk vagy végrendeleti végrehajtójuk a leltárak-, számadások- és a pénztári Naplóban kitüntetett összes vagyont, a vonatkozó okmányokkal — és ha az átadó templomgondnok, az általa vezetett „Alapitványi gondnoki napló"-val és a jelen szabályzat §§-ait tartalmazó könyvvel együtt — átadja, az utód pedig átveszi, mit mindketten saját minőségükben az összes leltárak, számadások, Pénztári Napló, esetleg „Alapitványi gondnoki napló" aláirásával igazolnak, mely jogi tény megtörténtét az átadó bizottság összes tagjai aláirásukkal hitelesitéskép megerősitik.

105. §.

Az átadás-, illetve átvételnél eljáró alesperesnek jár, még pedig a templomgondnok-változás esetében a templompénztárból, ellenben plébánosváltozás eseteiben, jelesen plébános-elődd és plébános-utód közt, az átadó plébánoslődtől, illetve az átvevő plébánosutódtól 6 korona napidij és fuvartéritmény, melyek 8 nap alatt okvetlenül kifizetendők.

106. §.

Mind az átadó, mint az átvevő élhetnek jogfentartással és ezt jegyzőkönyvbe vétethetik, de ez sem az átadás, sem az átvétel elhalasztását vagy megtagadását nem eredményezheti.

107. §.

Máshová távozó plébános helyét addig el nem hagyhatja, mig ideiglenes vagy végleges utódjának az átadást nem teljesitette.

Ha rendkivüli körülmények, vagy elhárithatlan akadályok miatt átadás előtt mégis kénytelen lenne távozni, ezen kivételes esetben köteles távozásától számitott, legfeljebb 15 nap alatt régi plébniájában akár személyesen, akár irásbeli felhatalmazott által megjelenve az átadást szabályszrüen teljesiteni

108. §.

Az átadás-átvétel megtörténtéről az egyházmegyei hatósághoz 8 napon belül a közbenjárt kerületi alesperes által jelentés tendő.

109. §.

Minden plébánosutódnak és administratornak nemcsak jogában, de kötelességében is áll az elhunyt plébános hagyatéki tömegével szemben birói uton, — más helyre költözött plébánoselőddel szemben pedig a Szentszék előtt a javadalmi földek kizsarolása, a javadalmi ingatlanok elhanyagolása és rongálmányok cimén kártéritési keresettel személyesen és ha szükséges, meghatalmazott ügyvédje által fellépni.

A ki ezt 3 hó leforgásán belül meginditani elmulasztja, igényeiről lemondottnak fog tekintetni és ellene, e miatt bármely oldalról emelt igénynyel szemben már személyes felelősséggel és kötelezettséggel birand.

X. FEJEZET.

A plébániai vagyon kezelésének és elszámolásának ellenörzése.

110. §.

A plébániai vagyon kezelése és elszámolása felett a főfelügyelet a megyés püspököt illeti, ki ezt a kerületi alesperesek, főesperesek, püspöki biztosok és az egyházmegyei számvevőség által gyakorolja.

111. §.

A plébániai pénztár és számadások vizsgálatára egy külön számvizsgáló bizottság alakittatik, melynek elnöke: a kerületi alesperes, tagjai pedig: a felelős számadók, a kegyur megbizottja,[1]) a hitközségi képviselet két kiküldöttje, illetve két róm. kath. vallásu községi elöljáró.

A kegyur megbizottjának elmaradása nem akadályozza a bizottságot eljárásában; azonban ily esetben azon tény, hogy a kegyur e célból meghiva lett, igazolandó.

112. §.

A plébániai pénztár és számadások évenként egyszer megvizsgálandók, mely vizsgálat határnapját — mégis figyelemmel a számadások elkészitésére a 100. §-ban rendelt záros határidőre — az elnöklő kerületi alesperes tüzi ki és a melyhez ugyancsak ő hivja meg az illető plébános közvetitése mellett a számvizsgáló bizottságnak tagjait.

E vizsgálatnak legfőbb célja helyszini közvetlenséggel megállapitani azt: vajjon a Leltárak-, Számadások- és a pénztári Naplóban létezőként feltüntetett plébániai vagyonnak, első sorban pedig a tőke- és pénzállománynak a plébániai pénztárban a megfelelő realis fedezete tényleg megvan-e vagy nincsen?

113. §.

Ily vizsgálat alkalmával mindenekelőtt megolvasandó a pénzkészlet; azután megvizsgálandó a Pénztári Napló és pedig tételenként; megvizsgálandók továbbá az azoknak igazolványait képező nyugták, alesperesi és egyházhatósági engedélyek, melyek a felsorolt tételekkel összehasonlitandók; hasonlókép megvizsgálandók az eladott terményekből befolyt vételárak tekintetében az egységi árak, melyek az árfolyammal is egybevetendők.

Az esetben, ha a pénzkészlet megolvasásakor nagyobb mennyiségü összeg találtatnék, mint a minőt a 41. §. megenged: szabad-

---

[1]) A kegyúr meghivásának időpontját szabályozza az 1961/1895. sz. rend. L. 2. n.) alatt.

ságában áll az alesperesnek a 41. §. szerinti fölösleget elismervény mellett magához venni és az egyházmegyei hatóság utján a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatalba szállitani, vagy azt saját különös felelősségére a pénztárban meghagyva a számadó plébános által felterjesztetni.

Ezek megtörténte után a Pénztári Napló és az előző évi Számadások alapján, a vizsgálat tárgyát képező Számadásokban feltüntetett vagyonra nézve tételenkint megvizsgálandó: vajjon minden egyes tételnek meg van-e a kellő fedezete? Jelesen:

a) a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatalnál elhelyezettekül szereplő tőkék- és értékpapirokról megvannak-e a hivatalos elismervények?[1])

b) a magányosoknál elhelyezettekként szereplő tőkékről megvannak-e a törvényes kellékeknek megfelelő kötelezvények, és vannak-e ezek az 50. §-ban rendelt óvatosságok betartása mellett telekkönyvileg biztositva?

c) megállapitandó, hogy a magán-kötlevelekben kitüntetett követelések egész összegükben fennálnak-e, vagy időközben törlesztettek-e azok egészben vagy részben? Mely cél elérése végett a helyben lakó adósok — kiknek személyazonosságáról is bizonyosság szerzendő — megidézendők, kihallgatandók, esetleg a számadókkal szembesitendők; ez eljárás megtartása alól a kamatösszeg befizetésének a számadók részéről történt bevezetése a bizottságot nem menti fel; távollakó adósokra vonatkozólag az utolsó kamatot tartalmazó levélboriték vagy postautalvány szelvénye követelendő be és vizsgálandó meg; kétely esetében a bizottság legjobb belátására bizatván az ily kölcsöntőkék sorsa iránt való tüzetesebb meggyőződésszerzésnek módja;

d) elég tétetett-e az alapitványi kötelezettségnek? kielégittettek-e az osztályrészesek? fordittattak-e kiadások a kitüntetett célra?

e) van-e a plébániának pénzszekrénye? el van-e az két kulccsal látva? kiknél vannak a kulcsok?

f) nincsen-e a templomgondnok jogai gyakorlatában és kötelességei teljesitésében a plébános vagy helyettesitője által korlátozva vagy épen akadályozva? Megvan-e kezeinél a jelen szabályzat §§-ait tartalmazó könyv?

g) vezeti-e a templomgondnok az „Alapitványi gondnoki napló"-t és hogyan? megegyezik-e ezen „Alapitványi gondnoki napló" az alapitványi számadásban 1894. évi julius 1-től keletkezetteknek kimutatott alapitványokkal? ha nem: a kisebb hibák kiigazitandók, azonban gyanut keltő körülmények esetében az egyházmegyei hatósághoz jelentés teendő;

h) a lehetőség határain belül és a viszonyok adta gyakorlati módon meggyőződés szerzendő: vajjon tétetett-e olyan alapitvány, melyet a templomgondnok az „Alapitványi gondnoki napló"-ba be nem vezetett?

i) kipuhatolandó: vajjon van-e tudomásuk a hiveknek arról,

[1]) 1912. óta: a betétkönyvi bejegyzések.

hogy miképen kell az alapitványok tétele körül eljárni? és hogy a kinek alapitványa a templomgondnoknak „Alapitványi gondnoki napló"-jában bevezetve nincsen, olyannak tekintetik, mintha alapitványt nem is tett volna?

k) megvizsgálandók a sekrestyében kifüggesztett alapitványi táblás kimutatások és a hitközségi képviselet üléseinek és az ájtatos alapitványok jegyzőkönyvei azon célból: vajjon az ujonnan keletkezett alapitványok be vannak-e pontosan vezetve?

l) kipuhatolandó, vajjon az ujonnan tett alapitványokról szóló alapitólevelek egyik példánya az alapitóknak, illetve ezek örököseinek kézbesitve lett-e?

m) szemmel tartandók e szabályzat egyéb rendelkezései, melyekre vonatkozólag az elnök köteles vezérfonalat a bizottságnak nyujtani és ez alapon megállapitandó, hogy azok mind és egyenként meg lettek-e tartva?

n) az ujonnan beszerzettekként szereplő tárgyak s egyéb változások be vannak-e az illető leltárakba vezetve, a változások beállta indokolva van-e?

— 114. §. —

A teljesitett vizsgálatról jegyzőkönyv veendő fel, melyben az *a)—n)* alatti pontok tekintetében észleltek, észrevételekkel, évenként felveendők és azután e jegyzőkönyv az összes jelenvoltak által aláirandó.

115. §.

Ha a számadások kifogástalanoknak, a pénztár állapota velök egyezőnek találtattak, akor azok a következő záradékkal: „Jelen számadás az alulirott számvizsgáló-bizotság által megvizsgáltatván, helyesnek és a pénztár állapota azzal egyezőnek találtatott. Kelt . . . . . ." látandók el és az egész bizottság jelenlevő tagjai által aláirandók.

116. §.

Kisebb hiányok és hibák a számadók által mindjárt helyreigazitandók, mi a záradékban is kitüntetendő: nagyobb hiányok vagy hibák esetében a számadások ujból szerkesztendők és ennek megtörtével a 113. §.-ban rendelt módon megvizsgálandók.

117. §.

Minden helyesnek talált templomi és alapitványi számadást az összes vonatkozó okmányokkal, a Pénztári Napló másolatával és a vizsgálatról felvett eredeti jegyzőkönyvvel köteles a kerületi alesperes ezen év május havának végeig az egyházmegyei számvevőséghez (Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal helyiségében) beterjeszteni; 15 napnál többre terjedő késedelem esetében az egyházmegyi papi

nyugdijalap javára 20 koronáig terjedő rendbirságban marasztaltatik el.

Ha a késedelem okozója a plébános vagy helyettesitője: akkor a fenti rendbirságban ez marasztalandó el.

118. §.[1])

A kerületi alesperesnek, iletve jegyzőnek a templom- és alapitványi számadások vizsgálatáért az anya- és fióktemplomok, ugy kápolnák részéről vagyonuk arányában 6 korona napidij és fuvarköltség-téritmény jár, mely költségeket azonban egy, bármily okból a rendes évi vizsgálaton kivül szükségessé vált vizsgálatért, az viseli, a ki erre okot adott és a ki ezeket 8 nap alatt az alesperes vagy kerületi jegyző kezére okvetlenül kifizetni köteles.

119. §.

Önmagától értetik, hogy a kerületi alesperes, illetve jegyző a rendes évi vizsgálaton kivül bármikor jogositva van, sőt aggályra okot adó számadókra bizott plébániai pénztáraknál köteles is vizsgálatot tartani.

E jogositvány a kegyurra is kiterjed.

120. §.

A kerületi alesperes plébániáját a 111—117. §§-ok szemmel tartásával és következményeinek terhe alatt a kerületi jegyző vizsgálja meg.

XI. FEJEZET.

A plébániai pénztár és számadások felülvizsgálata.

121. §.

A plébániai pénztár felülvizsgálása végett az egyházmegyei hatóság évenként bizonyos számu plébániákba, az illető kerület kebelén kivül levő alespereseket vagy plébánosokat fog püspöki biztosokként kiküldeni, kik a körülményekhez képest eljövetelüket csak anyival előbb fogják tudtul adni a felülvizsgálandó pénztárak kezelőinek, hogy a templomgondnok eről értesithető legyen.

122. §.

A püspöki biztos a felülvizsgálatot az előző X. Fejezetben letett elvek és módozatok szemmel tartásával a templomgondnok jelenlé-

[1]) Az esperesek napidij- és fuvarköltségére vonatkozólag l. az 1904. évi 2457. és 2726. sz. rendeleket 2. o.) alatt.

tében köteles megejteni és ezen eljárása eredményéről jelentést tenni.

Ezen eljárás alkalmából az egyházmegyei pénztárból fuvartéritménye, valamint napidija 6 koronával számitva fog kifizettetni.

123. §.

A főesperesek püspöki látogatások alkalmával a körülményekhez mért módon és mérvben s egyébkor pedig szabadon választott időben egyik-másik főesperességükhöz tartozó plébániának pénztárát szintén vizsgálat alá veszik, de e vizsgálatnak költségei hivatalos állásuk terhére esnek.

124. §.

A templom- és alapitványi számadások felülvizsgálatát az egyházmegyei számvevőség eszközli ezen szabályrendelet értelmében és a számadásokhoz mellékelt okmányok alapján.

Müködése bizottsági ülésekben történik, melyeken elnököl azon főesperes, kinek főesperessége alá tartozó plébánia számadásairól van szó.

E bizottság tagjai a kebelbeli papságból kinevezett két tagon kivül a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal két könyvelője.

125. §.

A számvevőségi észrevételekre, melyek vétbizonyitvány mellet kézbesitendők, a felelős számadók a kitüzött záros határidő alatt felelni, illetve a kellő fevilágositásokat megadni tartoznak. Ezen határidő be nem tartása esetében a késedelmezésért a felelős számadók az egyházmegyei papi nyugdij javára 20 koronáig terjedő birságban marasztaltatnak el.

A levelezések a kerületi alesperesi hivatal utján közvetlenül a számvevőséggel folynak. Innét küldetnek ki a felülvizsgálat után a jóváhagyott, esetleg viszavetett számadások is.

126. §.

A felülvizsgálat eredményéről a számvevőség az egyházmegyei hatóságnak évenkint jelentést, felmerült vitás kérdések esetében évközben is felterjesztést tesz.

A kormányhoz felterjesztendő templomszámadási példányokat ellenben minden év december hó végéig az egyházmegyei hatósághoz felterjeszti.

127. §.

A számadások számvevőségi jóváhagyásáról a hitközségi képviseletet gyülésén a számadók jelentést tenni tartoznak.

128. §.

A rendbirságok a számvevőség javaslatára a püspöki szentszék által állapittatnak meg.

XII. FEJEZET.

A plébániai vagyon kezelőinek felelőssége.

129. §.

Ezen szabályzat szerinti eljárásban minden gondozásra, kezelésre bizott, bármily nemü plébániai vagyon tekintetében és irányában személyes felelősséggel és teljes anyagi kártéritési kötelezettséggel birnak első sorban a plébános vagy helyettesitője, másodsorban a templomgondnok; a kerületi alesperest, illetve jegyzőt ellenben csak harmadsorban és csak az esetben terheli ily kártéritési kötelezettség, ha hanyag ellenőrzése könnyitette vagy elősegitette a felügyelete alatt álló valamely plébániában a pénz- vagy egyébb vagyon-sikkasztást vagy jogtalan felhasználást.

Zárhatározat.

Jelen szabályzat 1894-ik évi julius hó 1-ső napjával lép életbe és minden plébánosnak annyi magyar vagy német, illetve horvát szövegü pélányokban küldetik meg, a mennyi kivántatik ahhoz, hogy a templompénztárban az egyházmegye magyarországi részében egy magyar szövegü, szlavonországi részében egy horvát szövegü példány megörzés végett elhelyeztessék és ezenkivül minden egyes plébánosnak és minden egyes templomgondnoknak egy-egy megfelelő nyelven szövegezett példány használatul kezeikre adassék.

Függelék.

A) Alapitólevél-minta.

A teljes Szentháromságnak, az Atyának és Fiunak és Szentléleknek nevében. Amen.

Bélyeg.

Alul irottak, a Szt. Ágostonról nevezett pécsbuda-külvárosi plébánia lelkésze és templomgondnokai, mint a gonviselésünkre bizott plébániai vagyon felelős kezelői jelen soraink rendében adjuk emlékezetül és bizonyságul mindazoknak, a kiket illet, hogy Kalmár János, asztalosmester, plébániánkbeli jámbor hivő halhatatlan lelkének örök üdvéről gondoskodni óhajtván, azon hitbeli erős meggyőződésben, hogy a szentmiseáldozat a jámborul elhunytak lelkeit Isten szent szinének boldog látására segiti,

1) Ha az alapitvány még az alapitó életében tétetett.

2) Ha az alapitvány végrendeletileg tétetett.

Ad 1): miután ebbeli szándékát előzetesen már a templomgondnoknál bejelentette, ez pedig az alapitványok gondnoki naplójába bejegyezte volna, előttünk együttesen jelenlevő plébániai vagyonkezelők előtt személyesen megjelenvén, két tanu jelenlétében azon megmásithatatlan szándékát, óhajtását és kérését nyilvánitotta, hogy a pécsbuda-külvárosi plébániatemplomban élte fogytáig az ő testi-lelki jóvoltáért évenként junius hó 24-ik napján énekes szentmise, holta után pedig halálának évfordulati napján lelki nyugalmáért évenként énekes gyászmise Liberával tartassék, amivégre örökalapitványképen kezeinkbe az egyházhatóságilag megszabott 105 frt, azaz: egyszázöt forintnyi o. é. dijösszeget le is fizette, kérvén bennünket, hogy ezen tőkeösszeget a fenti célra örökös alapitványképen elfogadjuk, s annak egyházhatósági jóváhagyása végett a kellő lépéseket megtegyük.

A mely jámbor szándékát nevezett alapitónak méltányolván, ennek mindenkori teljesittetése iránt való, hivatalutódjainkra is átháramló kötelezettséget a pécsi egyházmegyei főtisztelendő Hatóság jóváhagyásának fentartásával ezennel elfogadjuk, kötelezvén

magunkat és hivatalutódainkat, hogy a fent számjelzett alapitványi tőke épségben tartásáról, gyümölcsöző elhelyezéséről az egyházmegyei szabványok értelmében gondoskodni, az alapitványi tőke évi kamatait az alapitványbeli kötelezettségek teljesitéseért a lelkész, kántor, sekrestyés, harangozó, ministransok és a templom közt az előirt arányban évenként kiosztani fogjuk, a minek bizonyságára jelen levelünket aláirásainkkal és plébániánk pecsétjével megerősitve három eredeti példányban, az elsőt plébániánk levéltára, a másodikat az egyházmegyei levéltár, a harmadikat az alapitó részére kiállitottuk és a jelen levelünkben foglalt kegyes alapitvány elfogadása, megerősitése és jóváhagyása végett, az alapitványi tőkepénznek oly célból való egyidejüleges melléklése mellett, hogy ez a pécsegyházmegyei alapitványi főpénztárban gyümölcsözőleg elhelyeztessék, a pécsegyházmegyei hatósághoz tiszteletteljesen felterjesztjük.

Ad 2): végrendeletének 3. pontjában, mely imigyen szól: „Lelkem üdvéért a pécsbuda-külvárosi plébániatemplomban halálom évfordulati napján Liberával tartandó énekes gyászmisére örök alapitványképen hagyok 105 forintot o. é. azon hozzáadással, miszerint az ezen alapitványi tőke után járó 10%-os kincstári illeték tömegemből fizettessék", végakarata gyanánt azon jámbor szándékát nyilvánitotta, hogy a pécsbuda-külvárosi plébániatemplomban halálának, mely 1893-ik évi január hó 21-én történt, évforudlati napján lelkének nyugalmáért évenként énekes gyászmise Liberával tartassék és hogy az e célra örök alapitványképen hagyományozott 105 frt, azaz egyszázöt forintnyi o. é. dijösszeget, miután ezen alapitvány a plébániánkbeli alapitványok gondnoki naplójába bevezettetett volna, a nevezett örökhagyónak végrendeleti végrehajtója N. N. (örökösei) kezeinkbe két tanu jelenlétében le is fizette(tték), megkeresvén bennünket, hogy ezen tőkeösszeget a fenti célra örökös alapitványképen elfogadjuk és annak egyházhatósági jóváhagyása végett a kellő lépéseket megtegyük.

Mely jámbor szándékát a nevezett alapitónak stb. mint fölebb ..... a harmadikat az alapitó örökösei részére ..... felterjesztjük.

Kelt Pécsett, 1893-ik évi julius hó 20-án.

Előttünk mint tanuk előtt:

N. N. s. k.
lelkész.

(P. H.)

N. N. s. k.
tanu.

N. N. s. k.
templomgondnok.

N. N. s. k.
tanu.

N. N. s. k.
templomgondnok.

Jegyzetek: Mise vagy javadalmi alapitványokról a fenti alakban kiállitott oklevelek a II. fokozat szerint bélyegzendők.

Ha az alapitó alapitványi levelet állit ki, vagy aláirja, 50 kros bélyeggel látandó el.

Tudományi, közoktatási és közjótékonysági célokra tett alapitványok, akár életben, akár halál esetére tétettek: az 1868: XXIII. t.-c. 21. §-a értelmében bélyegmentesek.

B) Adás-vételi szerződés-minta.

Adásvételi szerződés,

50 kr. bélyeg.

mely egyrészről N. N. lelkész, mint a ..... i plébánia javadalmasa és N. N., N. N. templomgondnokok, mint eladók — másrészről N. N. (és N. N.) lakos(ok) mint vevő(k) között a pécsegyházmegyei hatóság jóváhagyásának fentartása mellett a következő feltételek alatt köttetett, u. m.:

1-ször. N. N. lelkész, mint a ..... i plébánia javadalmasa és N. N., N. N. templomgondnokok eladják — N. N. (és N. N.) lakos(ok) pedig (egyetemleges kötelezettséggel) megveszi(k) a .....

.....

(itt bevezetendő az eladás tárgyát képező ingatlan birtok) .....

.....

.....

.....

..... korona ..... fillér, azaz: ..... (szavakkal) ..... korona ..... fillér vételárért.

2-szor. A vételár ekkép fizetendő: Jelen szerződés aláírásakor lefizet(nek) vevő(k) ..... korona ..... fillér, azaz: ..... korona ..... fillér összeget, melynek átvétele jelen szerződés aláírásával nyugtattatik. A fenmaradó ..... korona ..... fillér vételári hátralékból fizetendő .....

.....

.....

megjegyeztetvén, hogy a mindenkori még hátralékos vételári tőke után járó 6%-os késedelmi kamatok is a plébánia pénztárába előlegesen fizetendők.

3-szor. Vevő(k) a vett ingatlannak jelen állapot szerinti birtokába s használatába 18 ..... év ..... hó ..... napjával lép(nek) és tartoz$^{ik}_{nak}$ ez időtől fogva a vett ingatlanok után járó minden állami s községi, egyenes és pótadókat s egyéb községi terheket saját$^{já-}_{juk-}$ból viselni s a mennyiben ezeket ezen határidőn túlra eladók netán már megfizették volna, köteles(ek) azokat haladéktalanul visszapótolni.

4-szer. Minden a jelen szerződéssel járó bélyeg- és egyéb illetékeket vevő(k) köteles(ek) viselni.

5-ször. Vevő(k) csak az egész vételár- és minden járulékainak

hiánytalan befizetése után lesz(nek) jogositva a vett ingatlanok tehermentes tulajdonjogát telekkönyvileg is saját nev$^{é-}_{ük}$-re bekebeleztetni, mely czélból ekkor eladók által ré$^{szé-}_{szük}$-re a szükséges bekebelezési engedély ki fog adatni.

6-szor. Köteles(ek) vevő(k) a vett ingatlanok éléghető részeit a törlesztési idő egész tartamára saját költség$^{én}_{ükön}$ eladók által meghatározandó érték erejéig tüzkár ellen biztositani, vagy a mennyiben ezek netán hosszabb időre az eladók által már biztositva volnának, ennek dijrészleteit eladóknak a törlesztési részletekkel egy időben, mint további vételári járulékot visszatériteni s megfizetni. Mégis az esetben, ha a biztositó társaság a káreset kifizetését bármi okból is megtagadná, köteles(ek) vevő(k) az előbbi állapotba visszaállitást saját költség$^{én}_{ükön}$ haladéktalanul eszközöltetni. Köteles(ek) továbbá vevő(k) a törlesztési egész időtartam alatt az épületeket kivül s belül folyton tisztán s használható karban fentartani, e czélból a szükséges nagyobb és kisebb javitásokat évenként sajátj$^{á-}_{uk}$-ból megtétetni, hogy az ingatlanok értékükben ne csökkenjenek, — ellenkezőleg eladók jogositva leendnek ezeket vevő(k) terhére megtétetni s ezek költségeit szintén, mint további vételári járulékot rajt$^{a}_{uk}$ haladéktalanul megvenni. Mind eme pontban foglalt kötelezettségek megsértéséből eredt károkért vevő(k) minden vagyon$^{ával}_{ukkal}$ szavatolni tartoz$^{ik}_{nak}$.

7-szer. Jelen adás-vételi szerződés vevő(k)re nézve azonnal az aláirás pillanatától fogva kötelező; eladókra nézve azonban csak az egyházmegyei hatóság jóváhagyásával. Miért is az esetben, ha a szükséges helybenhagyás bármi okból megtagadtatnék: ugy a jelen szerződés és annak minden pontja azonnal semmisnek és hatályon kivül levőnek fog tekintetni és eladók az eladott ingatlannak teljes tulajdonába s használatába azonnal ismét be fognak lépni, mely esetben mégis a vételárnak 6% kamatai évi bérnek tekintetvén, annak a birtoklás idejére leendő levonása mellett a fizetett vételári részletek vevő(k)nek kamat nélkül ismét vissza fognak szolgáltatni, anélkül, hogy e szerződés megszüntéből bármi egyéb kártalanitásra jog$^{a}_{uk}$ lenne.

8-szor. Jelen szerződés joghatálya a mindenkori örökösökre és jogutódokra is kiterjed és kötelező.

9-szer. Az esetben, ha vevő(k) fent elvállalt összes kötelezettség$^{é-}_{ük}$nek mindenekben pontosan meg nem felel$^{ne}_{nének}$, vagy megfelelni nem akar$^{na}_{nának}$, eladók feljogosittatnak bármely általuk szabadon választandó biróság előtt adós vevő$^{t}_{ket}$ vagy az egész még hátralékos vételár s összes járulékai azonnali lefizetése végett sommás uton megperelni s teljes kielégitést adós(ok) bármely vagyon$^{á}_{uk}$ból eszközölni, vagy ha úgy akarnák, jogukban álland jelen szerződést rövid birói uton felbontatni

s az ingatlanokat ismét visszavenni s azokkal szabad tulajdonként korlátlanul rendelkezhetni.

Miről kiállittatott jelen adás-vételi szerződés 3 egyenlő eredeti példányban.

Kelt

Előttünk mint tanuk előtt:

N. N. s. k.
lelkész.

N. N. s. k. (P. H.) N. N. s. k.
templomgondnok.

N. N. s. k. N. N. s. k.
templomgondnok.
mint eladók.

N. N. s. k.
(N. N. s. k.)
mint vevő(k).

Jegyzetek. 1. Minden iv első szavának helyére 50 krajcáros okmánybélyeg ragasztandó és azzal keresztülirandó.

2. Az egyházmegyei hatóság jóváhagyásának leérkezte után, az érkezés napjától, (mely az egyházmegyei hatóság levélboritékára nyomott postai bélyegzéssel igazolandó) számitott 8 napon belül az adás-vételi szerződés mindhárom eredeti példánya az illetékes m. kir. Adóhivatalnál illetékszabás végett bemutatandó, mely alkalommal a szerződésnek egy egyszerü, de teljes másolata is — melynek külzetére a községi jegyző által az ingatlan évi adója rávezetendő — a m. kir. adóhivatalnak átadandó.

3. E minta tartalmazza az általános szabályt. Ettől azonban eltérésnek van helye, igy például, ha épületek nem adatnak le, a tüzkárbiztositás- és tatarozásra vonatkozó intézkedések kihagyandók; vagy ha a vételár egyszerre a szerződés aláirásakor lefizettetik: akkor a részletfizetésekre vonatkozó rész és az 5. pont kihagyandók, e helyett az egész összegnek átvétele az aláirással nyugtatandó és a telekkönyvi bekebelezési engedély mindjárt a szerződésben megadandó stb.

4. Három példányban állitandó ki a szerződés, mert egy példány az egyházmegyei hatóságot, a másik két példány pedig a szerződő feleket illeti meg.

C) Haszonbéri szerződés-minta.

Haszonbéri szerződés,

bélyeg a II. fokozat szerint

mely egyrészről N. N. lelkész, mint a ..... i plébánia javadalmasa és N. N., N. N. templomgondnokok, mint haszonbérbeadók —

másrészről N. N. (és N. N.) lakos(ok), mint haszonbérbevevő(k) között a pécsegyházmegyei hatóság (kerületi esperes) jóváhagyásának fentartása mellett a következő feltételek mellett köttetett, u. m.:

1. N. N. lelkész, mint a .....i plébánia javadalmasa és N. N., N. N. templomgondnokok haszonbérbe adják — N. N. lakos pedig haszonbérbe veszi (az esetben, ha több haszonbérlő-társ lenne, kiteendő: „egyetemleges kötelezettséggel“ hasonbérbe veszik) .....

.....

(itt bevezetendő a haszonbérlet tárgyát képező ingatlan birtok.) .....

.....

2. A haszonbérlet kezdődik 18..... év..... hó..... napjával, végződik pedig 18..... év..... hó..... napjával.

3. Az évi haszonbér..... korona..... fillér, mely negyedévenként, vagyis minden év január, április, julius és október elsején mindenkor előre a plébánia pénztárába minden levonás és beszámítás nélkül készpénzben az ez idő szerinti pénzlábnak teljesen megfelelőleg teljesitendők és a befizetett haszonbérösszegekről haszonbérbeadók által kiállitandó nyugtákhoz a bélyegtörvényben szabályozott II. Scálában előirt összegü bélyegjegyeket minden beszámitási jogosultság nélkül haszonbérlő..... köteles..... saját..... ból szolgáltatni.

A fizetési határidő meg nem tartása eseteben tartoz$^{ik}_{nak}$ haszonbérlő(k) hat százalékos késedelmi kamatot fizetni.

4. Biztositékul óvadék (cautio) czimén letesz(nek) haszonbérlő(k) jelen szerződés aláirásakor a félévi haszonbérnek megfelelő..... korona..... fillér összeget készpénzben vagy állampapirokban, mely csak a haszonbéri idő leteltével és ekkor is csak az esetre fog haszonbérlő(k)nek visszaadatni, ha összes szerződésileg elvállalt kötelezettségei(k)nek eleget tett(ek).

Időközben ezen óvadék haszonbérbeadók által a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatalhoz beterjesztetvén, ez utóbbi által fog őriztetni és ha készpénzből áll, a pécsi takarékpénztárba elhelyeztetni és az ez után fizetendő kamatok a pécsi takarékpénztár rendes kamatfizetési idejében, vagyis január és junius hónapok első napjaiban felvétetvén, haszonbérlő(k)nek kiadatni, — ha pedig állampapirokból áll, ezeknek szelvényei az esedékesség napján haszonbérlő(k)nek kiszolgáltatni. De e kamatok, illetve szelvények is csak addig fognak kiszolgáltatni, mig haszonbérlő(k) szerződésbeli kötelezettségei(k)nek eleget tesz(nek), ellenesetben, mint az óvadék járulékai a hátralékos követelés vagy felmerült kár kiegyenlitésére lesznek forditva.

5. A haszonbérelt birtok mikénti művelésére nézve haszonbérlő(k)nek következők tétetnek kötelesség$^{évé}_{ükké}$:

a) A birtok azon művelési ágak szerint használandó, miként azok a jelen szerződés első pontjában körülirva átadattak, ha mégis haszonbérlő(k) ezekben némi változtatást óhajtana(nak) tenni, köteles(ek) azt haszonbérbeadóknak előlegesen bejelenteni és csak

ezeknek engedélye alapján és után van(nak) jogositva annak tényleges foganatositására, megtagadás esetében az átadási művelési állapot semmi szin alatt sem változtatható meg.

b) Köteles(ek) haszonbérlő(k) a haszonbérbe vett szántóföldek egy negyed részét mindig tiszta ugarul meghagyni, minek ellenőrzésére haszonbérbeadók bármikor jogositva vannak és ha e tekintetben a legkisebb visszaélés tapasztaltatnék, köteles(ek) haszonbérlő(k) minden hold ugarhiány után a plébánia-pénztárba 20 koronát birságkép fizetni.

c) Köteles(ek) haszonbérlő(k) a haszonbérbe adott birtok határait, mesgyéit és dülőit pontosan fentartani és mindenki ellenében megvédeni és ha ennek daczára haszonbérbeadók bárhol változást észlelnének, köteles(ek) haszonbérlő(k) minden egyes esetben 50 korona birságot a plébánia pénztárába fizetni, ezen felül pedig haszonbérbeadók kivánatára az előbbi állapotot minden halogatás nélkül saját költség$^{ére}_{ükre}$ és tekintet nélkül arra, hogy ez által terméneyi(k)ben károsod$^{ik}_{nak}$-e. vagy sem, helyreállitani, úgyszintén haszonbérbeadókat esetleg teljesen kártalanitani.

d) Szigoruan tiltatik haszonbérlő(k)nek bármiféle takarmányt, gyöknövényt, szalmát, trágyát a haszonbérelt birtokról elvinni, eladni, elajándékozni, feltüzelni vagy bármi módon eltávolitani; ellenkezőleg köteles(ek) haszonbérlő(k) a szénát és minden egyéb takarmányt a haszonbérelt birtokon marhái$^{val}_{ikkal}$ feletetni, ekképen trágyát készitení és a készült összes trágyát évenként rendesen a földekre kihordatni.

6. Tartoz$^{ik}_{nak}$ haszonbérlő(k) tűrni, hogy haszonbérbeadók az utolsó bérleti évben már szeptember 1-től kezdve az őszi vetések eszközölhetése czéljából a haszonbéri birtokon minden szükséges intézkedéseket bárki által megtétethessék, magát a vetést ez időponttól kezdve saját belátásuk szerint bármikor eszközölhessék, munkásokat, marhákat, gazdasági eszközöket a haszonbérbeadott birtokon tetszésük szerinti helyen elhelyezzenek.

7. Köteles(ek) haszonbérlő(k) a haszonbérlet leteltével minden, bármi néven nevezendő takarmány$^{át}_{ukat}$, úgy az összes szalmát haszonbérbeadóknak az akkori piaczi árban, az összes trágyát pedig ingyen átengedni.

8. Tartoz$^{ik}_{nak}$ haszonbérlő(k) a haszonbérbe vett birtokon levő összes vizvezető csatornákat, határjelelő árkokat saját költség$^{én}_{ükön}$ tisztán tartani és megujitani.

9. A haszonbérelt birtokon fenálló épületek haszonbérlő(k)nek leltár mellett adatnak át, mely leltár — a szerződő felek és két tanu aláirásával elláttatván — a jelen szerződés kiegészitő részét képezi. Haszonbérlő(k) ezen épületeket a szerződés megszüntekor a leltári állapotnak megfelelőleg és jókarban tartoz$^{ik}_{nak}$ visszaadni. Az épületeket tüzkár ellen haszonbérbeadók saját belátásuk és az általuk meghatározott érték erejéig, de haszonbérlő(k) köteles(ek) haszonbérbeadók által a biztositó társulatnak fizetett biztositási összeget haszonbérbeadók felszólitására

legkésőbben 8 nap alatt a plébánia pénztárába befizetni, mit ha tenni elmulaszta$^{na}_{nának}$, az rajt$^{a}_{uk}$ sommás uton fog megvétetni.

A biztositási bárca a plébánia pénztárban fog őriztetni. Tűz esetén a biztositott összeget haszonbérbeadók vannak jogositva felvenni, valamint az ő jogkörükhöz tartozik az uj épitkezés iránti intézkedés.

A tűzkár felmerülésének esetét köteles(ek) haszonbérlő(k) haszonbérbeadóknak azonnal bejelenteni, mit ha elmulaszta$^{na}_{nának}$, az ezen mulasztásból felmerülő összes hátrányért teljes kártételt nyujtani tartoz$^{ik}_{nak}$.

10. Az épületeknél a kisebb tatarozások, u. m. például az ajtók, ablakok, zárak, kályhák s a vakolat javitása, a meszelés s a tetők foltozása stb. haszonbérlő(ke)t terhelik, ezeket ő(k) évről-évre alkalmas időben, legkésőbb pedig julius hó végéig teljesiteni tartoz$^{ik}_{nak}$.

A mennyiben haszonbérlő(k) e részben hanyagságot vagy rosszakaratot tanusitan$^{a}_{nának}$, jogukban áll haszonbérbeadóknak ezen helyreállitásokat — ha egyszeri felszólitásra haszonbérbevevő(k) azonnal s legfeljebb 8 nap alatt nem teljesiten$^{é}_{ék}$, — haszonbérlő(k) rovására megtétetni s azoknak összes költségeit anélkül, hogy haszonbérlő(k) azok szükségessége, czélszerüsége vagy mennyisége ellen bárminemü kifogásokkal élhetn$^{e}_{ének}$, haszonbérlő$^{n}_{kön}$ sommás uton megvenni.

Továbbá köteles(ek) haszonbérlő(k) a kéményeket rendesen sepretni, a seprési dijakat saját$^{jából}_{jukból}$ minden megtéritési vagy beszámitási igény nélkül fizetni.

Szándékos épületrontás, elhanyagolás vagy meg nem téritett tüzkárért haszonbérlő(k) felelős(ek).

Haszonbérlő(k), $^{ennek}_{ezeknek}$ cselédei(k) vagy munkásai(k) gondatlanságából, vigyázatlanságából vagy rossz szándékból eredt bármely kárt haszonbérlő(k) tartoz$^{ik}_{nak}$ megfizetni.

11. A haszonbérbeadók által nagyobb hiányok folytán eszközölt épületjavitások következtében korlátolt használhatása az épületnek, nem jogositja fel a haszonbérlő$^{l}_{ket}$ kárpótlás igényletére vagy bérleengedésre.

12. Az összes adókat és járulékaikat haszonbérbeadók viselik.

13. Jogosult közlekedési utakat elzárni vagy a haszonbérbeadók beleegyezése nélkül ujakat nyitni, általában a bérlet tárgyát képező birtokot bármi szolgalom elvállalásával terhelni tilos s ha ily terhelés bárki által szándékoltatnék, azt a haszonbérlő(k) haszonbérbeadóknak azonnal bejelenteni köteles(ek).

14. Sem terméketlenség, sem árviz, sem jégverés, sem bármi más elemi csapás okából haszonbérlő(k) haszonbéri elengedésre igényt nem tarthat(nak).

15. Mindkét szerződő félnek jogában áll a haszonbérelt birtokot a haszonbérlet tartama alatt saját költségén felméretni s ha ezen felmérés folytán hitelesen kitünnék, hogy a haszonbérbe adott terület több vagy kevesebb, mint az a jelen szerződés első pontjában kitüntetve lett: ugy e többlet vagy kevesebblet egyik félnek sem

szolgálhat előnyére vagy kárára, szóval: e különbözet egyik félnek sem biztosit semmiféle előnyt vagy jogositványt.

16. Haszonbérlő(k) csak a haszonbérbeadók tudtuk és beleegyezésükkel jogosittat$^{ik}_{nak}$ a haszonbérelt birtokot alhaszonbérbe adni vagy a haszonbérletet másra átruházni.

17. Közmegegyezéssel kiköttetik: hogy mindazon perekben, melyeket haszonbérbeadók lesznek jogositva inditani, azt az általuk szabadon választható bármely sommás biróság előtt tehetik, még pedig tekintet nélkül a per jogi természetére. Ellenben mindazon perek, melyek haszonbérbeadók ellen leendnek inditandók, azok csakis a haszonbérbeadók illetékes és a per jogi természetének megfelelő biróság előtt leendnek megindithatók.

18. Jelen szerződés bármely pontjának nem teljesitése feljogositja haszonbérbeadókat a szerződés azonnali felbontására.

19. Minden a jelen szerződéssel járó bélyeg és egyébb illetéket haszonbérlő(k) kötelese(k) viselni.

20. Jelen szerződés haszonbérlő$^{t}_{ket}$ annak aláirása perczétől kötelezi, holott hászonbérbeadókra nézve csakis az egyházmegyei hatóság jóváhagyása után birand kötelező erővel.

Miről kiállittatott jelen haszonbéri szerződés 3 egyenlő eredeti példányban.

Kelt .....

Előttünk, mint tanuk előtt:

N. N. s. k (P. H.)

N. N. s. k.

N. N. s. k.
lelkész.

N. N. s. k.
templomgondnok.

N. N. s. k.
templomgondnok,
mint haszonbérbe adók.

N. N. s. k.
(N. N. s. k.)
mint haszonbérlő(k).

Jegyzetek. 1. A bérleti szerződések első példányára a bérleti összeg után II. fokozat szerinti, a többi példányra pedig ivenként 50 kros bélyegilleték jár, melyek bélyegjegyekben ragasztandók fel.

Bérleti összeget képez a készpénzben fizetendő összeg és minden más szolgálmány értéke együttvéve.

Ha a bérlet határozott, de 10 évre nem terjedő időtartamra köttetett: a bélyegilleték az egész bérleti időre eső bérösszeg után; ha pedig a bérlet 10 évre vagy ennél hosszabb időtartamra köttetik: a bélyegilleték a bérösszeg tizszeres összege után számitandó és alkamazandó.

2. Az egyházmegyei hatóság jóváhagyásának leérkezte után, az érkezés napjától (mely az egyházmegyei hatóság levélboritékára nyomott postai bélyegzéssel igazolandó) számitott 8 napon belül a haszonbéri szerződés az illetékes m.

kir. adóhivatalnál az első példány szabályszerü felbélyegzettségének a második és harmadik példányon való igazolása végett bemutatandó.

3. E minta tartalmazza az általános szabályt. Ebből azonban az egyes concret esetekben kihagyhatók azon pontok, melyek alkalmazást nem találhatnak, mint például a 9—11. pontok oly esetben, midőn a haszonbérbe adandó birtokon épületek nincsenek.

4. Három példányban állitandó ki a szerződés, mert egy példány az egyházmegyei hatóságnál fog őriztetni, a másik két példány pedig a szerződő feleket illeti meg.

D) Pénztár- és Számadásvizsgálási jegyzőkönyvi minta.

Jegyzőkönyv,

mely felvétetett a ..... plébánia vagyonkezeléséről ..... évre szerkesztett templom- és alapitványi számadások- és a plébániai pénztárnak 18 ..... évi ..... hó ..... n eszközölt helyszini megvizsgálásáról.

Jelen voltak:

.....

.....

.....

A plébániai vagyont illető szabályzat és utasitás 111—117. §§-ai értelmében a számadások és pénztár tüzetesen megvizsgáltatván, a vizsgálat folyamán észleltek a következőkben jegyeztetnek meg. És pedig *általában véve:*

1. Van-e a plébániának pénzszekrénye? .....

2. El van-e ez legalább két zárral látva? .....

3. A kulcsok külön kézben vannak-e? .....

4. Van-e a plébániának kellő számban templomgondnoka? .....

5. Nincsen-e a templomgondnok jogai gyakorlatában és kötelességei teljesitésében a plébános által korlátolva, vagy épen akadályozva? .....

6. Nála van-e a pénzszekrény egyik kulcsa? .....

7. Megvan-e kezeinél a plébániai vagyonkezelési szabályzat §§-ait tartalmazó könyvecske? .....

8. Vezeti-e a templomgondnok az „alapitványi gondnoki naplót“? .....

9. Nem tétetett-e a számadási év folyamán olyan alapitvány, mely az alapitványi gondnoki naplóba bevezetve nincsen? .....

10. A számadási év folyamán tett és jóváhagyott alapitványok a sekrestyében kifüggesztett táblás kimutatásba be vannak-e vezetve? .....

11. Ugyszintén a hitközségi képviselet üléseinek jegyzőkönyvébe? .....

12. Az alapitó levél átvan-e irva egész terjedelmében a plébá-

niabeli alapitványok jegyzőkönyvébe?

13. Az alapitó levelek egy-egy példánya kézbesitve lett-e az alapitóknak, illetve örököseiknek?

14. Ki vannak-e a plébániai hivek kellőkép oktatva arra nézve, miképen kell az alapitványok tétele körül eljárni?

15. Az ujonnan beszerzettekként szereplő tárgyak meg vannak-e és be vannak-e ezek valamint egyéb változások az illető leltárakba vezetve?

16. A változások beállta kellőkép indokolva van-e?

17. Elég tétetett-e az alapitványi kötelezettségeknek?

18. Ki lettek-e elégitve az osztályrészesek?

19. Fordittattak-e kiadások a kitüntetett czélra?

20. A „pécsegyházmegyei alapitványi hivatal"-nál elhelyezettekül szereplő tőkék- és értékpapirokról megvannak-e a hivatalos elismervények? [1])

21. A magánosoknál elhelyezettekül szereplő tőkékről megvannak-e a törvényes kellékeknek megfelelő kötelezvények?

22. Vannak-e ezek a vagyonkezelési szabályzat 50. §-ában rendelt óvatosságok betartása mellett telekkönyvileg biztositva?

23. Vannak-e magánosoknál még elhelyezve alapitványi tőkék?

24. A magánosoknál eddig elhelyezve volt alapitványi tőkék fel lettek-e mondva?

25. Vannak-e kellő biztositék nélkül magánosoknál elhelyezve templomtőkék?

26. A kellő biztositék nélkül magánosoknál künnlevő templompénzek fel lettek-e mondva?

27. Ennek folytán történt-e tőkevisszafizetés?

28. Lettek-e a helyben lakó magánadósok a plébániai pénztár vizsgálásához megidézve?

29. Beismerték-e a kötlevelőkbeli tőketartozás valódiságát?

30 Szereztetett-e meggyőződés a távollakó magánadósok kötlevélbeli tartozásaik egészben vagy részben való valódisága iránt?

31. Az alapitólevelek kellő helyen meg vannak e őrizve?

Külön észrevételek.

.....

.....

.....

Kelt ..... (Aláirások.)

Jegyzet: Az 1—31-ig felsoroltkérdésekre válasz „igen" vagy „nem (nincs)" beirása által történjék.

Az ezen kérdés valamelyikére felmerülő hosszabb megjegyzés, felvilágositás és bármely más észrevétel a „Külön észrevételek"-ben hozandó fel.

A jelen jegyzőkönyv a számvizsgáló bizottság összes tagjai által aláirandó és a számadási példányokkal, valamint ezek mellékleteivel az egyházmegyei számvevőségnek (a pécsegyházmegyei alapitványi hivatalba) küldendő.

---

[1]) 1912. óta: a Betétkönyvek és a hivatalos letéti Elismervények? (L. alább 2. c. alatt.)

E) Templomszámadás minta.

Pécsi egyházmegye.

N.-i alesperesi kerület.

N.-i plébánia.

N-i templomszámadása.

1893. évről.

Tételszám.	I. Mérleg.	Tőkében frt.	Tőkében kr.	Kamat- és járandóságban frt.	Kamat- és járandóságban kr.
	A) Vagyon.				
1	1892. évi maradvány	3900	—	15	40
2	Farkas József ajándéka	20	—	—	—
3	Végh Ilona végrendeleti hagyománya	80	—	—	—
4	Tőkésittetett a jövedelmekből	200	—	—	—
5	Kamatok és egyéb jövedelmek a II/11. rovat szerint .	—	—	840	24
	Összesen .	4200	—	855	64
	Levonva a kiadásokat	360	—	652	95
	Marad 1893. évre	3840	—	202	69
	Hátralék	—	—	3	—
	Összesen .	3840	—	205	69
	B) Pénztár.				
1	1892. évi pénztári maradvány	—	—	15	40
2	A fent 2, 3. tsz. a. jelzett adományokból	100	—	—	—
3	Tőkebevételek a II/5. rovat szerint	360	—	—	—
4	Kamatok és egyéb jövedelmekből II/11. rovat szerint .	—	—	840	24
	Bevétel .	460	—	855	64
5	Adományokból tőkésittetett az alapitványi főpénztárban	100	—	—	—
6	Templomi épület javitására elhasználtatott	360	—	—	—
7	A kiadási rész szerint kiadatott	—	—	652	95
	Kiadás .	460	—	652	95
	Pénztári maradvány .	—	—	202	69

II. Gyümölcsöző tőkék, bevételek és járulékok kezelése.

1	2	3	4		5		6		7	8		9		10		11		12	
Tétel szám	Az adós neve; a pénztár, melynél a tőke gyümölcsözőleg elhelyeztetett; egyéb bevételek.	Mikor kölcsönöztetett, vagy helyeztetett el a tőke; van-e telekkönyvileg biztosítva, mikor fizettetett vissza? Egyéb észrevételek	Gyümölcsöző tőkében						Kamatláb.	Kamatok- és egyéb járulékokban									
			tartozás		levonás		marad az év végén			m. é. hátralék		f. é. járandóság		Összesen		lerovás		hátralék az év végén	
			frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
1	165179. sz. egyesitett államadóssági szelvényes, ezüst kötvény. Az alapitványi főpénztárban kezelve — — — —	1892. okt. 7-én 589. sz.	100	—	—	—	100	—	$4^{2}/_{10}$	—	—	4	18	4	18	4	18	—	—
2	2968. sz. magyar 4%-os, vinculált, 2000 kor. n. é. koronajáradék kötvény. A pécs egyházmegyei alapitványi hivatal letéti pénztárában őriztetik — — — —	1893. ápril. 5-én 209. sz.	1000	—	—	—	1000	—	4	—	—	40	—	40	—	40	—	—	—
3	Üveges Mátyás — —	1876. január 1-én, az.....i 269. sz. tjk. 2676. sz. a. bekebl.	100	—	—	—	100	—	6	3	—	6	—	9	—	6	—	3	—
4	Keller Antal — — —	1877. február 5-én nincs bekeblezve, visszafiz. 1893. febr. 1. felmondatott 1894. márc. 1-ére.	50	—	10	—	10	—	6	—	—	2	45	2	45	2	45	—	—

5	Alapitványi főpénztár —	1892. év végén visszafizetve.	2650	—																
		1893. julius 1-én	—	—	350	-	2300	—	5½	—	—	136	12	136	12	136	12	—	—
6	dtto	1893. november 1-én folyó jövedelmekből	200	—	—	—	200	—	"	—	—	1	36	1	36	1	36	—	—
		Farkas és Végh adományaiból	100	—	—	—	100	—	"										
7	Varga István — — —	5 kat. hold templomföldet bir bérbe. 1892. évi szeptember 5-én kelt szerződés szerint. 20 frt. bérleti biztositéka az alap. hivatal letéti pénztárában 126/892. tsz. a. őriztetik.																		
		Évi bér 81 frt. 80 kr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	80	81	80	81	80	—	—
8	8 kat. hold föld házilag kezelve. A község ingyen munkálja a földet	20 mm. buza à 6.60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	132	-						
		90 zsák kukorica à 1.—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	—						
		5 mm. zab à 4.50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	50						
		Buzaszalmáért — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—						
		Zabszalmáért — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—						
		Polyváért — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—						
		Ucsuért — — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—						
		összesen										—	—	261	50	261	50	—	—
		Áttétel	4200	—	360	—	3840	—	—	3	—	533	41	536	41	533	41	3	—

II. Gyümölcsöző tőkék, bevételek és járulékok kezelése.

1	2	3	4		5		6		7	8		9		10		11		12	
Tétel szám	Az adós neve; a pénztár, melynél a tőke gyümölcsözőleg elhelyeztetett; egyéb bevételek.	Mikor kölcsönöztetett, vagy helyeztetett el a tőke; van-e telekkönyvileg biztosítva, mikor fizettetett vissza? Egyéb észrevételek.	Gyümölcsöző tőkében						Kamatláb	Kamatok- és egyéb járulékokban									
			tartozás		levonás		marad az év végén			m. é. hátralék		f. é. járandóság		Összesen		levonás		hátralék az év végén	
			frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
		Áthozat	4200	—	360	—	3840	—	—	3	—	533	41	536	41	533	41	3	—
9	Szőlőbirtok — — — —	Eladatott 224 lit. bor à 10 kr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	40	22	40	22	40	—	—
10	Temetői füért befolyt —		—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	10	—	—	—
11	Kaszálóért befolyt — —		—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	10	—	—	—
12	Borbás-féle 40 frt. olajalapitvány után — —		—	—	—	—	—	—	5½	—	—	2	20	2	20	2	20	—	—
13	A hcg. Eszterházy kegyur által, a templom fentartására rendelt földek ingyenes munkálásának értéke — — — — —		—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	—	45	—	45	—	—	—
14	Alapitványi misék után		—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	73	1	73	1	73	—	—
15	Kézi misék díjaiból —		—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	1	50	1	50	—	—
16	Temetésekből — — —		—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—	9	—	—	—
17	Harangozásért — — —		—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	25	—	25	—	—	—
18	Perselypénz — — —		—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	—	180	—	180	—	—	—
		Összesen:	4200	—	360	—	3840	—	—	3	—	840	24	843	24	84.	24	3	—

Terményszámadás

	M. évi maradék	F. évi termés	Összesen	Eladás és vetés	Maradt
Buza . . . mmázsa	10	22	32	20+2	10
Rozs . . . „	5	—	5	1	4
Zab . . . „	—	5	5	5	—
Kukoricza (csutás) zsák	10	100	110	90+3	17
Bor . . . . . liter	310	200	510	224	286

III. Folyó évi kiadások.					
13	14	15		16	
Tétel szám	Tárgy	Tőkében		Jövedelmekből a folyó szükségletekre	
		frt	kr.	frt	kr.
1/1	Templom-gondnok 1893. évi tiszteletdija . .	—	—	50	—
2/1	Harangozó 1893. évi fizetése	—	—	25	—
3/1	Esperes tiszteletdija 1893. évre	—	—	3	15
4	Állami, megyei és községi adók	—	—	44	20
5	Egyenérték-illeték	—	—	7	10
6	Tűzkár elleni biztositás 1893. évre . . .	—	—	10	40
7/1	Tanitók ostyasütésért	—	—	6	—
8/1	Szt. olaj hozónak	—	—	1	—
9	Péterfillér 1893. évre	—	—	2	—
10/1	Miseborra	—	—	10	—
11/1	Templomi fehérnemüek mosásáért . . .	—	—	10	—
12/2	Két kehely aranyozásáért, 38/893. sz. esperesi engedélylyel	—	—	26	—
13/2	Egy pluvialeért, 3416/893. sz. püspöki engedélylyel	—	—	60	—
14/8	Mesteremberekneк számlák szerint . . .	—	—	38	07
15/9	Gyertya, olaj, tömjén, lámpabél és szénért . .	—	—	58	33
16/1	Szőllőmunkáltatásért jegyzék szerint . . .	—	—	101	70
17/2	Templom- s toronytető javitásért 1415/893. sz. püspöki engedélylyel	200	—	—	—
18/1	Kőmüves munkákért 1415/893. sz. püsp. engedélylyel	160	—	—	—
19	Az alapitványi főpénztárban tőkésitett pénzfölösleg	—	—	200	—
	32 drb melléklet. Összesen	360	—	652	95

.....1893. december 31-én. N. N. s. k. plébános.

[P. H.] N. N. s. k. templomgondnok.

Jelen számadás az alulirott számvizsgáló-bizottság által megvizsgáltatván, helyesnek és a pénztár állapota azzal egyezőnek találtatott.

Kelt .....1894. február 19-én.

N. N. s. k. hitközségi képviselő. N. N. s. k. esperes.
N. N. s. k. hitközségi képviselő. N. N. s. k. kegyur.

F) Alapitványi számadási minta.

Pécsi egyházmegye.

N.-i alesperesi kerület. N.-i plébánia.

Alapitványi számadás

1893. évről.

1 Folyó szám	2 Mikor tétetett az alapitvány?	3 A püspöki helyben-hagyás keltje, száma.	4 Az alapitó neve.	5 Mily czélra tétetett az alapitvány?	6 Alapitványi tőkezsz-tőke frt	6 kr	7 tőkésitett kamat frt	7 kr	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett.	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésitett kamat? Van-e telekkönyvileg bekebelezve? Mikor tétetett vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések —	10 Tőkében: tartozás frt	10 kr	11 bevétel frt	11 kr	12 maradó az év végén frt	12 kr	13 Kamatláb	14 Kamatokban: m. évi hátralék frt	14 kr	15 f. évi jövedelmező-ség frt	15 kr	16 Összesen frt	16 kr	17 kiadás frt	17 kr	18 hátralék az év végén frt	18 kr	19 Az alapitvány bevételei és kiadásai	20 Összeg frt	20 kr
I. Csoport.																														
1	1815	1839. szept. 27. 961.	Csom József	Egy énekes misére	52	50	—	—	Alapitványi főpénztár.	1839. novemb. 12.	52	50	—	—	52	50	5½	—	—	2	89	2	89	2	89	—	—	Templomnak . .	—	25
																												Kántornak és dékánczak	—	49
																												Plébánosnak . .	2	15
2	1840	1840. decz. 26. 2411.	Kovács György	Egy énekes liberás gyászmisére	63	—	—	—	Varga János Alapitványi főpénztár.	1890. január 1-én. Az i 253. sz. tjk. 1546. sz. visszafiz. 1893. jan. 1-én. 1893. junius 30-án.	63 63	— —	63 —	— —	— 63	— —	6 5½	1 89 —	—	1 58 1 73	3 47 1 73	3 47 1 73	—	—	—	—	BEVÉTEL: 11. rov. szer. 17. „ „	63 3	— 39
																												KIADÁS: Alapitv. főpénztárba	66	39
																												Templomnak . .	63	—
																												Kántornak . .	—	39
																												Plébánosnak . .	3	96
																													66	35
3	1845	1845. okt. 23. 2137.	Illés Ádám	Egy énekes misére	42	—	—	—	A plébános használatára 1859. februárs hó 5-én vétetett fél kat. hold kert, mely az alapitványok tulajdonául van telekkönyvileg bekebelezve.	Az i 218. sz. tjkben 5 sor, 2016. hrsz. a. bejegyzett fél kat. hold kert bevétele	163	—	—	—	163	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	A jövedelemből kap a templom . .	—	23
																												Kántor és dékán	—	65
4	1855	1855. nov. 30. 2296.	Virág Mihály	Egy énekes liberás gyászmisére	100	—	—	—			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	A templom . .	—	30
																												Kántor és dékán .	—	49
5	1858	1858. nov. 21. 2366.	Patacsi Ilona	Egy csendes misére	21	—	—	—																						
6	1859	1859. decz. 17. 1320.	Vas Ferencz	Egy énekes liberás gyászmisére	200	—	—	—	Államkincstár. Egy drb. 1870. április 1-én kelt 2618. sz. egyesitett, vinculált államadósági kötvény.	A Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal letéti pénztárába 1886. okt. 25-én kelt 203. sz. elismerveny szerint	200	—	—	—	200	—	4½	—	—	8 40	8 40	8 40	—	—	—	—	A templomnak . .	—	60
																												A kántor- és dékánnak . . .	—	92
																												A plébánosnak .	6	88
7	1860	1864. márcz. 5. 731.	Král József	A plébánia szegényei és árvái javára	2000	—	—	—	Alapitvány főpénztár.	1864. márczius 25. 1879. december 17.	1500 500	— —	— —	— —	2000	—	5½	—	—	110	—	110	—	110	—	—	A templomgondnok jelenlétében kiosztatott . .	110	—
8	1860	1861. jan. 1-e. 318.	Pap Mihály	Az i r. k. iskola tanulóinak jutalmazása	50	—	—	—	Ugyanaz.	1863 április 28-án.	50	—	—	—	50	—	5½	—	—	2 75	2 75	2 75	—	—	—	—	Bevétel a 17-ik rovat szerint	2	75
																												Jutalomkönyvekre kiadatott számla szerint	2	60
																												Maradvány	—	15
9	1861	1862. jan. 7. 35.	Gr. Apponyi György	Az i r. k. iskola nagyobb szükségleteinek fedezésére két kat. hold szántóföld becsértéke	400	—	—	—	A tulajdonjog az alapitvány javára telekkönyvileg bejegyezve. *Beriő*: Varga Pál, 20 frt biztositéka az egyhm. alapitványi hivatal letéti pénztárában 318/900 sz. a.	Az i 119. sz. tjkben 1 sor-, 128. hrsz. a. a tulajdoni jog bejegyezve, 2 kat. hold föld becsértéke	400	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**Bevétel**: Mult évi maradvány . .	2	85
																												11. rovat szerint	63	—
																												17. „ „	62	48
																												Összesen	124	93
										Bérleti szerződés 6 évre 1892. augusztus 1-én.	—	—	—	—	—	—	Évi bér 40 frt	20	—	40	—	60	—	50	—	10	—	**Kiadás**; a csatolt 2 db. számla szerint	15	07
																												Adókra	10	—
										1887. augusztus 1-én. Az i 5. sz. tjk. 28.887. sz. visszafiz. 1893. október 1.																		Alapitványi főpénztárba tétetett .	90	—
10	"	"	"	Tkamat	—	—	218	36	Tóth Ignácz.		120	—	60	—	60	—	6	—	—	7 80	7 80	7 80	—	—	—	—		Összesen	115	07
																												Maradvány	9	86
									Alapitványi főpénztár.	1889. december 31-én 1893. október 3-án 1893. december 3-án.	68 36 60 — 30 —	— — —	— — —	— — —	68 36 60 — 30 —		5½ " "	— — —	— — —	3 76 — 52 — —	3 76 — 52 — —	3 76 — 52 — —	— — —	— — —					
				Átvétel	2928	50	218	36			3146	86										62 08								

1 Folyó szám	2 Mikor tétetett az alapitvány?	3 A püspöki helybenhagyás keltje, száma.	4 Az alapitó neve.	5 Mily czélra tétetett az alapitvány?	6 Alapitványi törzstőke frt	kr	7 Alapitványi tőkésitett kamat frt	kr	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett.	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésitett kamat? Van-e telekkönyvileg bekebelezve? Mikor tiszteltetett vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések —	10 Tőkében Tartozás frt	kr	11 Tőkében Követés frt	kr	12 Tőkében marad az év végén frt	kr
I. Csoport.																
1	1815	1839. szept. 27. 961.	Csom József	Egy énekes misére	52	50	—	—	Alapitványi főpénztár.	1839. novemb. 12.	52	50	—	—	52	50
2	1840	1840. decz. 26. 2411.	Kovács György	Egy énekes liberás gyászmisére	63	—	—	—	Varga János Alapitványi főpénztár.	1890. január 1-én. Az . . i 253. sz. tjk. 1546. sz. visszafiz. 1893. jun. 1-én. 1893. junius 30-án.	63 63	— —	63 —	— —	— 63	— —
3	1845	1845. okt. 23. 2137.	Illés Ádám	Egy énekes misére	42	—	—	—	A plébános használatára 1859. februárs hó 5-én vétetett fél kat. hold kert, mely az alapitványok tulajdonául van telekkönyvileg bekebelezve.	Az . . i 218. sz. tjkben 5 sor, 2016. hrsz. a. bejegyzett fél kat. hold kert bekeríttetve	163	—	—	—	163	—
4	1855	1855. nov. 30. 2296.	Virág Mihály	Egy énekes liberás gyászmisére	100	—	—	—			—	—	—	—	—	—
5	1858	1858. nov. 21. 2366.	Patacsi Ilona	Egy csendes misére	21	—	—	—								
6	1859	1859. decz. 17. 1320.	Vas Ferencz	Egy énekes liberás gyászmisére	200	—	—	—	Államkincstár. Egy drb. 1870. april 1-én kelt 2618. sz. egyesitett, vinculált államadóssági kötvény.	A Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal letéti pénztárába 1886. októb. 25-én kelt 263. sz. elismerveny szerint	200	—	—	—	200	—
7	1860	1864. márcz. 5. 731.	Král József	A plébánia szegényei és árvái javára	2000	—	—	—	Alapitvány főpénztár.	1864. márczius 25. 1879. december 17.	1500 500	— —	— —	— —	— 2000	— —
8	1860	1861. jan. 15. 318.	Pap Mihály	Az i r. k. iskola tanulóinak jutalmazása	50	—	—	—	Ugyanaz.	1863 április 28-án.	50	—	—	—	50	—
9	1861	1862. jan. 7. 35.	Gr. Apponyi György	Az i r. k. iskola nagyobb szükségleteinek fedezésére két kat. hold vásárlásul becsértéke	400	—	—	—	A tulajdonjog az alapitvány javára telekkönyvileg bejegyezve. *Bérlő:* Varga Pál, 20 frt biztositéka az egyhm. alapitványi hivatal letéti pénztárában 318/882 sz. a.	Az . . i 119. sz. tjkben 1 sor., 128. hrsz. a. a tulajdoni jog bejegyezve. 2 kat. hold föld becsértéke	400	—	—	—	400	—
10	"	"	"	Tkamat	—	—	218	36	Tóth Ignácz. Alapitványi főpénztár.	Bérleti szerződés 6 évre 1892. augusztus 1-én. 1887. augusztus 1-én. Az . . i 5. sz. tjk. 28/887. sz. visszafiz. 1893. október 1. 1889. december 31-én 1893. október 3-án 1893. december 3-án.	— 120 68 60 30	— — 36 — —	— 60 — — —	— — — — —	— 60 68 60 30	— — 36 — —
				Átvétel	2928	50	218	36							3146	86

13 Kamatláb	14 Kamatokban az évi hátralék frt	kr	15 Kamatokban f. évi járandóság frt	kr	16 Kamatokban Összesen frt	kr	17 Kamatokban Levonva frt	kr	18 Kamatokban hátralék az év végén frt	kr	19 Az alapitvány bevétel- és kiadása	20 Összeg frt	kr
5½	—	—	2 89	2 89	2 89	—					Templomnak . .	—	25
											Kántornak és dékánnak	—	49
											Plébánosnak . .	2	15
6	1 89	1 58	3 47	3 47	—						BEVÉTEL: 11. rov. szer. 12. „ „	63	—
												5	26
												68	26
											KIADÁS: Alapitv. főpénztára	63	—
											Templomnak . . .	—	32
											Kántornak . . .	—	94
											Plébánosnak . . .	3	93
												68	26
5½	—	—	1 73	1 73	1 73	—					A jövedelemből kapa a templom . .	—	23
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kántor és dékán	—	65
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	A templom . .	—	30
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kántor és dékán .	—	49
											A templomnak . .	—	60
											A kántor- és dékánnak	—	92
4½	—	—	8 40	8 40	8 40	—	—				A plébánosnak .	6	88
5½	—	—	110 —	110 —	110 —	—	—				A templomgondnok jelenlétében kiosztatott . .	110	—
											Bevétel a 13-ik rovat szerint	2	75
											Jutalomkönyvekre kiadatott számla szerint	2	60
											Maradvány	—	15
											Bevétel: Mult évi maradvány . .	2	85
											11. rovat szerint	63	—
												62	08
											Összesen	124	93
Évi bér 40 frt	20 —	—	40 —	60 —	50 —	10	—				**Kiadás;** a csatolt 2 db. számla szerint	15	07
											Adókra	10	—
											Alapitványi főpénztárba tétetett .	90	—
											Összesen	115	07
6	—	—	7 80	7 80	7 80	—	—				Maradvány	9	86
5½	—	—	3 76	3 76	3 76	—	—						
"	—	—	— 52	— 52	— 52	—	—						
"	—	—	—	—	—	—	—						
					62	08							

1 Folyó számi	2 Mikor tétetett az alapítvány?	3 A püspöki helybenhagyás keltje, száma.	4 Az alapító neve.	5 Mily czélra tétetett az alapítvány?	6 Alapítványi tőrzstőke frt	kr	7 Alapítványi tőkésített kamat frt	kr	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésített kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett.	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésített kamat? Van-e telekkönyvileg bekebelezve? Mikor fizettetett vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések —	10 Tőkében tartozás frt	kr	11 Tőkében követés frt	kr	12 Marad az év végén frt	kr	13 Kamatláb	14 Kamatokban az. évi hátralék frt	kr	15 Kamatokban 1. évi követelés frt	kr	16 Kamatokban Összesen frt	kr	17 Kamatokban levonás frt	kr	18 Kamatokban hátralék az év végén frt	kr	19 Az alapítvány bevételei és kiadásai	20 Összeg frt	kr
I. Csoport.																														
1	1815	1839. szept. 27. 961.	Csom József	Egy énekes misére	52	50	—	—	Alapítványi főpénztár.	1839. novemb. 12.	52	50	—	—	52	50	5½	—	—	2	89	2	89	2	89	—	—	Templomnak . . . . Kántornak és dékánnak . . . . Plébánosnak . .	— — 2	25 49 12
2	1840	1840. decz. 26. 2411.	Kovács György	Egy énekes liberás gyászmisére	63	—	—	—	Varga János Alapítványi főpénztár.	1890. január 1-én. Az . . i 253. sz. tjk. 1546. sz. visszafiz. 1893. jan. 1-én. 1893. junius 30-án.	62 63	— —	63 —	— —	— 63	— —	6 5½	1 89 —	—	1 58 1 73	—	3 47 1 73	—	1 47 1 73	—	—	BEVÉTEL: 11. rov. szerint 17. „ „ KIADÁS: Alapít. főpénztárba Templomnak . . . Kántornak . . . Plébánosnak . . .	63 3 66 62 — — 3	20 20 93 — 33 94 22
3	1845	1845. okt. 23. 2137.	Illés Ádám	Egy énekes misére	42	—	—	—	A plébános használatára 1859. februárs hó 5-én vétetett fél kat. hold kert, mely az alapítványok tulajdonául van telekkönyvileg bekebelezve.	Az . . i 218. sz. tjkben 5 sor. 2546. hrsz. a. bejegyzett fél kat. hold kert becsértéke	163	—	—	—	163	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	A jövedelemből kap a templom . . Kántor és dékán	— —	23 65
4	1855	1855. nov. 30. 2296.	Virág Mihály	Egy énekes liberás gyászmisére	100	—	—	—			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	A templom . . Kántor és dékán .	— —	30 49
5	1858	1858. nov. 21. 2366.	Patacsi Ilona	Egy csendes misére	21	—	—	—																						
6	1859	1859. decz. 17. 1320.	Vas Ferencz	Egy énekes liberás gyászmisére	200	—	—	—	Államkincstár. Egy drb. 1870. április 1-én kelt 2618. sz. egyesitett, vinculált államadóssági kötvény.	A Pécsegyházmegyei alapítványi hivatal letéti pénztárába 1886. októb. 25-én kelt 263. sz. elismerv szerint	200	—	—	—	200	—	4½	—	—	8 40		8 40		8 40	—	—	A templomnak . . A kántor- és dékánnak . . . A plébánosnak .	— — 6	60 92 88
7	1860	1864. márcz. 5. 731.	Král József	A plébánia szegényei és árvái javára	2000	—	—	—	Alapítvány főpénztár.	1864. március 25. 1879. december 17.	1500 500	— —	— —	— —	2000	—	5½	—	—	110	—	110	—	110	—	—	A templomgondnok jelenlétében kiosztatott . .	110	—
8	1860	1861. jan. 10. 318.	Pap Mihály	Az . . i r. k. iskola tanulóinak jutalmazása	50	—	—	—	Ugyanaz.	1863. április 28-án.	50	—	—	—	50	—	5½	—	—	2 75		2 75		2 75	—	—	Bevétel a 13-ik rovat szerint Jutalomkönyvekre kiadatott számla szerint Maradvány	2 2	75 60 — 15
9	1861	1862. jan. 7. 35.	Gr. Apponyi György	Az . . i r. k. iskola nagyobb szükségleteinek fedezésére két kat. hold szántóföld becsértéke	400	—		—	A tulajdonjog az alapítvány javára telekkönyvileg bejegyezve. *Biró:* Varga Pál, 20 frt biztositéka az egyhm. alapítványi hivatal letéti pénztárában 318/888. sz. a.	Az . . i 119. sz. tjkben 1 sor-, 128. hrsz. a. a tulajdoni jog bejegyezve. 2 kat. hold föld becsértéke	400	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**Bevétel**: Mult évi maradvány . . 11. rovat szerint 17. „ „ Összesen	2 62 124	80 — 90
10	"	"	"	Tkamat	—	—	218	36	Tóth Ignácz. Alapítványi főpénztár.	Bérleti szerződés 6 évre 1892. augusztus 1-én. 1887. augusztus 1-én. Az . . i 5. sz. tjk. 28.887. sz. visszafiz. 1893. október 1. 1889. december 31-én 1893. október 3-án 1893. december 3-án.	— 120 68 36 60 30	— — — — —	— 60 — — —	— — — — —	— 60 68 36 60 30	— — — — —	Évi bér 40 frt 6 5½ " "	20 — — — —	— — — — —	40 7 80 3 76 — 52 — —	— 7 80 3 76 — 52 — —	60 7 80 3 76 — 52 62 08	— — — — —	50 7 80 3 76 — 52 — —	10 — — — —	—	**Kiadás**; a csatolt 2 db. számla szerint Adókra . . . . Alapítványi főpénztárba tétetett . Összesen Maradvány	15 10 90 115 9	07 — — 07 86
				Átvétel	2928	50	218	36							2146 98															

1 Folyó szám	2 Mikor tétetett az alapitvány?	3 A püspöki helybenhagyás keltje, száma.	4 Az alapitó neve.	5 Mily czélra tétetett az alapitvány?	6 Alapitványi tőke frt	6 kr.	7 tőkésitett kamat frt	7 kr	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett.	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésitett kamat? Van-e telekkönyvileg bekebelezve? Mikor tiszteltetett utánna a tőke? — Egyéb megjegyzések —	10 Tőkében tartozás frt	10 kr	11 Tőkében levonás frt	11 kr	12 Tőkére marad az év végén frt	12 kr
I. Csoport.																
1	1815	1839. szept. 27. 961.	Csom József	Egy énekes misére	52	50	—	—	Alapitványi főpénztár.	1839. novemb. 12.	52	50	—	—	52	50
2	1840	1840. decz. 26. 2411.	Kovács György	Egy énekes liberás gyászmisére	63	—	—	—	Varga János Alapitványi főpénztár.	1890. január 1-én. Az i 253. sz. tjk. 1546. sz. visszafiz. 1893. jun. 1-én. 1893. junius 30-án.	62 63	— —	63 —	— —	— 63	— —
3	1845	1845. okt. 23. 2137.	Illés Ádám	Egy énekes misére	42	—	—	—	A plébános használatára 1859. februárs hó 5-én vétetett fél kat. hold kert, mely az alapitványok tulajdonául van telekkönyvileg bekebelezve.	Az i 218. sz. tjkben 5 sor, 2566. hrsz. a bejegyzett fél kat. hold kert becsértéke	163	—	—	—	163	—
4	1855	1855. nov. 30. 2296.	Virág Mihály	Egy énekes liberás gyászmisére	100	—	—	—			—	—	—	—	—	—
5	1858	1858. nov. 21. 2366.	Patacsi Ilona	Egy csendes misére	21	—	—	—								
6	1859	1859. decz. 17. 1320.	Vas Ferencz	Egy énekes liberás gyászmisére	200	—	—	—	Államkincstár. Egy drb. 1870. április 1-én kelt 2618. sz. egyesitett, vinculált államadóssági kötvény.	A Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal letéti pénztárába 1886. október 25-én kelt 263. sz. elismervény szerint	200	—	—	—	200	—
7	1860	1864. márcz. 5. 731.	Král József	A plébánia szegényei és árvái javára	2000	—	—	—	Alapitvány főpénztár.	1864. márczius 25. 1879. december 17.	1500 500	— —	— —	— —	— 2000	— —
8	1860	1861. jan. 1-e. 318.	Pap Mihály	Az i r. k. iskola tanulóinak jutalmazása	50	—	—	—	Ugyanaz.	1863 április 28-án.	50	—	—	—	50	—
9	1861	1862. jan. 7. 35.	Gr. Apponyi György	Az i r. k. iskola nagyobb szükségleteinek fedezésére két kat. hold szántóföld becsértéke	400	—		—	A tulajdonjog az alapitvány javára telekkönyvileg bejegyezve. *Bérlő:* Varga Pál, 20 frt biztositéka az egyhm. alapitványi hivatal letéti pénztárában 318/902. sz. a.	Az i 119. sz. tjkben 1 sor-, 128. hrsz. a. a tulajdoni jog bejegyezve. 2 kat. hold föld becsértéke.	400	—	—	—	400	—
										Bérleti szerződés 6 évre 1892. augusztus 1-én.	—	—	—	—	—	—
10	"	"	"	Tkamat	—	—	218	36	Tóth Ignácz.	1887. augusztus 1-én. Az i 5. sz. tjk. 28.887. sz. visszafiz. 1893. október 1.	120	—	60	—	60	—
									Alapitványi főpénztár.	1889. december 31-én 1893. október 3-án 1893. december 3-án.	68 36 60 30	— — —	— — —	— — —	68 36 60 30	— — —
				Áttétel	2928	50	218	36							3146	86

13 Kamatláb	14 Kamatokban m. évi kamatok frt	14 kr	15 t. évi jóváirás frt	15 kr	16 Összesen frt	16 kr	17 levonás frt	17 kr	18 hátralék az év végén frt	18 kr	19 Az alapitvány bevételei és kiadásai	20 Összeg frt	20 kr
5½	—	—	2 89	2 89	2 89	—	—	—			Templomnak . .	—	25
											Kántornak és dékánnak . . .	—	49
											Plébánosnak . .	2	15
6	1	89	1 58	3 47	3 47	—	—	—			BEVÉTEL: 11. rov. szerint 12. „ „	63	—
												1	26
												66	26
											KIADÁS: Alapitv. főpénztára	63	—
											Templomnak . .	—	25
											Kántornak . . .	—	49
											Plébánosnak . .	3	92
												66	26
5½	—	—	1 73	1 73	1 73	—	—	—			A jövedelemből kap a templom . .	—	23
	—	—	—	—	—	—	—	—			Kántor és dékán	—	65
	—	—	—	—	—	—	—	—			A templom . .	—	30
	—	—	—	—	—	—	—	—			Kántor és dékán .	—	49
4½	—	—	8 40	8 40	8 40	—	—	—			A templomnak .	—	60
											A kántor- és dékánnak . .	—	92
											A plébánosnak .	6	88
5½	—	—	110 —	110 —	110 —	—	—	—			A templomgondnok jelenlétében kiosztatott . .	110	—
5½	—	—	2 75	2 75	2 75	—	—	—			Bevétel a 13-ik rovat szerint . . .	2	75
											Jótékonyságokra kiadatott adósla szerint	2	60
											Maradvány	—	15
											Bevétel: Mult évi maradvány . .	2	85
											11. rovat szerint	63	—
											17. „ „	62	08
											Összesen	124	93
Évi bér 40 frt	20	—	40 —	60 —	50 —	10	—	—			**Kiadás**; a csatolt 2 db. számla szerint	15	07
											Adókra	10	—
											Alapitványi főpénztárba tétetett .	90	—
											Összesen	115	07
6	—	—	7 80	7 80	7 80	—	—	—			Maradvány	9	86
5½	—	—	3 76	3 76	3 76	—	—	—					
"	—	—	— 52	— 52	— 52	—	—	—					
"	—	—	—	—	—	—	—	—					
					62 08								

1 Folyó szám	2 Mikor tétetett az. alapítvány?	3 A püspöki helybenhagyás keltje, száma	4 Az alapító neve	5 Mily czélra tétetett az alapítvány?	6 Alapítványi tőrzstőke frt	kr.	7 Alapítványi tőkésített kamat frt	kr.	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésített kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésített kamat? Van-e leiránykönyvünk bekebelezve? Mikor töröltetett, vagyis a tőke? — Egyéb megjegyzések. —	10 Tőkében tartozás frt	kr.	11 Tőkében leírva frt	kr.	12 Tőkében marad az évvégén frt	kr.	13 Kamatláb	14 Kamatokban az évi kamatok frt	kr.	15 Kamatokban 1. évi járandóság frt	kr.	16 Kamatokban Összesen frt	kr.	17 Kamatokban levonás frt	kr.	18 Kamatokban tőkésítés az évvégén frt	kr.	19 Az alapítvány bevételei és kiadásai	20 Összeg frt	kr.
				Áthozat	2928	50	218	36			—	—	—	—	3146	86		—	—	—	—	—	—	—	—	—			
11	1863	1863. decz. 7. 3562.	Róm. kath. kántortanitói javadalom	A javadalmi földterülethez a vamat által kiszabatott földterülettel fentartott tanszéj	80	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1864. január 31-én.	80	—	—	—	80	—	5%	—	—	4	40	4	40	4	40	—	—	Pál József kántortanitónak kifizetve . . .	4	40
12	1864	1864. február 1. 89.	Herczeg Esterházy Miklós kegyur	A plébánia-templom fentartására 5 kat. hold szántóföld becsértéke A földek megmunkálását a község a templom javára ingyen teljesíti.	1250	—	—	—	Házilag kezeltetik.	Az . . . i 219. sz. tjk. 1. sor-, 2527. hrsz. a. fekvőségre a templom tulajdonjoga bejegyezve. Becsértéke	1250	—	—	—	1250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Bevétel: 18 mm. búzáért á 6 frt 60 kr. . . 90 mm. czukor kalocsáért á 1 frt . . . 5 mm. zabért á 5 frt Borszesznélért . . . Zabszesznélért . . . a 17-ik évzat szerint Összesen Kiadás: Ingyenes földmunka értéke a templom pénztárának. Bevételbe a templomszámadás 13. tsz. a. Adókra . . . Sekrestye falának javítása és mennyezetének nyugta szerint . Alapítványi főpénztárba tőketőke . . . Összesen Maradvány	116 90 90 — 25 — 9 — 5 — 50 75 396 55 65 — 13 90 6 20 200 — 294 — 22 55	
13	1864	1864. febr. 1. 89.	„	Ugyanazon czélra.	—	—	1122	40	Alapitványi főpénztár.	1892. decz. 31-ig 1893. decz. 31-én	922 200	40 —	— —	— —	— 1122	— 40	5%	— —	— —	50	73 —	50 —	73 —	50 —	73 —	— —	— —			
14	1870	1870. okt. 3. 1896.	Barbás János	Örökláma olajára	40	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1870. november 1-én	40	—	—	—	40	—	5%	—	—	2	20	2	20	2	20	—	—	Bevételbe a templomszámadás 12. tsz. a.	2	20
15	1871		Tamás Verona	Egy énekes misére.	42	—	—	—	Ugyanaz.	1871. február 10.	42	—	—	—	42	—	5%	—	—	2	31	2	31	2	31	—	—	Kántornak . . . Plébánosnak . . .	— 2	20 06
16	1871	1871. márc. 5. 273.	Varga István plébános	Fundus instructus a plébános használatára.	150	—	—	—	Az időszerinti plébános.	Az utódnak készpénzben átadni köteles.	150	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
17	1871	1871. okt. 7. 2619.	i község	A plébániai javadalmi birtok ingyenes munkálásának váltsága.	—	—	—	—	i község.	1871. április 25-én kelt és 2029/871. sz. a. megyehat. jóváhagyott egyezség.	—	—	—	—	—	—	Évi	—	—	80	—	80	—	80	—	—	—			
18	1892	—	Plébánia	Negyedévi italmérési jog kártalanítása.	200	—	—	—	Államkincstár.	2549. számu, vinculált italmérési jog kártalanítási kötvény.	200	—	—	—	200	—	4%	—	—	9	—	9	—	9	—	—	—			
										A Pecsegyháznál alapítv. hivatal letéti pénztárában 210.000 sz. elismervény.																					
19	1893	1893. jan. 11. 25.	Imre János	Énekes misére.	42	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1893. januar 30.	42	—	—	—	42	—	5%	—	—	1	00	1	00	1	00	—	—	Kántornak . . . Plébánosnak	— 1	26 12
20	—	—	Plébániai tized (sedecima) járadék	A plébános javadalmazására.	—	—	—	—	Földtehermentesitési pénzalap.	908.902. sz. járadéki okmány a Pecsegyháznegyei alapítvány hivatal letéti pénztárában 140.902. sz. elismervény.	—	—	—	—	—	—	Évi	—	—	43	05	43	05	43	05	—	—			
				Összesen	4732	50	1340	76	— 6073 frt 26 kr.		—	—	—	—	6073	26		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—

Ebből: Az alapitványi főpénztárban 2969 40 1280 76
„ „ hivatal letéti pénztárában . . . 400 — — —
Magánosoknál kölcsönadva . . . . . — — 60 —
Plébánosnál . . . . . 150 — — —
Ingatlanokban . . . . . 1813 — — —
Összesen mft. 4732 50 1340 76

1 Folyó szám	2 Mikor tétetett az alapitvány?	3 A püspöki helyben-hagyás keltje, száma	4 Az alapitó neve	5 Mily czélra tétetett az alapitvány?	6 Alapitványi tőrzstőke frt	kr.	7 Alapitványi tőkésitett kamat frt	kr.	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésitett kamat? Van-e leiránkbanyúlóg bekebelezve? Mikor töröltetett, vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések. —	10 Tőkében tartozás frt	kr.	11 tőke frt	kr.	12 marad az év végén frt	kr.	13 Kamatláb	14 Kamatokban az évi kamatok frt	kr.	15 1. évi járandóság frt	kr.	16 Összesen frt	kr.	17 levonás frt	kr.	18 hátralék az év végén frt	kr.	19 Az alapitvány bevétel- és kiadási	20 Összege frt	kr.
				Áthozat	2928	50	218	36			—	—	—	—	3146	86		—	—	—	—	—	—	—	—	—			
11	1863	1863. decz. 7. 3562.	Róm. kath. kántortanitói javadalom	A javadalmi földtartokból a vasut által kisajátitott földterületért fizetett összeg	80	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1884. január 31-én.	80	—	—	—	80	—	5%	—	—	4	40	4	40	4	40	—	—	Pál József kántortanitónak kifizetve . . .	4	40
12	1864	1864. február 1. 89.	Herczeg Esterházy Miklós kegyur	A plébánia-templom fentartására 5 kat. hold szántóföld becsértéke A földek megmunkálását a község a templom javára ingyen teljesiti.	1250	—	—	—	Házilag kezeltetik.	Az . . . i 219. sz. tjk. 1. sor-, 2527. hrsz. a. fekvőségre a templom tulajdonjoga bejegyezve. Becsérték	1250	—	—	—	1250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**Bevétel:** 18 mm. buzáért á 6 frt 60 kr. . . 80 mák czukka kukoriczáért á 1 frt . . . 5 mm. zabért á 5 frt Bazsonaszáért . . . Zabszalmáért . . . . a 17-ik tovat szerint Összesen **Kiadás:** Ingyenes földszántás czélbe a templom pénztárának . Bevételbe a templomszámadás 13. tétel. a. Adókra . . . Sekestye falának javitása és mennyiségére nyugta szerint Alapitványi főpénztárba tőketőke . . . Összesen Maradvány	118 80 80 — 25 — 8 — 3 — 30 73 286 53 45 — 12 80 — — 200 — — 354 — — 32 53
14	1870	1870. okt. 3. 1896.	Barbás János	Örökláma olajára	40	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1870. november 1-én	40	—	—	—	40	—	5%	—	—	2	20	2	20	2	20	—	—	Bevételbe a templomszámadás 12. tét. a.	2	20
15	1871	1871. febr. 5. 99.	Tamás Verona	Egy énekes misére.	42	—	—	—	Ugyanaz.	1871. február 10.	42	—	—	—	42	—	5%	—	—	2	31	2	31	2	31	—	—	Kántornak . . . . Plébánosnak . . .	— 2	25 06
16	1871	1871. márc. 5. 273.	Varga István plébános	Fundus instructus a plébános használatára.	150	—	—	—	Az időszerinti plébános.	Az utódnak készpénzben átadni köteles.	150	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
17	1871	1871. okt. 7. 2619.	i község	A plébániai javadalmi birtok ingyenes munkálásának váltsága.	—	—	—	—	i község.	1871. április 25-én kelt és 2629/871. sz. a. megyehat. jóváhagyott egyezség.	—	—	—	—	—	—	Évi	—	—	80	—	80	—	80	—	—	—			
18	1892	—	Plébánia	Negyedévi italmérési jog kártalanitása.	200	—	—	—	Államkincstár.	2549. számu, vinculált italmérési jog kártalanitási kötvény.	200	—	—	—	200	—	4%	—	—	9	—	9	—	9	—	—	—			
19	1893	1893. jan. 11. 25.	Imre János	Énekes misére.	42	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1893. január 30.	42	—	—	—	42	—	5%	—	—	1	00	1	00	1	00	—	—	Kántornak . . . . Plébánosnak . . .	— 1	20 75
20	—	—	Plébániai tized (sedecima) járadék	A plébános javadalmazására.	—	—	—	—	Földtehermentesitési pénzalap.	908/902. sz. járadéki okmány a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal letéti pénztárában 140/902. sz. elismervény.	—	—	—	—	—	—	Évi	—	—	43	05	43	05	43	05	—	—			
				Összesen	4732	50	1340	76	= 6073 frt 26 kr.		—	—	—	—	6073	26		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—

Ebből: Az alapitványi főpénztárban 2969 40 1280 76
" " hivatal letéti pénztárában . . . 400 — — —
Magánosoknál kölcsönadva . . . . . — — 60 —
Plébánosnál . . . . . 150 — — —
Ingatlanokban . . . . . 1813 — — —
Összesen mft. 4732 50 1340 76

1 Folyó szám	2 Mikor tétetett az alapitvány?	3 A püspöki helybenhagyás keltje, száma	4 Az alapitó neve	5 Mily czélra tétetett az alapitvány?	6 Alapitványi tőrzstőke frt	kr.	7 Alapitványi tőkésitett kamat frt	kr.	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésitett kamat? Van-e tőkekönyvileg bekebelezve? Mikor töröltetett vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések. —	10 Tőkében tartozás frt	kr.	11 Tőkében hátralék frt	kr.	12 Tőkében marad az év végén frt	kr.	13 Kamatláb	14 Kamatokban az évi hátralék frt	kr.	15 Kamatokban 1. évi járandóság frt	kr.	16 Kamatokban Összesen frt	kr.	17 Kamatokban levonás frt	kr.	18 Kamatokban hátralék az év végén frt	kr.	19 Az alapitvány bevételei és kiadásai	20 Összeg frt	kr.
				Áthozat	2928	50	218	36			—	—	—	—	3146	86		—	—	—	—	—	—	—	—	—		
11	1863	1863. decz. 7. 3562.	Röm. kath. kántortanitói javadalom	A javadalom tőke-tőke-ül a vasut által kisajátitott földterületért fizetett összeg	80	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1864. január 31-én.	80	—	—	—	80	—	5%	—	—	4 40	4 40	4 40	—	—		Pál József kántortanitónak kifizetve	4 40	
12	1864	1864. február 1. 89.	Herczeg Esterházy Miklós kegyur	A plébánia-templom fentartására 5 kat. hold szántóföld becsértéke A földek megmunkálását a község a templom javára ingyen teljesiti.	1250	—	—	—	Házilag kezeltetik.	Az . . . i 219. sz. tjk. 1. sor-, 2/27. hrsz. a. fekvőségre a templom tulajdonjoga bejegyezve. Becsértéke	1250	—	—	—	1250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**Bevétel:** 18 mm. buzatól á 6 frt 00 kr. . 80 rsk csuhá kukoricától á 1 frt . . . 5 mm. zabtól á 5 frt Burgonyáért . . . Zabszalmáért . . . a 17-ik vesut szerint Összesen **Kiadás:** Ingyenes fűtőanyag czélra a templom pénztárának Bevételbe a templomszámadás 13. tsz. a. Adókra . . . Sekrestye falának javitása és mennyezetére ezüstös szerczel Alapitványi főpénztárba tétetett . . . Összesen Maradvány	138 90 80 — 25 — 9 — 3 — 50 73 290 53 45 — 12 80 6 20 200 — 264 — 22 53	
13	1864	1864. febr. 1. 89.	»	Ugyanazon czélra.	—	—	1122	40	Alapitványi főpénztár.	1892. decz. 31-ig 1893. decz. 31-én	922 40 200 —	— —	— —	— —	— 1122	— 40	5%	— —	— —	50 73	— —	50 73	— —	50 73	— —				
14	1870	1870. okt. 3. 1896.	Barbás János	Öröktámpa olajára	40	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1870. november 1-én	40	—	—	—	40	—	5%	—	—	2 20	2 20	2 20	—	—		Bevételbe a templomszámadás 12. tsz. a.	2 20	
15	1871	1871. febr. 5. 99.	Tamás Verona	Egy énekes misére.	42	—	—	—	Ugyanaz.	1871. február 10.	42	—	—	—	42	—	5%	—	—	2 31	2 31	2 31	—	—		Kántornak . . . . Plébánosnak . . .	— 26 2 05	
16	1871	1871. márc. 5. 273.	Varga István plébános	Fundus instructus a plébános használatára.	150	—	—	—	Az időszerinti plébános.	Az utódnak készpénzben átadni köteles.	150	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
17	1871	1871. okt. 7. 2619.	i község	A plébániai javadalmi birtok ingyenes munkálásának váltsága.	—	—	—	—	i község.	1871. április 25-én kelt és 2529/871. sz. a. megyehat. jóváhagyott egyezség.	—	—	—	—	—	—	Évi	—	—	80	—	80	—	80	—	—				
18	1892	—	Plébánia	Negyedévi italmérési jog kártalanitása.	200	—	—	—	Államkincstár.	2549. számu, vinculált italmérési jog kártalanitási kötvény.	200	—	—	—	200	—	4½	—	—	9	—	9	—	9	—	—				
										A Pécsegyházm. alapitv. hivatal letéti pénztárában 210/893 sz. vinculat-levél.																				
19	1893	1893. jan. 11. 25.	Imre János	Énekes misére.	42	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1893. január 30.	42	—	—	—	42	—	5%	—	—	1 00	1 00	1 00	—	—		Kántornak Plébánosnak	— 26 1 74	
20	—	—	Plébániai tized (sedecima) járadék	A plébános javadalmazására.	—	—	—	—	Földtehermentesitési pénzalap.	908/902. sz. járadéki okmány a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal letéti pénztárában 140/902. sz. vinculat-levél.	—	—	—	—	—	—	Évi	—	—	43 05	—	43 05	—	43 05	—	—			—	—
				Összesen	4732	50	1340	76	= 6073 frt 26 kr.		—	—	—	—	6073	26		—	—	—	—	—	—	—	—	—				

Ebből: Az alapitványi főpénztárban 2369 40 1280 76
» » hivatal letéti pénztárában . . . 400 — — —
Magánosoknál kölcsönadva . . . . . — — 60 —
Plébánosnál . . . . . 150 — — —
Ingatlanokban . . . . . 1813 — — —
Összesen mft. 4732 50 1340 76

1 Folyó szám	2 Mikor tétetett az alapítvány?	3 A püspöki helybenhagyás keltje, száma	4 Az alapító neve	5 Mily czélra tétetett az alapítvány?	6 Alapítványi törzstőke frt	6 kr	7 Alapítványi tőkésített kamat frt	7 kr	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésített kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésített kamat? Van-e tőkekötvény bekebelezve? Mikor fizettetett vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések. —	10 Tőkében tartozás frt	10 kr	11 Tőkében levonás frt	11 kr	12 Tőkétőke az évvégén frt	12 kr
II. Csoport.																
1	1885.	1885. aug. 1. 1890.	Klivényi Jakab	i plébániai templom építésére	1000	—	—	—	Alapítványi főpénztár.	1886. november 21.	1000	—	—	—	1000	—
2	„	1885. szept. 7. 1915.	Ugyanaz.	dtto	10000	—	—	—	„	1886. deczember 1.	10000	—	—	—	10000	—
3	1891.	1891. jun. 15. 1260.	Váry József	dtto	500	—	—	—	„	1892. junius 15.	500	—	—	—	500	—
4	—	—	—	dtto	—	—	6970	94	„	1892. deczember 31-ig	6008	—	—	—	6008	—
										1893. deczember 31-én	962	94	—	—	962	94
					11500	—	6970	34	= 18470 frt 64 kr.		—	—	—	—	18470	98
5	—	—	Harang-alap.	A templom harangjainak fenntartására a folyó jövedelmekből gyűjtve			1519	22	Bóta János	1873. január 8-án. Az. —i Ztb. sz. tjk. 1549. sz.	133	22	—	—	133	22
									Gálos Mihály	1878. márcz. 10-én. Az —i 318. sz. tjk. 1627. sz.	82	—	—	—	82	—
									Varga István	1888. decz. 31-én. Az —i 61. sz. tjk. 100/100. sz. vizszafiz. 1893. nov. 30.	100	—	100	—	—	—
									Papp Géza	1890. április 11-én. Az —i 5. sz. tjk. 107/100. sz.	60	—	—	—	60	—
									Alapítványi főpénztár	1892. deczember 31-ig összesen	800	—	—	—	800	—
									Ugyanaz	1893. deczember 15-én	400	—				
										1893. deczember 31-én	44	—	—	—	444	—
					—	—	1519	22							1519	22
6	1892.	1892. május 31. 501.	Biró József.	Egy énekes liberás pyszmenére. A kamatok addig tőkésítendők, míg az összeg a 63 frtot eléri.	50	—	4	19	Alapítványi főpénztár	1892. junius 1-én.	50	—	—	—	50	—
										1892. deczember 31-ig	1	37	—	—	1	37
										1893. deczember 31-én	2	82	—	—	2	82
					50	—	4	19			—	—	—	—	54	19
				Főösszeg	11550	—	8494	35	= 20.044 frt 35 kr.		—	—	—	—	20044	35
				Ebből: Az alapítványi főpénztárban	11550	—	8219	13								
				Magánosoknak kölcsönadva	—	—	275	22								
				Összesen mft.	11550	—	8494	35								

13 Kamatláb	14 Kamatokban: az évi hátralékok frt	14 kr	15 I. évi jóváírás frt	15 kr	16 Összesen frt	16 kr	17 levonás frt	17 kr	18 hátralék az évvégén frt	18 kr	19 Az alapítvány bevételei és kiadásai	20 Összeg frt	20 kr
5%	—	—	55	—	55	—	55	—	—	—	**Bevétel:** a 17-ik rovat szerint	962	94
											Kiadás: Tőkésítetett az alapítványi főpénztárban	962	94
											Maradvány	—	—
„	—	—	550	—	550	—	550	—	—	—			
„	—	—	27	50	27	50	27	50	—	—			
„	—	—	330	44	330	44	330	44	—	—			
„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	—	—	—	—	—	—	962	94	—	—			
7	9	32	9	32	18	64	18	64	—	—	**Bevétel:**		
											M. é. maradvány .	49	—
											11. rovat szerint .	100	—
											17. rovat szerint .	82	38
											Harangozásból .	236	50
„	—	—	5	74	5	74	5	74	—	—	Összesen	468	38
											Kiadás:		
„	7	—	7	—	14	—	14	—	—	—	Olajra . . .	12	15
											Harangkötélre .	4	—
											Adókra	5	30
											Kisebb kiadások .	—	55
„	—	—	4	20	4	20	—	—	4	20	Az alapítv. főpénztárban tőkésítetett	444	—
											Összesen	466	—
5%	—	—	44	—	44	—	44	—	—	—	Maradvány	2	38
„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	—	—	—	—	—	—	82	38	—	—			
„	—	—	2	75	2	75	2	75	—	—	**Bevétel:** a 17. rovat szerint . .	2	82
											Kiadás: Tőkésítetett az alapítványi főpénztárban	2	82
											Maradvány	—	—
„	—	—	—	07	—	07	—	07	—	—			
„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	—	—	—	—	—	—	2	82	—	—			
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—

1 Folyó szám	2 Mikor tétetett az alapitvány?	3 A püspöki helyben-hagyás keltje, száma	4 Az alapitó neve	5 Mily czélra tétetett az alapitvány?	6 Alapitvánnyi törzstőke frt	kr.	7 Alapitvánnyi tőkésitett kamat frt	kr.	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésitett kamat? Van-e tőkekötöny, bekebelezve? Mikor fizettetett vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések.	10 Tőkében tartozás frt	kr.	11 Tőkében bevétel frt	kr.	12 Tőkében marad az évvégén frt	kr.	13 Kamatláb	14 Kamatokban az évi hátralék frt	kr.	15 Kamatokban az évi jóváhagyás frt	kr.	16 Kamatokban Összesen frt	kr.	17 Kamatokban bevétel frt	kr.	18 Kamatokban kitöltetik az év végén frt	kr.	19 Az alapitvány bevétel és kiadása	20 Összeg frt	kr.
II. Csoport.																														
1	1885.	1885. aug. 1. 1890.	Klivényi Jakab	I plebániai templom épitésére	1000	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1886. november 21.	1000	—	—	—	1000	—	5½	—	—	55	—	55	—	55	—	—	—	**Bevétel:** § 17-ik rovat szerint	962	94
																													Kiadás: Tőkésitetett az alapitványi főpénztárban	962	94
2	„	1885. szept. 7. 1915.	Ugyanaz.	dtto	10000	—	—	—	„	1886. deczember 1.	10000	—	—	—	10000	—	„	—	—	500	—	550	—	550	—	—	—	Maradvány	—	—
3	1891.	1891. jun. 15. 1260.	Váry József	dtto	500	—	—	—	„	1892. junius 15.	500	—	—	—	500	—	„	—	—	27	50	27	50	27	50	—	—			
4	—	—	—	dtto	—	—	6970	94	„	1892. deczember 31-ig	6008	—	—	—	6008	—	„	—	—	330	44	330	44	330	44	—	—			
										1893. deczember 31-én	962	94	—	—	962	94	„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
					11500	—	6970	34	= 18470 frt 64 kr.		—	—	—	—	18430	98		—	—	—	—	—	—	962	94	—	—			
5	—	—	Harang-alap.	A templom harangjainak festartására a folyó jövedelmekből gyűjtve	—	—	1519	22	Bóta János	1873. január 8-án. Az —i 216. sz. tjk. 1549. sz.	133	22	—	—	133	22	7	9	32	9	32	18	64	18	64	—	—	**Bevétel:** M. é. maradvány .	49	
																													11. rovat szerint .	100	—
																													17. rovat szerint .	82	38
									Gálos Mihály	1878. márcz. 10-én. Az —i 318. sz. tjk. 1627. sz.	82	—	—	—	82	—	„	—	—	5	74	5	74	5	74	—	—	Harangozásból .	236	50
																													Összesen	468	38
									Varga István	1888. decz. 31-én. Az —i 61. sz. tjk. 1000/98. sz. viszszafiz. 1893. nov. 30.	100	—	100	—	—	—	„	7	—	7	—	14	—	14	—	—	—	**Kiadás:** Otajra	12	15
																													Harangkötélre .	4	—
																													Adókra	5	30
																													Kisebb kiadások .	—	55
									Papp Géza	1917/1000. sz.	60	—	—	—	60	—	„	—	—	4	20	4	20	—	—	4	20	Az alapitv. főpénztárban tőkésitetett	444	—
																													Összesen	466	—
									Alapitványi főpénztár	1892. deczember 31-ig összesen	800	—	—	—	800	—	5½	—	—	44	—	44	—	44	—	—	—	Maradvány	2	38
									Ugyanaz	1893. deczember 15-én	400	—																		
										1893. deczember 31-én	44	—	—	—	444	—	„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
					—	—	1519	22							1519	22		—	—	—	—	—	—	82	38	—	—			
6	1892.	1892. május 31. 501.	Biró József.	Egy énekes liberás gyászmisére. A kamatok addig tőkésitendők, míg az összeg a 63 frtot eléri.						1892. junius 1-én.	50	—			50	—	„	—	—	2	75	2	75	2	75	—	—	**Bevétel:** a 17. rovat szerint . .	2	82
					50	—	4	19	Alapitványi főpénztár	1892. deczember 31-ig	1	37	—	—	1	37	„	—	—	—	07	—	07	—	07	—	—	**Kiadás:** Tőkésitetett az alapitványi főpénztárban	2	82
										1893. deczember 31-én	2	82	—	—	2	82	„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maradvány	—	—
					50	—	4	19			—	—	—	—	54	19		—	—	—	—	—	—	2	82	—	—			
				Főösszeg	11550	—	8494	35	= 20.044 frt 35 kr.		—	—	—	—	20044	35		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—

Ebből: Az alapitványi főpénztárban . 11550 — 8219 13
Magánosoknak kölcsönadva . — — 275 22
Összesen mft. . 11550 — 8494 35

1 Folyó szám	2 Mikor tétetett az alapitvány?	3 A püspöki helybenhagyás keltje, száma	4 Az alapitó neve	5 Mily czélra tétetett az alapitvány?	6 Alapitványi törzstőke frt	kr.	7 Alapitványi tőkésitett kamat frt	kr.	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett	9 Miket adatott kölcsön, vagy helyezteté el a tőke vagy tőkésitett kamat? Van-e tőkekötvény bekebelezve? Miket fizettetett vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések.	10 Tőkében Tartozás frt	kr.	11 Tőkében Követés frt	kr.	12 Jelenleg az évvégén frt	kr.	13 Kamatláb	14 Kamatokban m. évi hátralék frt	kr.	15 I. évi jövedelmezőség frt	kr.	16 Összesen frt	kr.	17 Levonva frt	kr.	18 Hátralék az évvégén frt	kr.	19 Az alapitvány bevételei és kiadásai	20 Összeg frt	kr.
II. Csoport.																														
1	1885.	1885. aug. 1. 1890.	Klivényi Jakab	i plebániai templom épitésére	1000	—	—	—	Alapitványi főpénztár.	1886. november 21.	1000	—	—	—	1000	—	5%	—	—	55	—	55	—	55	—	—	—	**Bevétel:** § 17-ik rovat szerint	962 94
																													Kiadás: Tőkésitetett az alapitványi főpénztárban	962 94
2	„	1885. szept. 7. 1915.	Ugyanaz.	dtto	10000	—	—	—	„	1886. december 1.	10000	—	—	—	10000	—	„	—	—	550	—	550	—	550	—	—	—	Maradvány	— —
3	1891.	1891. jun. 15. 1260.	Váry József	dtto	500	—	—	—	„	1892. junius 15.	500	—	—	—	500	—	„	—	—	27 50		27 50		27 50	—	—	—		
4	—	—	—	dtto	—	—	6970	94	„	1892. december 31-ig	6008	—	—	—	6008	—	„	—	—	330 44		330 44		330 44	—	—	—		
										1893. december 31-én	962 94	—	—	—	962 94		„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
					11500	—	6970	34	= 18470 frt 64 kr.		—	—	—	—	18470 98			—	—	—	—	—	—	962 94	—	—	—		
5	—	—	Harang-alap.	A templom harangjainak fentartására a folyó jövedelmekből gyűjtve	—	—	1519	22	Bóta János	1873. január 8-án. Az —i 216. sz. tjk. 1549. sz.	133 22	—	—	—	133 22		7	9 32		9 32		18 64		18 64	—	—	—	**Bevétel:** M. é. maradvány .	49
																													11. rovat szerint .	100 —
									Gálos Mihály	1878. márcz. 10-én. Az —i 318. sz. tjk. 1627. sz.	82	—	—	—	82	—	„	—	—	5 74		5 74		5 74	—	—	—	17. rovat szerint .	82 38
																													Harangozásból .	236 50
																													Összesen	468 38
									Varga István	1888. decz. 31-én. Az —i 61. sz. tjk. 1000/10. sz. visszafiz. 1893. nov. 30.	100	—	100	—	—	—	„	7	—	7	—	14	—	14	—	—	—	**Kiadás:** Olajra	12 15
																													Harangkötélre .	4 —
																													Adókra	5 30
																													Kisebb kiadások .	— 50
									Papp Géza	1800. április 11-én. Az —i 5. sz. tjk. 1687/1000. sz.	60	—	—	—	60	—	„	—	—	4 20		4 20		—	—	4 20		Az alapitv. főpénztárban tőkésitetett	444 —
																													Összesen	466 —
									Alapitványi főpénztár	1892. december 31-ig összesen	800	—	—	—	800	—	5%	—	—	44	—	44	—	44	—	—	—	Maradvány	2 58
									Ugyanaz	1893. december 15-én	400	—																	
										1893. december 31-én	44	—	—	—	444	—	„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
					—	—	1519	22							1519 22			—	—	—	—	—	—	82 38	—	—	—		
6	1892.	1892. május 31. 501.	Biró József.	Egy énekes libeczés gyászmisére. A kamatok addig tőkésitenődök, mig az összeg a 63 frtot eléri.	50	—	4	19	Alapitványi főpénztár	1892. junius 1-én.	50	—	—	—	50	—	„	—	—	2 79		2 79		2 79	—	—	—	**Bevétel:** a 17. rovat szerint . .	2 82
										1892. december 31-ig	1 37	—	—	—	1 37		„	—	—	—	07	—	07	—	07	—	—	—	**Kiadás:** Tőkésitetett az alapitványi főpénztárban	2 82
										1893. december 31-én	2 82	—	—	—	2 82		„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maradvány	— —
					50	—	4	19			—	—	—	—	54 19			—	—	—	—	—	—	2 82	—	—	—		— —
				Főösszeg	11550	—	8494	35	= 20.044 frt 35 kr.		—	—	—	—	20044 35			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

Ebből: Az alapitványi főpénztárban . 11550 — 8219 13
Magánosoknak kölcsönadva . — — 275 22
Összesen mft. . 11550 — 8494 35

1. Folyó szám	2. Mikor tétetett az alapitvány?	3. A püspöki helybenhagyás kelte, száma	4. Az alapitó neve	5. Mily czélra tétetett az alapitvány?	6. Alapitványi törzstőke frt	6. kr	7. Alapitványi tőkésitett kamat frt	7. kr	8. Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett.	9. Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésitett kamat? Van-e tőkekötvény bekebelezve? Mikor törlesztetik vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések. —	10. Tőkébe: tőrzstőke frt	10. kr	11. tőkésitett kamat frt	11. kr	12. maradt az év végén frt	12. kr	13. Kamatláb	14. Kamatokban: m. t. kamatok frt	14. kr	15. t. s. jutalékok frt	15. kr	16. Összesen frt	16. kr	17. levonva frt	17. kr	18. kétszázik az év végén frt	18. kr	19. Az alapitvány bevételei és kiadásai	20. Összeg frt	20. kr
III. Csoport.																																
1	1849.	1850. febr. 24. 357	Éles József	Az i hegyen állitott kőkeresztre	10	50	—		Alapitványi főpénztár.	1850. november 17.	10	50	—	—	10	50	5%	—	—	—	58	—	58	—	58	—	—		**Bevétel:**		
2	1850.	1850. nov. 24. 1855.	Jakab Imre	Egy kőkeresztre	10	50	—		dtto	1850. deczember 7.	10	50	—	—	10	50	„	—	—	—	58	—	58	—	58	—	—		a 11. nov. szerint	50	—
																													a 17. „ „	19	63
																													Összesen	69	63
3	1866.	1866. szept. 17. 1653.	Bóra József	Egy Mária-szobor. Kápolna fentartására.	20	—	—		dtto	1866. október 1.	20	—	—	—	20	—	„	—	—	1	10	1	10	1	10	—	—		**Kiadás:**		
4	1867.	1867. május 13. 1064.	Simon János	A templom elhelyezett szt. Vince képre.	10	—	—		dtto	1867. deczember 5.	10	—	—	—	10	—	„	—	—	—	55	—	55	—	55	—	—		Az alapitványi főpénztárban tőkésitetett . . .	19	63
5	1868.	1868. febr. 7. 1250.	Kati György	Az i kálvária-stations fentartására.	25	—	—	—	dtto	1869. január 7.	25	—	—	—	25	—	„	—	—	1	37	1	37	1	37	—	—		A tőt. egyh. hat. 1892. deczember 5-én kelt 3549. sz. engedélye alapján a keresztek és szobrok jókarba horására kiadatott 4 db. számla szerint	50	—
6	1869.	1869. febr. 7. 591.	Balog János	Szt.-Háromság szoborra.	50	—	—	—	dtto	1891. február 15.	50	—	—	—	50	—	„	—	—	2	75	2	75	2	75	—	—		Összesen	69	63
7	1870.	1870. márc. 4. 629.	Papp Imre	Nep. szt. János szoborra.	21	—	—	—	dtto	1892. november 5.	21	—	—	—	21	—	„	—	—	1	15	1	15	1	15	—	—		Maradvány	—	—
8	—	—	—	Festések fentartására.	—	—	229	68	dtto	1892. deczember 31-ig Kiv. 1893. január 3-án	260	—	50	—	210	—	„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
										1893. deczember 31-én	19	63	—	—	19	63	„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
				Összesen	147	—	229	63	= 376 frt 63 kr.		426	63	50	—	376	63		—	—	—	—	—	—	—	—	19	63	—			

Ebből: Az alapitványi főpénztárban	147	—	229	63
Magánosoknak kölcsönadva	—	—	—	—
Összesen mft.	147	—	229	63

Jelen számadás az alulirott számvizsgáló bizottság által megvizsgáltatván, helyesnek és a pénztár állapota azzal egyezőnek találtatott.

Kelt . 1894. február 19-én.

N. N. s. k. hitközségi képviselő. N. N. s. k. esperes.
N. N. s. k. hitközségi képviselő. N. N. s. k. kegyur.

ÖSSZESITÉS.

I. csoport	4732	50	1340	76
II. „	11550	—	8494	35
III. „	147	—	229	63
Összesen .	16429	50	10064	74
Ebből: Az alapitványi főpénztárban I. csoportból . . .	2369	50	1280	76
II. „	11550	—	8219	13
III. „	147	—	229	63
Összesen .	14066	50	9729	52
Magánosoknak kölcsön adva I. csoportból . . .	—	—	60	—
II. „	—	—	275	22
Összesen .	—	—	335	22
A Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal letéti pénztárában . I. csoportból .	400	—	—	—
ingatlanokban I. csoportból	1813	—	—	—
Összesen .	1813	—	—	—
Plébánosnál I. csoportból	150	—	—	—
Összesen mft. .	16429	50	10064	74

1893. deczember 31-én. (P. H.)

N. N. plébános.
N. N. templomgondnok.

1. Folyó szám	2. Mikor tétetett az alapitvány?	3. A püspöki helybenhagyás kelte, száma	4. Az alapitó neve	5. Mily czélra tétetett az alapitvány?	6. Alapitványi törzstőke frt	6. kr	7. Alapitványi tőkésitett kamat frt	7. kr	8. Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésitett kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett.	9. Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésitett kamat? Van-e feleksőrzési bekebelezve? Mikor törlesztheti vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések. —	10. Tőkében tartozás frt	10. kr	11. Tőkében levonás frt	11. kr	12. Tőkében maradt az év végén frt	12. kr	13. Kamatláb	14. Kamatokban m. é. hátralék frt	14. kr	15. Kamatokban f. é. jövedelmező frt	15. kr	16. Kamatokban Összesen frt	16. kr	17. Kamatokban levonás frt	17. kr	18. Kamatokban hátralék az év végén frt	18. kr	19. Az alapitvány bevétel és kiadása	20. Összeg frt	20. kr
III. Csoport.																															
1	1849.	1850. febr. 24. 357	Éles József	Az i hegyen állitott kőkeresztre	10	50	—		Alapitványi főpénztár.	1850. november 17.	10	50	—	—	10	50	5%	—	—	—	58	—	58	—	58	—	—		**Bevétel:** a 11. rov. szerint	50	—
2	1850.	1850. nov. 24. 1855.	Jakab Imre	Egy kőkeresztre	10	50	—		dtto	1850. deczember 7.	10	50	—	—	10	50	„	—	—	—	58	—	58	—	58	—	—		a 17. „ „	19	63
3	1866.	1866. szept. 17. 1653.	Bóra József	Egy Mária-szobor. Kápolna festartására.	20	—	—		dtto	1866. október 1.	20	—	—	—	20	—	„	—	—	1	10	1	10	1	10	—	—		Összesen	69	63
4	1867.	1867. május 13. 1064.	Simon János	A templom elhelyezett szt. Vince képre.	10	—	—		dtto	1867. deczember 5.	10	—	—	—	10	—	„	—	—	—	55	—	55	—	55	—	—		**Kiadás:** Az alapitványi főpénztárban tőkésitett . . .	19	63
5	1868.	1868. febr. 7. 1250.	Kati György	Az i kálvária-stációk festartására.	25	—	—	—	dtto	1869. január 7.	25	—	—	—	25	—	„	—	—	1	37	1	37	1	37	—	—		A föt. egyh. hat. 1892. deczember 5-én kelt 3549. sz. engedélye alapján a keresztek és szobrok jókarba horására kiadatott 4 db. szánsla szerint	50	—
6	1869.	1869. febr. 7. 591.	Balog János	Szt.-Háromság szoborra.	50	—	—	—	dtto	1891. február 15.	50	—	—	—	50	—	„	—	—	2	75	2	75	2	75	—	—		Összesen	69	63
7	1870.	1870. márc. 4. 629.	Papp Imre	Nep. szt. János szoborra.	21	—	—	—	dtto	1892. november 5.	21	—	—	—	21	—	„	—	—	1	15	1	15	1	15	—	—		Maradvány	—	—
8	—	—	—	Festiek festartására.	—	—	229	68	dtto	1892. deczember 31-ig Kiv. 1893. január 3-án 1893. deczember 31-én	200 — 19	— 50 63	50 — —	—	210 — 19	— — 63	„ „ „	— — —	— — —	11	55	11	55	11	55	— — —	— — —					
				Összesen	147	—	229	63	= 376 frt 63 kr.		426	63	50		376	63									19	63	—				

Ebből: Az alapitványi főpénztárban	147	—	229	63
Magánosoknak kölcsönadva	—	—	—	—
Összesen mft.	147	—	229	63

ÖSSZESITÉS.

I. csoport	4732	50	1340	76
II. „	11550	—	8494	35
III. „	147	—	229	63
Összesen .	16429	50	10064	74
Ebből: Az alapitványi főpénztárban I. csoportból . . .	2369	50	1280	76
II. „ . . .	11550	—	8219	13
III. „ . . .	147	—	229	63
Összesen .	14066	50	9729	52
Magánosoknak kölcsön adva I. csoportból . . .	—	—	60	—
II. „ . . .	—	—	275	22
Összesen .	—	—	335	22
A Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal letéti pénztárában . I. csoportból .	400	—	—	—
ingatlanokban I. csoportból	1813	—	—	—
Összesen .	1813	—	—	—
Plébánosnál I. csoportból	150	—	—	—
Összesen mft. .	16429	60	10064	74

1893. deczember 31-én. (P. H.)

N. N. plébános.
N. N. templomgondnok.

Jelen számadás az alulirott számvizsgáló bizottság által megvizsgáltatván, helyesnek és a pénztár állapota azzal egyezőnek találtatott.

Kelt , 1894. február 19-én.

N. N. s. k. hitközségi képviselő. N. N. s. k. esperes.
N. N. s. k. hitközségi képviselő. N. N. s. k. kegyur.

1. Folyó szám	2 Mikor tétetett az alapítvány?	3 A püspöki helybenhagyás kelte, száma	4 Az alapító neve	5 Mily czélra tétetett az alapítvány?	6 Alapítványi törzstőke frt	6 kr	7 Alapítványi tőkésített kamat frt	7 kr	8 Az adós vezeték- és keresztneve; a pénztár, hol a tőke vagy tőkésített kamat gyümölcsözőleg elhelyeztetett.	9 Mikor adatott kölcsön, vagy helyeztetett el a tőke vagy tőkésített kamat? Vagy-e feleksbiztosítva tekintelyesre? Mikor fizettetett vissza a tőke? — Egyéb megjegyzések.	10 Tőkében tartozás frt	10 kr	11 Tőkében levonás frt	11 kr	12 Tőkében marad az év végén frt	12 kr	13 Kamatláb	14 Kamatokban m. é. hátralék frt	14 kr	15 Kamatokban f. é. járulékosság frt	15 kr	16 Kamatokban Összesen frt	16 kr	17 Kamatokban levonás frt	17 kr	18 Kamatokban hátralék az év végén frt	18 kr	19 Az alapítvány bevétel és kiadása	20 Összeg frt	20 kr
III. Csoport.																																
1	1849.	1850. febr. 24. 357	Éles József	Az i hegyen állított kőkeresztre	10	50	—		Alapítványi főpénztár.	1850. november 17.	10	50	—	—	10	50	5%	—	—	—	58	—	58	—	58	—	—	—	**Bevétel:** a 11. rov. szerint	50	—
2	1850.	1850. nov. 24. 1855.	Jakab Imre	Egy kőkeresztre	10	50	—		dtto	1850. deczember 7.	10	50	—	—	10	50	„	—	—	—	58	—	58	—	58	—	—	—	a 17. „ „	19	63
3	1866.	1866. szept. 17. 1653.	Bóra József	Egy Mária-szobor. Kápolna fentartására.	20	—	—		dtto	1866. október 1.	20	—	—	—	20	—	„	—	—	1	10	1	10	1	10	—	—	—	Összesen	69	63
4	1867.	1867. május 13. 1064.	Simon János	A templom elhelyezett szt. Vince képre.	10	—	—		dtto	1867. deczember 5.	10	—	—	—	10	—	„	—	—	—	55	—	55	—	55	—	—	—	**Kiadás:** Az alapítványi főpénztárban tőkésítetett	19	63
5	1868.	1868. febr. 7. 1250.	Kati György	Az i kálvária-stations fentartására.	25	—	—	—	dtto	1869. január 7.	25	—	—	—	25	—	„	—	—	1	37	1	37	1	37	—	—	—	A 851. egyh. hat. 1892. deczember 5-én kelt 3549. sz. engedélye alapján a kereszteik és szobrok jókarba horászára kiadatott 4 db. számla szerint	50	—
6	1869.	1869. febr. 7. 591.	Balog János	Szt.-Háromság szoborra.	50	—	—	—	dtto	1891. február 15.	50	—	—	—	50	—	„	—	—	2	75	2	75	2	75	—	—	—	Összesen	69	63
7	1870.	1870. márc. 4. 629.	Papp Imre	Nep. szt. János szoborra.	21	—	—	—	dtto	1892. november 5.	21	—	—	—	21	—	„	—	—	1	15	1	15	1	15	—	—	—	Maradvány	—	—
8	—	—	—	Festiek fentartására.	—	—	229	63	dtto	1892. deczember 31-ig Kiv. 1893. január 3-án 1893. deczember 31-én	260 — 19	— — 63	50 — —	— — —	210 — 19	— — 63	„ „ „	— — —	— — —	— 11 —	— 55 —	— 11 —	— 55 —	— 11 —	— 55 —	— — —	— — —					
				Összesen	147	—	229	63	= 376 frt 63 kr.		426	63	50	—	376	63		—	—	—	—	—	—	—	—	19	63	—	—			

Ebből: Az alapítványi főpénztárban	147 —	229 63
Magánosoknak kölcsönadva	— —	— —
Összesen mft.	147 —	229 63

ÖSSZESITÉS.

I. csoport	4732 50	1340 76
II. „	11550 —	8494 35
III. „	147 —	229 63
Összesen .	16429 50	10064 74
Ebből: Az alapítványi főpénztárban I. csoportból . . .	2369 50	1280 76
II. „	11550 —	8219 13
III. „	147 —	229 63
Összesen .	14066 50	9729 52
Magánosoknak kölcsön adva I. csoportból . . .	— —	60 —
II. „	— —	275 22
Összesen .	— —	335 22
A Pécsegyházmegyei alapítványi hivatal letéti pénztárában . I. csoportból .	400 —	— —
ingatlanokban I. csoportból	1813 —	— —
Összesen .	1813 —	— —
Plébánosnál I. csoportból	150 —	— —
Összesen mft. .	16429 50	10064 74

1893. deczember 31-én. (P. H.)

N. N. plébános.
N. N. templomgondnok.

Jelen számadás az alulirott számvizsgáló bizottság által megvizsgáltatván, helyesnek és a pénztár állapota azzal egyezőnek találtatott.

Kelt , 1894. február 19-én.

N. N. s. k. hitközségi képviselő. N. N. s. k. esperes.
N. N. s. k. hitközségi képviselő. N. N. s. k. kegyur.

2. A Szabályzatot kiegészitő, módositó és magyarázó későbbi rendeletek.

a) *A horvát-szlavonországi sz. misealapitványok alapitóleveleiről. (A 25. §. -hoz.)*

α) (1911. évi 538. sz. püsp. intézv. Circ. I. 7.)

A Horvát-Slavon-Dalmát nagymélt. kir. országos kormány vallás és közoktatásügyi osztálya ismételten megkeresett aziránt, hogy rendeljem el, miszerint a Horvát-Slavon-Dalmátország területén működő plebánosok a szentmise-alapitványok alapitóleveleinek egy bélyegtelen eredeti és egy másolati példányát beküldjék a fenttisztelt kormány vallás és közoktatásügyi osztályának. Tekintettel azon körülményre, hogy Horvát-Slavon-Dalmátország területén levő többi egyházmegyék már régebben elrendelték, miszerint a szentmise-alapitványok alapitóleveleinek egy bélyegtelen eredeti példánya felterjesztessék, ujabban pedig aziránt is rendelkeztek, hogy egy másolati példány csatoltassék ezen bélyegtelen eredeti példányhoz, jelen soraim erejével elrendelem, hogy Horvát-Slavon-Dalmátország területén müködő tiszt. plébános urak 1911. január 1-étől számitva az egyházmegyei vagyonkezelési szabályzat és utasitásban előirt három egyenlő, felbélyegzett alapitólevélen kivül *még egy eredeti bélyegtelen* alapitólevelet állitsanak ki a szentmise-alapitványokról, ezen bélyegtelen eredeti pédányra rávezessék: „az egyházmegyei hatóság 583/1911. sz. rendelete értelmében a Horvát-Slavon-Dalmát nagyméltóságu orsz. kir. kormány részére bélyegmentes" és a három felbélyegzett eredeti példánnyal egyházhatósági elfogadás és jóváhagyás rávezetése céljából hozzám felterjesszék, mikor pedig egyházhatósági jóváhagyásban részesült a szentmise-alapitvány, akkor ezen eredeti bélyegtelen alapitólevelet egy másolati alapitólevél kiséretében a Horvát-Slavon-Dalmát nmélt. kir. országos kormány vallás- és közoktatásügyi osztályának felterjesszék. Ezen másolati példányra fent rávezetendő: *„Másolati példány* az egyházmegyei hatóság 583/1911. sz. rendelete értelmében a Horvát-Slavon-Dalmát nagymélt. kir. országos kormány részére".

β) (1911. évi 1249. sz. püsp. rend. Circ. VI. 41.)

F. évi 1. sz. körlevelemben 538/1911. sz. a. elrendeltem, hogy a Horvát-Slavon-Dalmát orsz. területén müködő egyházmegyei plébánosok a szentmise-alapitványok alapitóleveleinek egy bélyegtelen eredeti és egy másolati példányát tartoznak a Horvát-Slavon-Dalmát nmélt. kir. orsz. kormány Vallás- és Közoktatásügyi Osztályának megküldeni megfelelő hivatkozással ezen rendelkezésemre, de épen az előirt *hivatkozásokban* nyomdahiba következtében 538/1911. sz. helyett 583/1911. sz. került. Felkérem azért a tiszt. ehm. lelkészkedő papságot, különösen a Verőce megye területén müködőket, hogy ezen helyesbitést saját példányaikban tintával pótlólag eszközölni sziveskedjék.

b) Az örökösödési illeték. (A 25. §-hoz.)

(1902. évi 1442. sz. püsp. rend. Circ. III. 22.)

Több izben előfordult, hogy egyes egyházhatóságilag rendezett és a kegyes alapitványi pénztárba gyümölcsöztetés végett már beutalt mise alapitványi tőkéből a még le nem rótt 10%-os örökösödési illeték fedezésére később bizonyos összegeket vissza kellett utalványozni s az alapitványok tőkéit ekként megcsonkitani.

Minthogy az alapitványok ilyetén megcsonkitása több szempontból nem kivánatos, efféle esetek elkerülése céljából felkérem lelkészkedő papjaimat, főleg a hagyatéki eljárásoknál püspöki biztosi minőségben szereplő kerületi alespereseket, hogy előforduló eseteknél intézkedjenek, miszerint azon alapitványoknál, melyek az illetékdijszabás 95. tét. B. e) pontja alatt megszabott örökösödési illeték alá esnek, ez illetékek *a hagyatéki tömegnek terhére* rovassanak le, vagy pedig a mennyiben ez kivihető nem volna, magából a hagyományozott alapitvány tőkéjéből *előre* levonassanak, nehogy aztán az egyházhatósághoz tiszta alapitványi tőke gyanánt beszolgáltatott összeget kelljen az illeték fedezésére megcsonkitani.

Helyénvalónak tartom itt megjegyezni, hogy az illetékdijjegyzék 95. t. B. g) pontja értelmében „a tudományi, közoktatási és közjótékonysági célokra rendelt örökségek, hagyományozások illetékmentesek" (1868: XXIII. tc. 21. §). Ily intézetek és intézmények: a papnevelő-intézet, agg papok nyugdij-egyesülete, iskolák, kórházak, szegény-alapok, segély-egyesületek, tanitók ösztöndijai és némi részben az egyházmegyei alapok is.

A kegyeleti célokra (vallási tárgyak) felállitására és fenntartására, továbbá az istentiszteletre szolgáló ingatlanok épitésére vagy javitására és az istentiszteletnél használatos ingóságok beszerzésére rendelt hagyományok az illetékdijjegyzék 95. tét. D. 1. jegyzet e) pontja értelmében illetékegyenértékmentesek ugyan, de az örökösödési illeték alul menteseknek kimondva nincsenek. Ugyszintén nem mentesithetők az illetékfizetés kötelezettsége alul a misealapitványok sem.

Ezeket azért hozom fel tiszt. papságom előtt, hogy felhivjam figyelmét, miszerint azon esetben, ha az adóhivatal valamely illetékmentes hagyományt jogtalanul illetékkel róna meg, a felebbezést az illetékes pénzügyigazgatóságnál közbevetni el ne mulassza. — A felebbezés illetékfelszólamlási ügyben bélyegmentes.

c) A Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal belkezelésére szolgáló „Betétkönyv"-rendszer bevezetése.

(1912. évi 177. sz. püsp. rend. Circ. II. 5.)

A Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatalnál eddig szokásban volt „Elismervény és Értesitvény" rendszert 1912. évi január hó 1-ével beszüntetem és helyette az 1911. évi december hó 31-iki álla-

pot feltüntetésével „Betétkönyvek" kiadását rendelem el, mely intézkedésem azonban a „Hivatalos Letéti Elismervény"-eket nem érinti.

Külső kemény boritólappal, famentes papiron köralakban „Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal" alapnyomással ellátott Betétkönyvek 14 számozott lapot tartalmaznak.

A Betétkönyv külső boritólapján fel lesz tüntetve:

a) a főkönyv és lapszám, mely számok alatt az alapitvány, vagy más természetü tőke a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal főkönyveiben nyilván tartatik,

b) az alapitvány, vagy tőke jellegének megfelelő csoportszám, mely a nem alapitványi jelleggel felruházott, tehát rendes templom és kápolna számadással biró tőkéknél kitöltetlen marad,

c) „Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal belkezelésére szolgáló *BETÉTKÖNYV*" cim,

d) ezt folytatólag a plébánia hivatal neve és az alapitvány, vagy más természetü tőke általános megnevezése.

A Betétkönyv első, belső lapja arra szolgál, hogy abba a különös rendeltetéssel biró alapitványoknál, — hivatkozással az egyházhatósági számra, — az alapitvány rendeltetésére vonatkozó összes adatok bejegyeztessenek. Egyéb, nem különös rendeltetéssel biró alapitványoknál csak az alapitvány cime vezettetik be. Oly alapitványoknál pedig, melyek értékpapirokban vannak letéve, feltüntetendő még az értékpapirok neve, névértékük, számuk és a félévi kamatok esedékességi ideje. Mindezen adatok bejegyzése a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal hatáskörébe tartozik.

Minden Betétkönyv alábbi nyomtatott „Figyelmeztetés"-t tartalmazza:

1. Minden tőkebefizetés, vagy tőkevisszafizetés az Egyházmegyei Hatóság utalványozása alapján történik.

2. A betét utáni kamatlábat a pénzviszonyokra való tekintettel mindenkor a kezelő káptalan állapitja meg.

3. Kamatfizetések rendszerint félévenkint utólag eszközöltetnek és pedig junius és december hó második felében.

4. Személyesen jelentkező illetményesek szerda és szombati napon d. e. 10—12 óráig fogadtatnak el, ha ezen napokra ünnep esik, akkor az azt követő köznapon.

5. Az illetmények felvételéhez a nyugta bemutatása, vagy beküldése szükséges, ezek nélkül a járulékok nem fizettetnek ki.

6. Jelen könyvecske gondos felügyelet alatt tartandó. Uj könyvecske csakis az Egyházmegyei Hatóság irásbeli rendelete mellett — ezen jelzéssel „II.-od példány" — adatik ki. Ott a hol másodpéldány van, az előzőleg kiadott könyv hatályát veszti.

Kezelési utasitás.

A Betétkönyvek kezelésére vonatkozólag és miheztartás végett a következő utasitást és utmutatást adom ki:

1. Az eddig kiadott és a plébánia-hivatalok birtokában levő Elismervények a letéti Elismervények kivételével és Értesitvények bevonatnak, illetve a Betétkönyv átvételekor a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatalhoz visszaküldendők.

2. A beszüntetett Elismervények heyett az egyes alaptványokat, vagy más természetü tőkéket rendeltetésüknek megfelelően a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal Betétkönyvekbe fogja bevezetni és pedig:

A) az I. csoportbeli alapitványokról annyi Betétkönyv adatik ki, ahány különböző célu alapitvány ezen csoportban kezeltetik, miért is külön-külön könyvbe vezettetnek be a mise-, templomszükségleti-, lámpaolaj-, gyertya-, tömjén-, stb. alapitványok, plébánia javadalmi törzstőkék, a kegyuri földjövedelemből eredő tőkék, erdő pénzek, továbbá kántortanitói javadalmi törzstőkék, 5% mellett kamatozó szegény-, iskola-, jutalom-, ösztöndij-, tanitó-, stb. alapitványok, általában oly természetü alapitvány, melynek folyó kamatait az illető felelős pénztárkezelő, vagy általa láttamozott nyugtára a javadalmas veszi fel.

B) a II. csoportbeli alapitványoknál hasonlóképen minden egyes alapitványról külön Betétkönyv állittatik ki, ideértendők a csonka alapitványok is, melyek mindaddig, mig a kivánt nagyságot elérik, külön Betétkönyvben ezentul is a II. csoportban kezeltetnek.

C) a III. csoportbeli alapitványok egy Betétkönyvbe vezettetnek be.

D) nem alapitványi jelleggel biró templom-tőkékről és oly kápolnák tőkéiről, mely utóbbiakról rendes templomszámadás vezettetik, szintén külön-külön Betétkönyvek vezettetnek.

3. Az eddig szokásban volt Értesitvények megszüntével minden tőkésités Betétkönyvbe vezettetik, miért is oly tőkék Betétkönyvei, melyeknek kamatai minden évben tőkésittetnek, a kamatok beirása végett a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatalnak portómentes boritékban az év végével beküldendők.

4. Uj alapitványi vagy egyéb tőkepénzek, a mennyiben ily természetü alapitványok, vagy tőkék már vannak, a megfelelő Betétkönyvekkel együtt szolgáltatandók be az Egyházmegyei Hatóságnak. Hasonló természetü alapitvány, vagy tőke nem létében minden uj alapitványról, vagy egyéb tőkéről a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal állit ki uj Betétkönyvet.

5. Az Egyházmegyei Hatóság utalványozása alá eső bármelynemü kifizetések a Betétkönyv és hivatalos nyugta ellenében történnek.

6. Az alapitványokat, más tőkéket és kamatokat illető egyéb ügykezelés teljesen változatlan marad.

Módositások:

Az uj kezelési rendszerrel kapcsolatban szükségesnek mutatkozó módositások a következők:

A Pénztár és Számvizsgálati jegyzőkönyv 20. pontja jövőben igy módosittatik:

A Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatalnál elhelyezett tőkék és értékpapirokról meg vannak-e a Betétkönyvek és a hivatalos letéti Elismervények?

A plébániai vagyont illető szabályzat és utasitás alábbi §§-ai következőkép módosittatnak:

26. §.

Az Egyházmegyei Hatóság az elfogadott és jóváhagyott alapitvány összegét kezelés végett kiadja a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatalnak, melynek Betétkönyvét, ugy jóváhagyási záradékkal ellátott alapitólevél két példányát, esetleg a többi iratokat is a plébánosnak a 27. §-beli eljárás végett kiküldi.

Értékpapirok kötményezése esetében a Betétkönyv utólag, csak a kötményezési müvelet befejezte után küldetik meg.

31. §.

a) pontja: a mennyiben a kérdéses alapitványi vagyon értéke az egyházmegyei körlevelekben 4876/1910. szám alatt közzétett[1]) dijszabásban megállapitott tőke összegét tulhaladja, e többlet kiutalványozásáért a fizetési meghagyás, az alapitvány-rendszeresitési okmány, az alapitványi tőkéről szóló Betétkönyv és a kivételi összegről szóló nyugtatvány csatolása mellett az Egyházmegyei Hatósághoz folyamodhatni.

40. §.

második bekezdése: Ha a 100 koronát tulhaladó kiadások engedélyezése iránt — az előző 39. §-ban előirt — kérvény az Egyházmegyei Hatósághoz oly esetben nyujtandó be, midőn a házi pénztár ezen kiadásokra fedezetet nem nyujt és a fizetési kötelezettség halasztást nem tür: akkor ezen kérvényben a szükséges fedezetnek az alapitványi főpénztárból való egyidejü kiutalványozása is kérhető. E kérvényhez mindjárt csatolandó a megfelelő Betétkönyv és a kivételi összegről az 59. §. szerint kiállitandó nyugtatvány, a melyek ellenében a kiutalványozott összeg közvetlenül az Alapitványi Hivatal által küldetik ki. A kérelem megtagadása esetében ennek csatolmányai is szabályszerü eljárás végett (27. §. utolsó előtti bekezdés) visszaküldetnek.

49. §.

második bekezdés: A Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatalnak az átvételt igazoló Betétkönyve, illetve hivatalos letéti Elismervénye azonnal, esetleg a kötményeztetés után kiszolgáltatandó.

[1]) L. alább a 456. l.

113. §.

a) pontja: a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatalnál elhelyezett tőkék és értékpapirokról megvannak-e a Betétkönyvek és a hivatalos letéti Elismervények?

Jelen rendelet érvénybeléptével hatályát veszti az 1897. évi XII. sz. egyházmegyei körlevélben 2432/1897. sz. a. az „Elismervények" másodlatainak dijszabása tárgyában közölt intézkedés s helyébe a következő rendelkezés lép:

Oly esetekben, midőn az eredeti „Betétkönyv" a plébániai pénztár felelős kezelőjének hanyagsága folytán veszendőbe ment, a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal által az Egyházmegyei Hatóság külön utasitására kiállitandó „Betétkönyv-másodlatok" után az első oldalért 3 koronányi, minden megkezdett következő oldalért 1 koronányi irásdij fizetendő az illető felelős pénztárkezelő, vagy hagyatéka által, mely irásdijak a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal könyvelői javára esnek.

Templomoknak és alapitványoknak a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal főpénztárában elhelyezett pénzeiből előforduló szükségletek esetében kiadás iránti kérvények felszerelése tárgyában 1901. évi II. számu egyházmegyei körlevélben 212/1901. sz. a.[1]) kiadott utasitás továbbra is érvényben marad, oly változtatással, hogy hivatolt utasitás 3. bekezdésének az Elismervények, Értesitvények, valamint azok értékére vonatkozó része az uj Betétkönyvek végleges kiállitása után tárgytalan, minek következtében az alapitványi főpénztárban gyümölcsöző tőkéből leendő utalványozás iránti kérvényekhez a plébániai pénztár felelős kezelőjének hivatalos nyugtatója kiséretében csatolandó a megfelelő „Betétkönyv."

Kereszt-, kép-, szobor-, kálvária statiók körül felmerülő kiadások engedélyezése tárgyában ezideig érvényben volt 1902. évi X. számu egyházmegyei körlevél 2658/1902. számu rendelkezés[2]) 2. pontját a c) alatt kivánt kimutatás kivételével, valamint 3. pontját hatályvesztettnek jelentem ki azzal, hogy tárgybeli felterjesztésekhez melléklendő a vonatkozó „Betétkönyv."

Átmeneti intézkedés:

A Betétkönyvek végleges kibocsátásáig történő ez évi befizetésekről rendes Elismervények adatnak ki, melyek a Betétkönyv átvételekor az előző Elismervényekkel együtt a kezelési utasitás 1. pontja értelmében beküldendők.

A számadások zavartalan elkészithetése céljából a mult évi tőkésitett kamatokról csak az esetben küld ideiglenes értesitést a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal, ha a Betétkönyvek idejében kiadhatók nem lennének.

Minthogy a Betétkönyvek általában, különösen pedig az alapitványoknál állandó, tehát megőrzendő okmány jellegével birnak, a multat is felölelő ellenőrzés, valamint rendszeres áttekinthetőség cél-

[1]) L. a 459. l.
[2]) L. a 461. l.

jából ez ideig tett összes s érvényben levő alapitványok a kibocsátandó Betétkönyvekbe visszamenőleg külön-külön cim szerint beveendők. A kiállitás jelentékeny részét a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal végzendi. Nehogy azonban munkatorlódás az átmeneti állapotot fölösen megnyujtsa, akként rendelkezem, hogy az I. csoportba tartozó mise alapitványokat, valamint a III. csoportbeli összes alapitványokat a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal által külön kiadandó utbaigazitás szemmeltartásával ez első alkalommal tisztán, olvashatóan, pontosan és az eredeti alapitólevelek összehasonlitása mellett maguk a plébánia vezetők jegyezzék be a nekik kiküldendő Betétkönyvbe olykép, hogy az eként kiállitott Betétkönyv egyezzék az 1910. évi felülvizsgált számadással, hozzáadva, vagy elhagyva mégis az 1911. évi időközi változásokat is. Amennyiben az eredeti alapitólevelekkel történt egybevetés alapján az 1910. évi felülvizsgált számadásban foglalt adatokhoz képest eltérés mutatkozik, ez külön kisérőlevélben közlendő a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatallal, hova a helyes kiállitás megállapitása végett a kitöltött Betétkönyvek beküldendők. Esetleg mutatkozó szabálytalanság uj kiállitás kötelezettségét vonja maga után. Egyező és kifogástalan Betétkönyvekről a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal esperes-kerületenkint csoportos jelentést tesz az Egyházmegyei Hatóságnak.

Végül még a Plébánia hivatalok kötelessége, mihelyt a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal által kitöltött Betétkönyveket megkapták, azokat az 1910. évi felülvizsgált számadással, hozzáadva, vagy levonva az 1911. évi változásokat, összehasonlitani, a mennyiben az eredmény a Betétkönyvek végösszegével egyező, az esetben az Egyházmegyei Hatóságnak jelentést tenni, ez esetben pedig, ha különbözet merülne fel, a különbözet kideritése végett közvetlenül a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatalhoz fordulni és csak a különbözet kideritése után az Egyházmegyei Hatóságnak jelentést tenni.

d) Uj templomok, keresztek stb. helye telekkönyvi biztositása. (A 29. §-hoz.)

(1902. évi 3087. sz. püsp. rend. Circ. 1902. XI. 143.)

Elrendelem, hogy uj templomok és kápolnák, valamint a szabadban felállitott keresztek, szobrok és képek részére azon területek, a melyeken felállittatnak, ha ezek magánosok vagy községek tulajdonát képezik, előzőleg telekkönyvileg biztositassanak ajándékozási szerződés után a templom, kápolna, kereszt, szobor vagy kép céljaira az illető hitközség nevére.

Mig a szükséges területnek telekkönyvileg történt biztositását a plébánia-hivatal nem igazolta, addig sem a beterjesztett fentartási alapot el nem fogadom, sem felavatásra engedélyt nem adok.

Amily örömmel tölt el ugyanis, mikor a hivek buzgóságából

templom, kápolna, megváltásunk sz. jelvénye, a szent kereszt vagy pedig valamely szentnek szobra vagy képe felállitatik, épen oly kevéssé akarok alkalmat szolgáltatni arra, hogy ezen *megáldott* tárgyak eredeti helyükről eltávolittassanak, mikor a terület, melyen azok állanak, birtokost cserél, vagy a képviselő testületet, mely azt készségesen átengedte, olyan szellemü testület váltja fel, a mely azokat ott megtürni nem hajlandó.

e) Templomi szobrok s képek fentartási alapitványa. (A 29. §.hoz.)

(1902. évi 3088. sz. püsp. rend. Circ. XI. 143.)

A mint az egyhm. vagyonkezelési szabályzat és utasitás 29. §-a nem tesz külömbséget a között, hogy valamely szobor vagy kép szabadban vagy templomban állittatik-e fel, hanem általában kimondja: „kereszteket, szobrokat, kápolnákat egyházi felavatásban részesiteni, **mielőtt** fentartási alapról kellőkép gondoskodva, illetve *az erre vonatkozó alapitvány elfogadva lenne,* szigoruan tiltva van", akként elrendelem, hogy különbség nélkül minden, nyilvános tiszteletre szánt szobor és kép, melynek egyházi megáldása kérelmeztetik, fentartási alapitványnyal birjon, mely szabályszerüen kiállitott alapitólevelek kiséretében terjesztendő az egyh. hatóság elé elfogadás és jóváhagyása céljából. Az egyházhatósági jóváhagyás *számára* hivatkozzanak a t. lelkész urak akkor, mikor a megáldásért folyamodnak, nehogy ennek elmulasztása miatt ügyük elintézése késedelmet szenvedjen.

A templomban felállitott szobrok és képek ugyanis, bár nem oly mértékben, mint a szabadban elhelyezettek, szintén romlásnak vannak kitéve s idő folytán javitásra szorulnak.

Már most, ha a jámbor beszerző elhalálozik, vagy a hivek buzgósága megfogyatkozik, akkor fentartási alap hiján a megszentelt és egyházi használatra szánt tárgy vagy botrány tárgyává válik, vagy pedig a templompénztárra hárul annak kijavitása. Már pedig nem szolgáltathatok sem az előbbire, sem az utóbbira alkalmat.

A kerületi espereseket pedig utasitom, hogy kereszteket, szobrokat és képeket csak akkor áldjanak meg, amikor már meggyőződtek, hogy azok fentartási alapja egyházhatóságilag elfogadtatott s jóváhagyatott.

f) Az alapitványok uj dijszabása. (A 31. §-hoz.)

(1910. évi 4876. sz. püsp. rend. Circ. XXII. 217.)

Koronai ülésekből és egyenként ismételten kérelmezte a tiszt. egyházmegyei lelkészkedő papság a szent misealapitványok tőkéinek felemelését, sőt legujabban oly alakban terjesztetett ezen kivánság Elém, hogy akkora összegben állapitsam meg a sz. misealapitványok tőkéit, amint ez a 3660/1893. sz. közzétett vagyonkezelési sza-

bályzat és utasitás V. fejezetében a pécsvárosi plébániákra nézve történt.

Nem teljesitettem mindjárt e kérelmet, mert egyrészt megfontolás tárgyává kivántam azt tenni, másrészt meg akartam győződni, vajjon tényleg általános-e ezen törekvés és minő összegben állapitották meg ujabban az alapitványi tőkéket más egyházmegyékben. Mindezek után azon meggyőződésre jutván, hogy a tiszt. egyházmegyei papság kérelme indokolt és méltányos, tekintettel a 17 év leforgása alatt megváltozott pénzviszonyokra, valamint főtiszt. Püspöki Szentszékem 132/1910. sz. alatt kelt javaslatára elhatároztam, hogy a különben nagyon bölcsen megalkotott „A plébánia vagyont illető szabályzat és utasitás a pécsegyházmegyében" cimü rendelkezés V. Fejezetének 31. §-át a következőkép módositom:

V. Fejezet, Mise, kereszt, szobor, kápolna, kálvária stb. alapitványok tőkéinek dijszabása.

31. §.

A) A pécsvárosi plébániákra nézve:

1. csendes szentmisealapitvány tőkéje 100 K.
2. énekes szentmisealapitvány tőkéje 200 K.
3. liberás gyászmisealapitvány tőkéje 250 K.

B) A többi plébániákra nézve:

1. csendes szentmisealapitvány tőkéje 80 K.
2. énekes szentmisealapitvány tőkéje 160 K.
3. liberás gyászmisealapitvány tőkéje 200 K.

C) Az összes plébániákra nézve:

1. fakereszt fentartására alapitvány 50 K.
2. kőkereszt fentartására alapitvány 100 K.
3. szobor fentartására alapitványi tőke 50 K.-tól feljebb a szobor nagysága és minősége szerint;
4. kápolna, kálvária és egyéb alapitványok tőkéje esetről-esetre állapitandó meg.

A fent megállapitott alapitványi összeggel tett sz. mise alapitványok kamataiból $4^1/_{10}$%-os kamatláb mellett:

A) A pécsvárosi plébániákban:

1. csendes szentmisénél a templom 50 fillért, a többit a plébános,
2. énekes szentmisénél a plébános 5 K.-t, a templom 1 K. 20 fillért, a kántor 1 K. 20 fillért, az egyházfi 80 fillért,
3. liberás gyászmiséknél a plébános 6 K 25 fillért, a templom 1 K 50 fillért, a kántor 1 K 50 fillért, az egyházfi 1 K-t kap.

B) A többi plébániákban:

1. csendes misénél a templom 40 fillért, a többit a plébános,
2. énekes szentmisénél a plébános 4 K-t, a templom 1 K-t, kántor 1 K-t, az egyházfi 56 fillért.

3. liberás gyászmiséknél a plebános 5 K-t, a templom 1 K 20 fillért, a kántor 1 K 20 fillért, az egyházfi 80 fillért kap.

Amennyiben fentmegállapitott összegnél nagyobb alapitványi tőkék fizettetnek, ezekből, mivel a javadalom javitására irányulóknak tekintetnek, a többi illetményesek (templom, kántor és egyházfi) a mise minősége szerint csak a fent megállapitott illetményekre tarthatnak igényt.

Ha a kamatláb változnék, akkor az összes illetményesek fent megállapitott járulékai ennek arányában változnak.

Ha valaki oly szentmisére akar alapitványt tenni, amelynek elvégzésére fuvar szükséges, akkor alapitványa csak azon esetben fogadható el, ha a helyi viszonyokhoz mért fuvardij harmincszorosával az alapitványi tőkét megtoldja és hozzájárul, hogy addig végeztetik csak a szent mise a plébániatemplomon kivül, amig a fuvarra letett összeg a fuvarköltséget tényleg fedezi.

Jelen szabályzat érvénybe lépte előtt létesült alapitványokat jelen szabályzat nem érinti s azokra nézve a létesitésük idejében érvényben volt egyházmegyei szabályzat az irányadó.

Jelen módositott szabályzat 1911. év január 1-ével lép életbe.

g) A templomkifestés költségei. (A 39. §-hoz.)

(1895. évi 2274. sz. püsp. rend. Circ. XII. 59.)

Ismételten tapasztaltatott azon szabálytalanság, hogy egynémely lelkészek templomaik kifestéséhez, azon téves felfogásból indulván ki, hogy ezt, mivel e munkálatot egészben vagy legnagyobb részt hiveiknek önmegadóztatás-, vagy önkéntes adakozásból befolyt pénzén eszközölhetik, saját hatáskörükben intézhetik, nemcsak általában az egyházhatósági engedélynek, a kifestési terv, költségvetés és szerződés egyházhatósági jóváhagyásának kieszközlését elmulasztották, hanem a ker. esperesek is ilynemü költségek kiegészitéséhez „a plébániai vagyont illető szabályzat és utasitás" 39. §-ában kijelölt illetékességök tullépésével, hozzájárulásképen az illető templompénztárból 50 frton aluli összegeket engedélyeztek.

Minthogy pedig általában a templom kifestésének és különlegesen a kifestés kik által, miként s mily áron való keresztülvitelének kérdése, mint a templomon eszközöltetni szándékolt lényeges változás, az Isten házának az istenitisztelet méltóságához illő diszére nézve még azon esetben is, ha ez a templompénztár megterheltetése nélkül, méginkább pedig, ha ennek igénybevételével történik, közönyösnek nem vehető; továbbá minthogy az idézett 39. § értelmében a ker. esperesnek jogosultsága a templompénztárból 100 koronáig terjedő kiadásokat engedélyezni nem terjeszthető ki olyan egy és ugyanazon tárgyra vonatkozó kiadásokra, melyek egy egésznek veendő végösszege 100 koronát meghaladja, még pedig annál kevésbbé, mivel szorosan véve az ilynemü, a hivek önmegadóztatása- vagy önkéntes adakozásából begyült pénz tekintettel „a plébániai vagyont illető szabályzat és utasitás" 12. §-ára, a templompénztáron kivül állónak nem is tekinthető: mindezeknél fogva a t. c. lelkész és esperes urak figyelmét felhivandónak találom arra, hogy az ilyen és

ehhez hasonló esetekben ugy a munkálatok engedélyezése-, mint a munkálati tervek, költségvetések és szerződések jóváhagyása-, nemkülönben pedig a templompénztárnak akár 20, akár 50 forinton aluli hozzájárulása iránti engedélyért is az egyházmegyei hatósághoz folyamodjanak, illetve a kerületi esperesek a lelkészeket ilynemü kereseteikkel az egyházmegyei hatósághoz utasitsák. . . .

h) Kiadás iránti kérvények felszerelése. (A 39. és 60. §-hoz.)

(1901. évi 212. sz. püsp. utasitás. Circ. II. 20.)

Már hét éve, hogy az egyházmegyei vagyonkezelési szabályzat kötelezővé vált s mégis annak ellenére, hogy a szabályzat minden plébániahivatalnak megküldetett és a lelkész uraknak módjában állott annak rendelkezéseit tanulmányozni és elsajátitani: a gyakorlat azt mutatja, hogy az egyházi vagyonkezelés fontos törvényeit az egyházmegyei papság igen csekély töredéke ismeri alaposan, a jó nagy többség egynehány alakiságot leszámitva halad a régi uton.

E vigasztalan tapasztalat késztet arra, hogy egyrészt általánosságban az egyházmegyei vagyonkezelési szabályzat komoly és pontos tanulmányát sürgessem, másrészt a gyakorlatban legtöbbször figyelmen kivül hagyott vagy tévesen értelmezett egyes szabályok betartását azon kijelentéssel szorgalmazzam, hogy ezután felmerülő rendetlenségek és szabálytalanságok esetében a szabályzatban helyenként felsorolt pénzbüntetéseket alkalmazni fogom.

A templomok és alapitványoknak az egyházmegyei alapitványi főpénztárban elhelyezett pénzeiből előforduló szükségletek esetében kiadás iránti kérvények szoktak legtöbbször hiányosan felszereltetni. Idevonatkozólag a szabályzat 39. és 40. §-ainak rendelkezései a legkisebb részletig pontosan betartandók, vagyis a 100 koronát tulhaladó kiadások engedélyezése iránti kérvényekhez a kerületi alesperes véleménye, a gondnokok nyilatkozata, a templomvagyon tőkeállományának és átlagos évi jövedelmének és kiadásainak kimutatásai, a 600 koronát meghaladó kiadások kérvényezésénél pedig a kegyur, ennek hiányában a hitközségi képviselőtestület nyilatkozata feltétlenül melléklendők, mert ezek nélkül felterjesztett kérvényeket figyelembe nem veszek. Miután pedig a 100 koronán felüli kiadásokhoz okvetlenül egyházhatósági engedély kivántatik még az esetben is, ha a templom pénzét nem az alapitványi főpénztárból kell kiutalványozni, hanem a házi pénztár készletéből: — szükségesnek tartom a kérvényekben annak megjelölését, hogy a kért összeg honnan engedélyeztessék: a házi pénztárban kéznél levő pénzből vagy pedig az alapitványi főpénztárban gyümölcsöző tőkékből. Ez utóbbi esetben a megfelelő értékü elismervények, értesitvények,[1]) melyek az alapitványi hivatal által a pénztárába utalt összegekről adattak és a plébános nyugtája csatolandók. Az értesitvényekre külön megjegyzem, hogy azok csak

[1]) 1912. óta: a megfelelő „Betétkönyv."

annyi értékűek, *a mennyi kamat* tőkésitését jelentik, tehát ezek alapján nem lehet már előbb tőkésitett kamatokat kiutalványozni.

Az alapitványi tárgyakat a szabályzat 60. §-a szerint *egyházmegyei hatósági* engedély nélkül *nem szabad javittatni* és ennek folytán a felmerülő költségek kiutalványozása is csak akkor remélhető, ha a vonatkozó engedély előzetesen megadatott. E helyütt a *költségvetések* beterjesztését sürgetem, hogy a kiadások reális voltáról meggyőződhessem.

Több szabálytalanság elkövetésével szoktak a templomi és alapitványi pénzek az egyházmegyei hatósághoz az alapitványi főpénztárba való beutalványozás végett felterjesztetni. Először is a puszta utalványon eszközölt pénzküldeményeket ezután nem fogadom el, ha hiányozni fog az utalvány mellől a rendes felterjesztés, mely hivatalos számmal ellátva felvilágositást nyujt az utalványbeli pénz rendeltetéséről. Ha e pénzek adósoktól behajtott alapitványok, — a kereszt-, szobor, kép és kálvária-stáció-alapok kivételével — akkor szükséges megjelölni, hogy az illető alapitványnak ki az alapitója, mikor és mily szám alatt coordináltatott, hogy a pénz tőke-e vagy kamat, s ha tőke, részlet-e vagy az egész alapitványi tőkeösszeget képezi-e? Mindez azért fontos, mert ez alapitványok nem összesitve, hanem külön-külön kezeltetnek és ha a fenti adatok nem jeleztetnek, könnyen zavar támadhat.

Az uj alapitványok felterjesztésénél az alapitó levelek felbélyegzését, a gondnoki igazolványt és a vétbizonyitványt a lelkészek különös figyelmébe ajánlom, mert ezek nélkül az alapitványok coordináltatni nem fognak.

i) Az esperesek 40—100 k. közt mozgó kiadása. (A 39. §-hoz.)

(1895. évi 2656. sz. püsp. rend. Circ. XIV. 76)

„A plébániai vagyot illető szabályzat és utasitás“ 39. §-ának azon rendelkezésével kapcsolatban, miszerint 40—100 korona templompénztári kiadásokhoz a ker. esperes irásbeli engedélye kivántatik, a ker. esperesek egyike által azon kérdésnek eldöntése terjesztetvén elém, hogy vajjon a ker. esperesek a saját kezelésök alatt álló templompénztárak 40—100 koronáig terjedő kiadásainak engedélyezése végett, minthogy ennek szüksége velök szemben is fenforog, kihez forduljanak, vajjon a viszonyosságnál fogva, melyben az esperesek kezelésére bizott pénztárakhoz állanak, a ker. jegyzőkhöz, avagy az egyházmegyei hatósághoz? — ezennel kijelentem, miszerént tekintettel azon körülményre, hogy a ker. esperesek részére biztositott azon jogositvány, melynél fogva a felügyeletükre bizott templompénztárakból a fent jelzett mérvben felmerülő kiadásokat engedélyezhetik, indokát egyebek közt a hatáskör kiszélesitésével járó tekintély emelésének célzatában is birja, másrészt pedig a ker. esperesek és jegyzők közti viszonyosság a pénztár és számadás vizsgálatán, vagyis azon határon tul, melyet e részben a plébániai

vagyont illető szabályzat és utasitás 120. §-a megjelöl, nem terjeszthető, s igy az imént hivatkozott uj szabályzat e részben a korábbi jogállapotot érintetlenül hagyta, annál fogva a ker. esperesek, mint plébánosok részére a saját kezelésök alá tartozó templompénztárak 40—100 korona közt mozgó kiadásainak engedélyezése az egyházmegyei hatóságnak fentartott gyanánt tekintendő s ebből folyólag a kérdéses engedély megadása iránti kérvény az egyházmegyei hatósághoz intézendő.

A miről a ker. esperes urak miheztartó tudomásul ezennel értesittetnek.

i) A tempompénztár feleslege beszállitandó. (A 141. §-hoz.)

(1900. évi 442. sz. püsp. rend. Circ. II. 9.)

A templomszámadások felülvizsgálatát eszközlő egyházmegyei számvevőség megkeresésére figyelmeztetem a t. plébános urakat, hogy a plébániai vagyont illető szabályzat 41. §-a értelmében mihelyt a folyó és előrelátott rendkivüli kiadások fedezetén tul 100 korona vagy ezen felüli összeg egybegyült, e fölösleg — mindig a tizedesrendszer szabályai szerint kikerekitett összegben — az egyházmegyei hatóság utján a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatalba szállitandó.

E szabályrendelettől eltérőleg sokan teljesen rendszertelen összegben küldik be templompénztáruk maradványát, miért is tudomásul adom a t. lelkész uraknak, hogy az egyhm. alapitv. hivatal csakis a tizedes rendszer szabályai szerint kikerekitett összeg után számit kamatot, ettől eltérő pénzküldemény tehát nemcsak szabálytalan, hanem céltalan is a mennyiben a kerek összegen felüli pénzküldemény nem kamatoz.

k) Kereszt, szobor stb. körül felmerülő kiadások engedélyezésére kérő felterjesztések felszerelése. (A 60. §-hoz.)

(1902. évi 2658. sz. püsp. rend. Circ. X. 126.)

Az egyházmegyei vagyonkezelési szabályzat és utasitás 60. §. rendelkezik a kereszt, szobor, kép és kálvária stációk alapitványainak kezeléséről valamint arról, hogy a fentemlitett tárgyak körül felmerülő kiadások csak az egyházmegyei hatóság engedélyével eszközölhetők, nem történik azonban emlités benne, miként szerelendők fel az engedélyezés tárgyában felterjesztendő kérvények.

Tekintettel ezen körülményre, valamint arra, hogy a fentemlitett kérvények rendesen hiányosan szereltetnek fel s az egyházmegyei hatóság által alig birálhatók felül kellő adatok nélkül, a kereszt-, szobor, kép és kálvária stációk körül felmerülő kiadások engedélyezése tárgyában benyujtandó kérvények felszerelésére nézve az egyházmegyei vagyonkezelési szabályzat és utasitás 60. §-át a következő utasitással egészitem ki:

1. Felemlitendő a kérvényben, vajjon a javitásra szoruló tárgy bir-e fentartási alappal, mikor, milyen egyházhatósági szám alatt rendszeresitett ezen alapitvány és mekkora?

2. Kimutatás csatolandó a kereszt, szobor, kép és kálváriastásiók fentartási alapjának tőkésitett kamatairól, felsorolandó különösen: a) mekkora a tőkésitett kamatok összege b) mennyi kamat tőkésittetett az előző évben c) esetleg már a folyó évben is mennyi engedélyeztetett?[1])

3. Melléklendő az egyházmegyei alapitványi hivatal által tőkésitett kamatokról minden év végén kiállitott annyi Értesitvény, a mennyin a tőkésitettnek jelzett kamat kiteszi a kérvényezett összeget.[2])

4. Terjesszenek fel egyidejüleg akkora összegről szóló nyugtát a *plébánia pecsétjével* ellátva, a mekkora a kérelmezett összeg.

5. Végül melléklendő a költségtervezet.

Az első és második pontban kivánt adatokat minden nehézség nélkül szolgáltathatják a t. plébános urak és önálló lelkészek, mivel ezeket az előző évi plébánia számadásaikban majd mind pontosan feltalálják.

Egyben tudomásukra adom, hogy a jövőben csak a fentjelzett módon felszerelt kérvényeket veszek figyelembe; valamint azt is, hogy a szükséges összeget *először csak engedélyezem* s akkor *utalványozom* ki azt tényleg, amikor *templomgondnokok által is aláirt* jelentést tesz a plébánia-hivatal, hogy az egyházmegyei hatóság által és sz. a. engedélyezett munka a költségvetés értelmében elkészült s elfogadható.

l) Gondnoki és pénztári naplók beszerzése. (A 61. §-hoz.)

(1894. évi 3014. sz. püsp. rend. Circ. XV. 87.)

A plébániai vagyont illető szabályzat és utasitás 61. §-a kapcsán némely részről az iránt felmerült kétely eloszlatása céljából, vajjon a 20. §-ban előirt „alapitványi gondnoki napló" és a 71. §-ban elrendelt „pénztári napló" beszerzésének költségei a javadalmas terhére esnek-e, vagy pedig a templompénztárból fedezhetők, ezennel kijelentem, miszerint ugy az „alapitványi gondnoki naplók", mint a „pénztári naplók" beszerzési költségei, minthogy e naplók nem egyszerü nyomtatványok, hanem könyv jellegével birnak, az illető plébánia templomainak pénztárait vagyonuk arányában terhelik.

m) Utasitás a templom-számadások elkészitését illetőleg. (A 99. §-hoz.)

(1901. évi 1405. sz. püsp. rend. Circ. VI. 89.)

Az egyházmegyei számvevőség az 1899. évi plébánia számadások felülvizsgálását befejezvén, jelentést tett a jelzett számadá-

[1]) Az a) és b) alatt kivánt kimutatás 1912 óta nem melléklendő. L. a 454 l.
[2]) 1912. óta melléklendő a vonatkozó „Betétkönyv".

sokban előforduló szabálytalanságokról. Ugy a plébániák vagyonának biztositása-, mint az egyházmegyei számvevőség munkájának megkönnyitése céljából kivánatos, hogy e szabályellenes állapotok végre megszünjenek és a plébániavagyon az *egyházmegyei plébániavagyont illető szabályzat és utasitás* értelmében kezeltessék; a miért szigoru miheztartás végett a következőket rendelem:

1. Tekintettel azon körülményre, hogy a *megfelelő összegü alapitványok* sok esetben maig sincsenek egyházhatóságilag elfogadva és jóváhagyva, elrendelem, miszerint a *megfelelő* összegü alapitványok elfogadás és jóváhagyás céljából az egyházmegyei plébániavagyont illető szabályzat és utasitás III. és IV. fejezetének értelmében *haladéktalanul* az egyházmegyei hatóság elé terjeszttessenek.

2. A plébánia pénztárak szigoruan az egyházmegyei plébániavagyont illető szabályzat és utasitás VI. fejezetének előirása szerint kezeltessenek, kötelességévé tevén a kerületi espereseknek, hogy ezt ellenőrizzék, s a hol az ellenkezőt tapasztalják, arról azonnal az egyházmegyei hatóságnak jelentést tegyenek.

3. Vonatkozással a fent hivatolt szabályzat és utasitás 52., 53., 54. §-ra elrendelem, hogy a magánosoknál elhelyezett alapitványi pénzek és kellő biztositék nélkül kiadott templompénzek beszedessenek és az egyházmegyei alapitványi pénztárba történendő beutalványozás céljából beszállittassanak. Az egyes plébániákban még ily szabályellenes módon kezelt összegeket az *egyes kerületek espereseivel külön is közlöm*, hogy annál könnyebben oldhassák meg e tekintetben feladatukat.

4. A templomok stb. ingatlan vagyonának kezelése körül az egyházmegyei vagyonkezelési szabályzat és utasitás 44—48 §-ban foglalt szabályok szigoruan betartassanak.

5. Az ismételten hivatolt szabályzat és utasitás 39. §-ának rendelkezései gyakran mellőztetnek és vagy önkényüleg költekeznek a plébánosok a templompénztárából, vagy nagyobb bevásárlások alkalmával a kereskedőkkel több számlát állittatnak ki 40 koronán alóli összegekről, hogy ezzel a 39. §-ban foglalt kötelezettségöket kikerüljék és a számvevőség figyelmét félrevezessék. Amiért a 39. §-nak lelkiismeretes betartását sürgetem és a kerületi espereseket, kik a számadásokat a helyszinén vizsgálják felül, utasitom, hogy minden visszaélésnek elejét vegyék.

6. A plébánia számadások a 117. §-ban előirt okmányokkal felszerelve terjeszttessenek az egyházmegyei számvevőség elé; a leggyakoribb ugyanis az eset, hogy a kiadások, különösen a nagyobb kiadások engedélyezését igazoló esperesi és egyházhatósági engedélyek nem mellékeltetnek a számadásokhoz, miáltal a számvizsgálat rendkivül megnehezittetik.

7. A szabályzat 98. §. első bekezdésének értelmében bár 3 példányban állitandók ki a *templom számadások*, további intézkedésig megelégszem mégis, ha a *templom-számadások két példányban küldetnek be.*

Végül ismételten felhivom a kerületi espereseket, hogy az egyházmegyei plébánia vagyont illető szabályzat és utasitás megtartását szigoruan ellenőrizzék.

n) A kegyur meghivása a számadások megvizsgálására. (A 111. §-hoz.)

(1895. évi 1961. sz. püsp. rend. Circ. XII. 54.)

Az „Esterházy herceg zárgondnokság központi igazgatósága" az iránti intézkedés végett, hogy a hercegi kegyuraság kötelékében levő plébániák templom és alapitványi számadásainak megvizsgálására kitüzött határnap a kegyurasági képviselet kirendelhetése céljából hozzája két héttel előbb bejelentessék, kérelmével fordul hozzám, a mely kérelem méltányossága a mily szembe szökő a nevezett kegyuraságra nézve, ép oly közérdekü tárgya egyházmegyém többi kegyurasági plébániáira vonatkozólag.

A miért is nehogy „a plébániai vagyont illető szabályzat és utasitás" 111. és 112. §§-aiban a templom- és alapitványi pénztárak ellenőrzése tekintetében a kegyuraságnak biztositott jog illusoriussá tétessék, felhivom az alesperes urak figyelmét arra, miszerint a felügyeletükre bizott templom- és alapitványi pénztárak, illetve számadások megvizsgálására kitüzött határnapot jó előre az illető plébánosokkal, mint a kiknek kötelességökben áll a kitüzött határnapról a vizsgáló bizottság tagjait értesiteni, akként közöljék, hogy az Esterházy-kegyuraság lelkészei ebbeli kötelmöknek a kegyurasággal szemben a kitüzött határnap előtt legalább két héttel, a többi kegyurasági viszonyban álló lelkészek pedig a körülményekhez képest szintén kellő időben megfelelhessenek; utasittatván egyben az utóbbiak, hogy a kitüzött határnapról kegyuraikat, az esperes ez iránti értesitésének vétele után, haladéktalanul tudósitsák.

o) Esperesi napidij és fuvarköltség. (A 118. §-hoz.)

α) (1904. évi 2457. sz. püsp. rend. Circ. XI. 137.)

Az előző évi alapitványi és templomszámadások mindig a következő évben vizsgáltatnak felül az egyházmegyei vagyonkezelési szabályzat- és utasitás értelmében a kerületi esperesek által, kiknek a fenthivatolt szabályzat és utasitás 118. §-ában napi- és fuvardij cimén 6 korona állapittatik meg.

Kétség merült fel az iránt, hogy ezen 6 korona esperesi napidij és fuvarköltség azon év kiadásai közt számoltassék-e el, amelynek számadásait a ker. esperes felülvizsgálja, vagy pedig azon év kiadásai közt, amikor a felülvizsgálat tényleg megejtetik, — vagyis az a kérdés, vajjon az 1903. évi alapitványi és templomszámadások felülvizsgálásáért járó esperesi napi és fuvardij az 1903. évi vagy pedig az 1904. évi kiadások közt foglaljon helyet?

Hogy az 1903. évi számadások felülvizsgálatáért fizetendő es-

peresi napi- és fuvardij az 1903. évi számadásokban benfoglaltassék, jóllehet e kiadás tényleg 1904. évben eszközöltetik, többen **előre** bevezették az 1903. évi kiadások közé. Az ehm. számvevőség pedig mint nem lényeges dolgot, ezen eljárást nem nehézményezte.

De miután az egyházmegyei hatóság döntése alá bocsájtatott a kérdés, azért egyöntetü eljárás céljából elrendelem, hogy az alapitványi és templomszámadások felülvizsgálatáért fizetendő esperesi napi- és fuvardij mindig a következő év kiadásai közé vezettessék, amikor tényleg a kiadás eszközöltetik, megjegyeztetvén, hogy *melyik* év alapitványi és templomszámadásainak felülvizsgálatáért járó esperesi napi és fuvardij.

Tehát az 1904. évi számadások felülvizsgálatáért járó esperesi napi- és fuvardij az 1905. évi számadások kiadási tételei közé vezetendő a következőképen: Az *1904.* évi alapitványi és templomszámadások felülvizsgálatáért járó esperesi napi- és fuvardij .....6 korona.

β) (1904. évi 2726. sz. püsp. rend. Circ. XIII. 154.)

F. évi XI. sz. körlevelemben adtam utasitást a t. lelkészkedő papságnak arra nézve, hogy a templomszámadások felülvizsgálata alkalmából a ker. alespereseknek járó napidij és fuvartéritmény mely évben számoltassék el.

Ezen „Utasitás" kapcsán több oldalról kétely merült fel az iránt, hogy a templomszámadások felülvizsgálata alkalmával az ehm. vagyonkezelési szabályzat 118. §-ának következő rendelkezése: „A kerületi alespereseknek... 6 korona napidij és fuvarköltség téritmény jár", miként értelmezendő? Akként-e, hogy a kerületi alesperes 6 korona napidijat és külön 6 korona fuvartéritményt kap, vagy pedig: napidij- és fuvartéritmény fejében összesen 6 korona jár neki?

Tekintettel azon körülményre, hogy 1. az ehm. vagyonkezelési szabályzat és utasitás 118. §-ának idézett helye ekként szól: „A ker. alesperesnek . . . 6 kor. napidij és fuvarköltség téritmény jár", tehát iunctim értendő *és nem ugy, hogy a két cimen 6—6 kor. jár;* 2. a ker. alesperesek részére tett Troll-féle alapitvány kamatainak következő rendeltetése van: „percipiant ordanarii districtuum in Dioecesi Vice-Archidiaconi non tam pro praemio laborum, quam *pro itineralibus expensis*"[1]) (v.Circ. 1893. pag. 51.); 3. az egyházmegyei vagyonkezelési szabályzat- és utasitás élén álló 3660/1893. sz. főpásztori rendelkezés utolsóelőtti bekezdésének értelme szerint a ker. alesperesek részére tett Troll-féle alapitvány kamatai immár részben fedezik azon kiadásokat, melyeket eddig sajátjokból fizettek, de még az egyes espereseknek a Troll-féle alapitvány kamataiból járó hányad az egyházm. pénztárából 200 koronára ki is egészittetett: minden kétség eloszlatása céljából a *jövőre* nézve miheztartás végett ezennel értesitem a nt. ker. alespereseket és a t. lelkészkedő papságot,

[1]) L. fönt. a 44. l.

hogy a templomszámadások felülvizsgálata alkalmából a ker. alesperesnek az ehm. vagyonkezelési szabályzat és utasitás 118. §-a értelmében csak: „6 korona napidij és fuvartéritmény jár", nem pedig *külön* 6 korona napidij és *külön* fuvardijtéritmény. Jelen rendelkezésemnek visszaható ereje nincs, tehát a mennyiben egyesek külön napidijat és külön fuvartéritményt vettek volna, visszatérités kötelezettsége nem forog fenn.

p) Papok és növendékpapok a Szabályzatot tanulmányozzák.
(1893. évi 3660. sz. püsp. körlev. Circ. XXII. 188.)

Simul vero nexu litterarum circularium ddto 15. Novembris a. c. sub nr. 3085. in merito ampliati ambitus obiectorum synodalis examinis emanatarum, cooperatores quoque dioecesanos hortamur, quo maiorem navare huic addiscendae normae operam haud intermittant: curae Nobis futurum enuntiantes, ut amplioribus in speciali collegio eatenus notitiis clerici seminarii iam in tyrocinio imbuantur.

q) Szerzetesrendi plébániák vagyonkezelése.
(1895. évi 141. sz. püsp. intézv. Circ. III. 9.)

Egyházmegyémnek *a szerzetesrendek vezetésére bizott plébániáira* vonatkozólag, szemben a plébániai vagyonkezelés körüli eljárás szempontjából ezekben divott eltérő gyakorlattal, s ebből folyólag a megkivántató egyöntetüség és egyházhatósági felügyelet hiányosságával, az 1893. évi december hó 31-én 3660. sz. alatt kibocsátott és 1894. évi julius hó 1-jével hatályba lépett *plébániai vagyonkezelési szabályzat és utasitás* végrehajtása folyamán felmerült a kérdés, vajjon ezen szabályzat és utasitás rendelkezései a fent érintett plébániákra nézve is kötelezők-e és ha igen, mennyiben?

Miután a hivatkozott szabályzat és utasitás az egyházmegyei és szerzetesrendi papság vezetésére bizott plébániák vagyonkezelése tekintetében semmi különbséget sem tesz, ezennel a dolog természetéből folyólag kijelentem, miszerént a nevezett szerzetesrendi plébániáknak akár ingó, avagy ingatlan, akár templomi, javadalmi, avagy alapitványi vagyona- és jövedelmeire nézve, a melyek eredetöket és rendeltetésöket az illető renházakkal kapcsolatos plébániai jogban birják, ugy általában, mint különösn az egyházmegyei hatósággal szemben való számadási kötelezettség szempontjából a fenti egyházhatósági szabályzat és utasitás rendelkezései állanak; önmagától értetvén, miszerént ugy a plébániai templom gyanánt szolgáló conventualis templomnak, mint magának a conventnek is szorosan vett rendi jellegü vagyonára nézve csakis a rend szabályai lehetnek továbbra is irányadók.

A miről az illető szerzetesrendi plébános-helyettesek és ker. esperes urak, valamint az egyházmegyei számvevőség miheztartásul ezennel értesittetnek.

r) A plébánosok feladata a telekkönyvi betétszerkesztéseknél.

α) (1890. évi 2788. sz. püsp. rend. Circ. XIII. 82.)

A törvényhozás a telekkönyvi betétek szerkesztéséről szóló 1886: XXIX. t. c. meghozatalával hármas célt tüzött maga elé és akar elérni, u. m. azt:

a) hogy az ideiglenes jellegü telekjegyzőkönyvek helyett állandó telekkönyvi betétek készittetvén, e betétek készitése alkalmával egyfelől a telekkönyv és a földadó-cataster közti összhang létesitessék, másfelől pedig, hogy az átalakitási munkálat folyamán telekkönyveinknek azon fogyatékosságai, melyek az élők közti jogügyletek és a halálèset következtében történt áthárulások folytán való vagyonátruházások nem telekkönyvezéséből keletkeztek, lehetőleg kiegyenlittessenek;

b) hogy a jogos, tényleges birtoklás és a telekkönyvi bejegyzés közti összhang lehetőleg helyreállittassék és igy *a telekkönyv a valódi jogosultságnak hü képét adja;* és

c) hogy midőn a telekkönyvi betéteknek az imént jelzett módon való készitéséről gondoskodik, akkor egyszersmind a törvény és a hatályban levő telekkönyvi rendeleteknek s a telekkönyvi rendtartások hiányainak szükséges pótlását eszközölje.

Tagadhatlan, hogy a törvényhozásnak ezen célok elérésére a törvényben rendelt intézkedései következményeikben nagy horderejüek, de az is bizonyos, hogy ezek közt a b) alatti cél elérésére tett intézkedések kiváló figyelmet és éber ellenőrzést tesznek szükségessé, a mennyiben itt mód nyujtatik arra, hogy egyfelől az eredetileg, a helyszinelés alkalmával hibásan történt felvételek és bevezetések kijavittathassanak, másfelől, hogy a helyesen történt felvételek, a betétszerkesztőnek rosszakaratu félrevezetésével kiigazittassanak és jogellenesen másra átirattassanak.

Figyelemmel ezen óriási consequentiákra, figyelemmel arra, hogy az egyházmegyében levő több helységben a telekkönyvi betétek szerkesztése már tényleg folyamatban van és a többi helységekben is sorról-sorra keresztülvitetni fog; figyelemmel végre arra, hogy már eddig is merült fel concret eset, melyben egy róm. kath. iskola tulajdonát képező ingatlant, mint községit törekedtek felvétetni:

az egyházmegye összes plébánosainak és ezek helyettesitőinek felelősség terhe mellett, szigoru kötelességévé tétetik a telekkönyvi betétszerkesztéseknek községenként leendő ellenőrzése, megjegyeztetvén, hogy figyelmök a plébániai, templomi, ugy alapitványi és róm. kath. iskolai ingatlanok mikénti bevezetésére kiválókép forditva legyen.

β) (1890. évi 1244. sz. püsp. intézv. Circ. V. 43.)

A telekkönyvi betétek szerkesztésének munkálata egyházmegyém némely helyein folyamatba tétetvén, célszerünek látom a lelkészkedő papságnak az ez érdemben eljáró közegektől hozzá inté-

zett megkeresések körül való tájékoztatására az erre vonatkozó 1889. XXXVIII. t. cz. 30. §át ide iktatni, mely igy szól: Az 1886. XXIX. (a telekkönyvi betétekről szóló) t. c. 71. §-ában *engedélyezett bélyegmentesség a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése céljából kiállitott helyhatósági bizonyitványokra, anyakönyvi kivonatokra, családi értesitőkre és lelkészi bizonyitványokra is kiterjesztetik.*"[1])

s) *Kántortanitói és tanitói földek haszonbérbeadása*

(1911. évi 3012. sz. püsp. rend. Circ. XI. 83.)

Szabályozni és egyöntetüvé tenni akarván a kántortanitói és tanitói földek haszonbérbeadásánál követendő eljárást, tudomására hozom tiszt. lelkészkedő papságomnak, valamint az egyházmegyém területén müködő kántortanitóknak és tanitóknak, miszerint a kántortanitók és tanitók javadalmi földjeiket házi kezelés mellett mindenkor, haszonbérlet utján pedig három évi időtartamon belül — mégis a jókarban tartás iránti teljes felelősség terhe mellett — szabadon gyümölcsöztethetik.

Ellenben három évnél hosszabb időre kötött haszonbérleti szerződések az utódra nézve csak az egyházmegyei hatóság jóváhagyásával ellátva kötelezők és érvényesek.[2])

Ez utóbbi esetben kötelesek tehát a javadalmas kántortanitók és tanitók a tanitói javadalmat feltüntető telekkönyvi betét, illetve telekjegyzőkönyv adatainak felhasználása, illetve kitüntetése mellett a haszonbérlővel szabályszerü haszonbéri szerződést — mégis az egyházmegyei hatóság jóváhagyásának fentartása mellett — kötni, ezt három egyenlő eredeti példányban kiállitani, a megfelelő telekkönyvi betét, vagy telekjegyzőkönyv, nemkülönben a kataszteri birtokiv hiteles másolatait és a helybeli haszonbérleti értékviszonyokat feltüntető politikai községi hivatalos becsüt beszerzeni, ezután mindezeket az illetékes plébánoshoz, illetve helyetteséhez, mint a hitközség elnökéhez intézendő folyamodványhoz mellékelve, a szerződésnek az egyházmegyei hatóság által leendő jóváhagyását kérelmezni.

A plebánosok, illetve helyetteseik ezen kérvény vételével az összes körülményeknek, különösen a helyi viszonyoknak szigoru mérlegelésével megállapitják azt, hogy a szerződés kikötményei előnyösek-e az illető tanitói javadalomra vagy sem? Nemleges esetben visszaadják a kérvényt csatolmányaival együtt a folyamodónak; ellenben igenleges esetben saját véleményüket körülményesen kifejtve és indokolva kötelesek az összes iratok csatolása mellett

[1]) Ugyanúgy intézkedik az 1892: XXIX. tc. 14. §-a is.

[2]) A r. k. népiskolák közigazgatását szabályozó 1911. évi püspökkari Rendszabályok szerint a tanitó (kántortanitó) kezdeményezésére az iskolaszék is bérbeadhatja a tanitói földeket; ez esetben a Rendszabályok 84. és 85. §-ai követendők. Ha a tanitó maga adja bérbe a földeket, a jelen rendelet továbbra is irányadó. (L. VII. Fej. I. 2. b. alatt.)

a szerződés jóváhagyását az egyházmegyei főtanfelügyelőség utján az egyházmegyei hatóságtól kérelmezni. Az ily szerződésnek joghatálya a tanitói javadalomra nézve csakis ezen felsőbb jóváhagyás elnyerésével áll be.

A szerződésnek megszövegezését illetőleg elrendelem, hogy annak az egyházmegyémre 1893. évi december 31-én 3660—1893 sz. alatt követendő szabályul kiadott: „A plébániai vagyont illető szabályzat és utasításhoz" függelékkép csatolt C. alatti minta[1]) szerint kell történnie, mégis módositva a módositandókat és kihagyva a kihagyandókat különösen pedig mellőzve a templomgondnokokra vonatkozó rendelkezéseket, mert ezeknek a kántortanitói vagy tanitói földeknek haszonbérbeadási ügyébe beleszólásuk nincsen.

Mindazon kántortanitók, kik javadalmi földjeiket a jövőben ezen rendeletem mellőzésével, vagy figyelmenkivüli hagyásával adják ki haszonbérbe, fegyelmi vétséget követnek el, mely iránt a szabályszerü fegyelmi eljárás is meg fog indittatni, ezenfelül még minden, a javadalomnak esetleg okozott kárért a javadalomnak teljes kártételt adni kötelesek.

t) Templomi alkalmazottak munkás biztositó pénztári tagsága.

(1911. évi 3953. sz. püsp. rend. Circ. XIII. 105.)

Tudomásul és miheztartás végett közlöm a t. lelkészkedő papsággal, hogy a komáromi munkásbiztositó pénztárnak a szemerei kath. hitközség ellen a harangozó tagdija iránt inditott perében a komáromi királyi törvényszék elvileg kimondotta, hogy *egyházfi, harangozó s más ily foglalkozásu alkalmazottak biztositásra nem kötelezhetők.*

Ennek kapcsán felhivom mindazokat, kik eddig a harangozó vagy egyházfi után biztositási dijat fizettek, hogy a jövőben ezt megtagadják.

A nevezett királyi törvényszék itéletének indoka az, hogy az 1907. évi XIX. t.-c. az ily alsóbbrendü megbizottakra, kiknél az ipari foglalkozás a megbizás tárgyára meg nem állapitható, nem vonatkozik; ilyen az egyházfi, harangozó, stb.

III. Hitközségi és iskolai költségelőirányzat és számadas.

1. Azok beterjesztése elrendeltetik.

(1898. évi 1846. sz. püsp. rend. Circ. VI. 58.)

Körrendelet. Midőn az 1868. évi 38-ik törvény, mely állami szempontból a népoktatás rendszeresitését tüzte ki célul, szentesi-

[1]) L. a 424. l.

tést nyert, a nagyar kath. egyház nm. püspöki kara a gyermek-nevelés és oktatás magasztos elvétől vezéreltetve megragadta az ezen szentesitett törvény 11-ik §-ában biztositott jogot és a népoktatási törvény alapján rendszabályokat alkotott, melyekben körülirta a gyermekek kath. vallásos nevelésének elveit és gondoskodott arról, hogy legyenek közegek, melyek az iskolaügyet a szentesitett törvények értelmében, de egyuttal szent hitünk elvei szellemében vezessék, gondoskodott a kath. iskolaszékek megalakitásáról. Egyházmegyém azon időbeli kormánya ez alkalomból az egyházközségi tanácsok szervezését is elrendelte, hogy, mint ezt az 1869. évi jul. 16-án 1318. sz. a. kelt egyházhatósági körlevél kifejezi, addig is, mig a kath. autonomia életbe lép, a hitközségi önkormányzat által a hivek saját hitközségi és iskolai ügyeik intézésébe befolyást nyerjenek.[1])

E püspöki rendszabályok egyik főfontosságu része az iskolai vagyon kezelése és e vagyon kezelésére nézve az iskola-székeknek előirt kötelességei, melyek a rendszabályok 45—52-ik szakaszaiban foglaltatnak. E kötelmek hü és lelkiismeretes teljesitése nyujt biztositékot az iskolai ügy fejlesztése- és felvirágoztatására nézve, ad megnyugtatást az adózó hiveknek.

Mivel pedig azon idő alatt is, mióta ezen egyházmegye kormányzását átvettem, ama tapasztalatokra jutottam, hogy az iskolai vagyon kezelésére nézve a legfontosabb szakaszok betartása — csekély kivétellel — elhanyagoltatik, mivel a nyomasztó gazdasági viszonyok folytán a hivek adózási képessége mindinkább gyengül; hogy az adózó hivek a hitközségi és iskola vagyonkezelésére nézve bizalmukat ne veszitsék, hanem inkább annak lelkiismeretes és pontos kezeléséről meggyőződvén, lelkesüljenek: a hitközségi és iskolai vagyon kezelésére vonatkozólag, hogy ez által egyuttal a netáni hiányokat orvosoljam és mulasztások pótlását biztositsam, elrendelem, hogy minden kath. iskolaszék a 45-ik §. értelmében az iskolák évi szükségleteiről — beleértve a tanitók évi járandóságát is — rendes költségvetést készitsen, feltünteve egyrészről az összes jövedelmi forrásokat, felemlitve másrészt a kiadási összes tételeket és e költségvetést minden év január hava végéig a ker. esperességek utján hozzám jóváhagyás végett beterjessze, — amely plebániákban a fiókközségeknek külön iskolaszékeik vannak ezek részéről is —, továbbá az előző évi számadásokat minden iskolaszék január végéig átvizsgálja és ezen megvizsgált és okmányokkal felszerelt számadásokat a ker. esperesek utján minden év február végéig[2]) felülvizsgálat végett hozzám beküldje. A mely plebániákban pedig rendes hitk. tanács van, ennek részéről nemcsak az iskolai, hanem a hitközségi számadások is a fentjelzett módon és időben beterjesztendők.[3]) A folyó 1898. évi költségelőirányzatok azonnal, az 1897. évi számadások pedig május hó végeig lesznek hozzám beküldendők.

E rendeletem pontos teljesitéséért első sorban a plébánosokat,

---

[1]) L. a köv. Fejezetben I. 1. alatt.
[2]) E határidőt megváltoztatta a 2584/1906. sz. rend. L. alább a 4.) pontban.
[3]) L. a köv. számot.

mint iskolaszéki, és hitk. tanács-elnököket, másodsorban a ker. espereseket teszem felelősekké.

2. Költségelőirányzat és számadás elkészitésének módja.

(1898. évi 2456. sz. püsp. rend. Circ. IX. 93.)

A folyó évi VI. sz. körlevélben 1846—1898. szám alatt közölt rendeletemre beterejesztett iskolai költség-előirányzatok és iskolai számadások arról győztek meg, hogy a költség-előirányzat kiállitásában sok iskolaszék tájékozatlan, a számadások pedig nélkülözik a legszükségesebbet, mely nélkül a számadás felülvizsgálata nem eszközölhető, t. i. az okmánymellékleteket, a pénztári naplókat, nyugtákat, ellennyugtákat stb.; az egy-két iskolaszék által beterjesztett számadási okmányok jó része apró papirszeletekre irt számlák és nyugtákból áll. Egyöntetüség és a számadások átvizsgálásának eszközölhetése tekintetéből közlöm ugy a költség előirányzatok, mint a számadások mintáit is, melyek szerint azok beterjesztendők lesznek. A számlák-, nyugták-, ellennyugták legalább is negyed iv nagyságu papiron legyenek kiállitva és az iskolaszéki elnök által ellenjegyezve; a költségelőirányzati és számadási ivek a pécsi püspöki liceumi nyomdában ivenként 2 kron lesznek beszerezhetők.

Minden félreértés elkerülése végett kijelentem, hogy oly plébániákból, melyekben az egyházlátogatási okmány szerint, (visit. Canon.) a Communitas, vagyis a politikai község gondoskodik az iskola szükségleteiről, szedi be az iskola adót, az iskolaszék maga pénzt nem kezel, a község pedig az iskola szükségleteiről vezetett számadásait a politikai hatósághoz terjeszti be: iskolai költség-előirányzat és számadások beküldése nem kivántatik, de tartozik a plébános, mint iskolaszéki elnök eme körülményt egyszer-mindenkorra eseperesi ellenjegyzéssel bejelenteni.[1]) Oly plébániákból, melyekben nincs szervezett hitközségi tanács és az iskolai szükségletek fedezésére megkivántató adón kivül még hitközségi adót is az iskolaszék állapit meg és szed be: ezen hitközségi költség előirányzatát és számadásait elkülönitve ugyan, de ugyanazon iven (iveken) terjeszti be. Szervezett hitközségi tanáccsal biró plébániákból a számadások és költségelőirányzatok ugy mint eddig is, de a fentebb jelzett minták szerint lesznek beterjesztendők[2])

---

[1]) Ezen intézkedést hatályon kivül helyezte a 880/1908. sz. rend. L. alább az 5. pontot (479. l.)

[2]) Ezen, és a köv. rendeletek alapján kialakult s az egyhm. hatóság által szorgalmazott eljárás az, hogy *minden* plebánia beterjeszti — és pedig 2 példányban — mind az iskolai, mind a hitközségi költségelőirányzatot és számadást. Az 1911. évi „Rendszabályok a r. k. népiskolák közigazgatásához" 10. §. a), 33. §. k) és 113. §-ai az iskolai költségvetésekről és számadásokról semmiben sem térnek el az eddigi eddig egyházmegyei jogtól, azért ez utóbbi ezentúl is érvényes. (L. a köv. Fejezetben I. 2. b. alatt.)

18 ..... évi költségvetése[1])

a ..... i ..... osztályu róm. kath. iskolának.

A mellékelt okmány száma	Sorszám	Szükséglet	Az iskolaszék által javasolt összegek				Az egyházhatóság által megállapitott összegek			
			egyenlő		összesen		egyenként		összesen	
			frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
		A. Fizetésekre.								
	1	.....kántortanitó évi fizetése .....frt ...kr. ötödéves korpótléka .....frt								
		B) Lak- és kertilletmények.								
	2	.....kántortanitó évi fizetése .....frt ...kr.								
	3	.....oszt. tanitó évi fizetése .....frt ...kr.								
		C) Tanitói nyugdijilleték.								
	4	.....tanitó után, egyenként .....frt .....kr.								
	5	.....tanuló után egyenként .....frt .....kr.								
		D) Iskola belfelszerelése.								
	6	Tan és irószerekre . . . E) Szegénytanulók segélyezésére és tankönyvekre .								
		F) Házi szükségletekre.								
	7	Épületek fentartására . .								
	8	tanterem fülésére .....mt. fa á .....frt								
	9	Iskola évenkénti belső tisztogatására								
	10	Vegyes szükségesekre . .								
		Összesen:								
		Erre fedezetül szolgál . .								
		Mutatkozik { többlet . . / hiány . .								

[1]) L. e költségvetés-minta kiegészitését alább az 5. pontban.

A mellékelt okmány száma	Sorszám	Fedezet	Az iskolaszék által számba vett összeg		Az egyházhatóság által helyesbbitett összegek	
			frt	kr.	frt	kr.
	1	Mult évi fölösleg				
		A) Gyümölcsöző tőkék.				
	2	Az iskola föntartására				
	3	A tanitók javadalmazására				
	4	Szegénytanulók segélyezésére és ösztöndijakra				
		B) Az iskola-alap javára az 1868. évi 38. t. cz. 38. §-a értelmében lekötött:				
	5	A község által készpénzben fizetendő évi járulékok				
	6	Netán terményekben fizetendő járulékok pénzegyenértéke				
	7	A törv. 42. és 142. §§. értelm. a község által természetben adandó iskolahelyiség és tanitói lak hiányában a község által fizetendő béregyenérték				
	8	Ugyanaz által természetben adandó kert helyett, a község által fizetett béregyenérték				
		Ingatlanok:				
	9	a) házak jövedelme				
		b) beltelek ..... hold ..... □öl bérjövedelme				
		c) költelek szántóföld ..... hold ..... □ öl bérjövedelme				
		rét ..... hold ..... □ öl bérjövedelme				
		szőllő ..... „ ..... □ öl „				
		legelő ..... „ ..... □ öl „				
		erdő ..... „ ..... □ öl „				
		C) Változó jövedelmek.				
	10	Évenként megujuló adományok				
	11	Tandij ..... tanuló közül fizet ..... évi ..... frt .				
	12	A tanulóktól beszedendő felv. dij ..... tanuló után ..... kr.				
	13	..... frt ..... kr. állami adó után 5%-os iskolai adó				
		D) Rendkivüli jövedelmek:				
	14	Hagyományok és ajándékok				
	15	Iskolai büntetés-pénzek (az 1868. 38. t. cz. 4. §. szerint)				
	16	Vegyes és véletlen jövedelmek				
		Összesen:				

A .....róm. kath. iskola.

Zárszámadás. 18.....évre.

Folyó szám	Melléklet	Bevétel	Járandóság: Mult évi hátralék frt	kr.	Folyó évi hátralék frt	kr.	Összesen frt	kr.	Lerovás frt	kr.	Hátralék frt	kr.	Túlfizetés frt	kr.	Jegyzet
		I. Rendes bevételek:													
1	—	M. évi pénztári maradvány	425	—	—	—	425	—	425	—	—	—	—	—	
2	1	Földbirtok jövedelme	72	—	523	20	606	20	583	40	27	80	5	—	
		Késedelmi kamat .	—	—	3	59	3	09	3	09	—	—	—	—	
3	1	Tőkepénzek . . .	920	—	100	—	1020	—	100	—	920	—	—	—	
		Rendes kamatok .	7	80	51	48	59	28	52	68	6	60	—	—	
		Késedelmi kamatok .	—	—	—	23	—	23	—	23	—	—	—	—	
4	1	Iskolai adó	396	94	1660	40	2057	34	1111	04	948	22	1	92	
			1821	74	2349	40	4171	14	2275	44	1902	62	6	92	
		II. Rendkívüli bevételek:													
1	1	Iskolamulasztásért fizetett büntetések . .	—	—	15	—	15	—	15	—	—	—	—	—	
2	1	Ajándékozások . . .	—	—	10	—	10	—	10	—	—	—	—	—	
3	1	Hagyományok . . .	—	—	25	—	25	—	25	—	—	—	—	—	
4	1	Eladott ócska szerelvényekért	—	—	4	20	4	20	4	20	—	—	—	—	
			—	—	54	20	54	20	54	20	—	—	—	—	
		Összesen . .	1821	74	2403	60	4225	34	3329	64	1902	62	6	92	
		Kiadás . .	—	—	—	—	—	—	1951	25	—	—	—	—	
		Pénztári maradvány .	—	—	—	—	—	—	378	39	—	—	—	—	

Folyó szám	Melléklet	Kiadás	Járandóság: Mult évi hátralék frt	kr.	Folyó évi hátralék frt	kr.	Összesen frt	kr.	Lerovás frt	kr.	Hátralék frt	kr.	Pótfizetés frt	kr.	Jegy-
		I. Rendkivüli kiadások:													
1	—	Tőkésités az Alapitványi főpénztárban . .	—	—	100	—	100	—	100	—	—	—	—	—	
		II. Személyi kiadások:													
1	5	N. N. kántortanitó . .	—	—	500	—	500	—	500	—	25	—	—	—	
2	4	N. N. osztálytanitó . .	—	—	600	—	600	—	600	—	—	—	—	—	
			—	—	1100	—	1100	—	1100	—	25	—	—	—	
		III. Tanszerekre:													
1	1	Padok javitására . .	—	—	30		30	—	30	—	—	—	—	—	
2	2	Könyvekre és szekrényekre	—	—	40	—	40	—	40	—	—	—	—	—	
3	1	Táblák javitására . .	—	—	3	—	3	—	—	—	3	—	—	—	
4	2	Két szekrényért . . .	—	—	30	—	30	—	15	—	10	—	—	—	
			—	—	103	—	103	—	85	—	18	—	—	—	
		IV. Tüzifára:													
1	1	40 ²m. fáért	—	—	100	—	100	—	100	—	—	—	—	—	
2	1	Favágás	—	—	30	—	30	—	30	—	—	—	—	—	
			—	—	130	—	130	—	130	—	—	—	—	—	
		V. Adók és biztositás:													
1	1	Épületek tüzkár biztositása	—	—	11	20	11	20	11	20	—	—	—	—	
2	1	Illetékegyenérték . .	—	—	6	—	6	—	6	—	—	—	—	—	
3	1	Földadó	—	—	60	—	60	—	60	—	—	—	—	—	
4	1	Tanitói nyugdijalap .	—	—	50	—	50	—	50	—	—	—	—	—	
			—	—	127	20	127	20	127	20	—	—	—	—	
		VI. Épületek fentartása:													
1	1	E czim alatt az uj épületek tatarozására, tisztogatása és uj alkatrészek készittetése körül felmerült kiadások sorolandók fel a vonatkozó okmányok csatolása mellett . .													
			—	—	300	—	300	—	300	—	—	—	—	—	
		VII. Szegény tanulók segélyezésére.													
1	2	Ruházat és csizmára .	—	—	25	—	25	—	10	—	15	—	—	—	
		VIII. Vegyes kiadások:													
1	4	Napidijak			14	—	14	—	14	—					
2	1	Bélyegre			1	25	1	25	1	25					
3	2	Fertőtlenitő szerekre .			1	—	1	—	1	—					
4	1	Nyomtatványokra . .			5	80	5	80	5	80					
			—		22	05	22	05	22	05					
		Összesités:													
		I. Rendkivüli kiadások			100		100		100						
		II. Személyi kiadások .			1202		1202		1177		25				
		III. Tanszerekre . . .			103		103		85		18				
		IV. Tüzifára			130		130		130						
		V. Adók és biztositás .			127	20	127	20	127	20					
		VI. Épületek fentartására			300		300		300						
		VII. Szegény tanulókra			25		25		10		15				
		VIII. Vegyes kiadások			22	05	22	05	22	05					
					2009	25	2009	25	1951	25	58				

	Vagyon	Egyenleg		Összesen	
		frt	kr.	frt	kr.
1	40 katast. hold földbirtok . .	4000	—	—	—
2	Tőkepénz	920	—	—	—
3	Hátralékos követelések . . .	1902	62	—	—
4	Pénztári maradvány	378	39	7201	01
	Teher				
1	Jövő évre előre befizettetett földbér és adó	6	92	—	—
2	Kiegyenlitendő számlák . . .	58	—	64	92
	Tiszta vagyon .	—	—	7136	09

Azaz: Hétezer egyszáz harminczhat forint 09 kr.

Kelt..... 18.... évi dec. 31-én

elnök. (Ph.) pénztáros.

Kimutatás a tőkepénzekről.

Folyószám	Adós neve	Az adóslevél keletje	Telekkönyvi biztosítási szám	Tőke tartozás frt	kr.	lerovás frt	kr.	hátralék frt	kr.	Kamatláb	Kamat m. évi frt	kr.	f. évi frt	kr.	összes frt	kr.	lerovás frt	kr.	hátralék frt	kr.	Késedelmi kamat frt	kr.	Jegyzet
1	N. N.	1856 V. 16.	2567/856 Sz C1	200	—	50	—	150	—	6	6	—	10	50	16	50	16	50	—	—	—	18	
			Összesen:	250	—	50	—	150	—	6	6	—	10	50	16	50	16	50	—	—	—	18	

Kelt ..... 18 ..... évi dec. 31-én.

(Ph.) elnök. pénztáros.

Kimutatás az iskolaföldek jövedelmeiről.

Folyószám	Bérlő neve	A bérlet tartama tól	ig	Évi bér frt	kr.	Tartozás m. évi frt	kr.	f. évi frt	kr.	összesen frt	kr.	Lerovás frt	kr.	Hátralék frt	kr.	Tulfizetés frt	kr.	Késedelmi kamat frt	kr.	Jegyzet
1	Kovács Mihály	1895 X./1.	1903 X./1.	18	—	—	—	18	—	18	—	15	—	3	—	—	—	—	—	
	Összesen:			18	—	—	—	18	—	18	—	15	—	3	—	—	—	—	—	
	Egyéb jövedelmek.																			
1	Eladott füért .							38	—	38	—	38	—							
2	„ faágakért							2	10	2	10	2	10							
3	„ fákért .							70	—	70	—	70	—							
	Összesen:							110	10	110	10	110	10	—	—	—	—	—	—	
	Együtt:							128	10	128	10	125	10	3	—	—	—	—	—	

Kelt ..... 18 ..... évi dec. 31-én.

(Ph.) elnök. pénztáros.

3. Államsegély kéréséhez szükséges isk. költségvetés.

(1905. évi 1931. sz. kápt. helynöki rend. Circ. IX. 54.)

Igen számos esetben történik, hogy az iskolaszékek államsegély vagy ötödéves korpótlékért akarván a miniszteriumhoz folyamodni, a folyamodvány fölszereléséhez mellőzhetetlenül szükséges évi isk. költségvetést a legutolsó pilanatban, vagyis csak akkor küdik be felülvizsgálás céljából az egyh. tanfelügyelőséghez, mikor az emlitett folyamodványokat már a miniszteriumhoz fölterjeszteni akarják; s ilyen alkalommal az egyhm. tanfelügyelőséget sürgetik, *hogy költségvetéseiket vizsgálja felül, hagyja jóvá, és sürgősen küldje vissza.* Miután azonban az egyh. tanfelügyelőség számvevősége évenkint 300-nál több iskolai és hitközségi költségvetést, s ugyanannyi előző évi zárszámadást vizsgál felül, melyek közül némelyiket kétszer, sőt háromszor is kijavitásra vissza kell utasitani, önként értetődik, hogy a nagy munkahalmaz miatt, a sürgető kérelmeknek kevés eredménye van, mert egyrészt a beérkezett költségvetések és számadások sorszerint kerülnek felülvizsgálás alá, másrészt a soronkivüli elővételi kérések sokasága, és a nehézményelő visszautalások mégis csak hosszabb idő elteltével engedik meg az illető iskolaszékek sürgető kérelmének foganatositását. Tekintve, hogy minden iskolaszék saját belügyét legjobban ismeri, s tájékozva van affelől, hogy évi költségvetése államsegélykérés céljából nem leend-e az év folyamán felhasználandó, utasitom az érdekelt iskolaszéki elnököket, hogy hasonló estekben az évi költségvetést az emlitett szükséglet fölmerülése előtt 4—5 hónappal előbb terjesszék be az egyházmegyei tanfelügyelőséghez annak kiemelésével, hogy a költségvetésnek mielőbbi fölülvizsgálása mi okból és mikorra szükséges, mert ez esetben a sürgősebb költségvetések soronkivül vétetnek elő s a netáni nehézmények kiigazitása céljából történő visszaküldés esetén is elég idő marad, hogy a költségvetés az államsegélyért szóló folyamodványok benyujtását ne hátráltassa. Azon költségvetések tehát, melyek a fentebbi indokból lesznek felhasználandók, ugyancsak a fentebb elősorolt feltételek szigoru betartása mellett terjesztendők fel jóváhagyás végett az egyházmegyei tanfelügyelőséghez, mert későn érkezett, vagy hiányosan készitett ilynemü megkereséseknek eleget tenni nem lehet, s ezért a felelősség a mulasztást elkövető iskolaszékeket terheli.

4. A beterjesztés ideje.

(1906. évi 2584. sz. püsp. rend. Circ. X. 82.)

1898-ik évben 1846. sz. alatt üdvös püspöki rendelet adatott ki, melynek értelmében az iskolai és hitközségi zárszámadások és költségvetések jóváhagyás céljából évről-évre az egyházhatóság elé terjesztendők. Eme rendeletet ugy indokaiban, mint lényegében

nemcsak hogy továbbra is fentartom, sőt annak minél lelkiismeretesebb végrehajtását sürgetem.

Felmerült eset kapcsán egyben e rendeletet részben következőleg módositom: a *költségvetés* és az *ezt megelőző évi zárszámadás* mindenkor *egyszerre* és pedig *legkésőbb február hó 1-ig küldessenek be*, mert a gyakorlat kideritette, hogy ha a zárszámadás, mint a fenhivatolt rendelet követeli, később küldetik be, mint a költségvetés, akkor utóbbinak pontossága hitelesen meg nem állapitható, s igy az egyházhatóság anyagi felelősséggel járó jóváhagyása sem adható meg.

5. A költségvetésre és zárszámadásra vonatkozó ujabb utasitás.

(1908. évi 880. sz. püsp. rend. Circ. IV. 38.)

1846/1898., 2456/1898., 1931/1905. és 2584/1906. számok alatt a püspöki pásztorlevelekben az iskolai költségvetések és zárszámadások beküldése tárgyában rendeletek adattak ki, a melyekben részint ezen ügynek általános kérdéseire nézve történik utasitás, részint egymás hézagait pótolják, vagy egymást kiegészitik. Miután az 1907. évi XXVII. t.-c. s az ennek végrehajtása céljából kiadott 76000. sz. általam is bevett vallás- és közoktatásügyi miniszteri utasitás értelmében államsegély csak azon iskolák részére nyerhető, a melyek egyházhatóságilag jóváhagyott költségvetéssel és zárszámadással rendelkeznek, szükségessé vált, hogy fenti számok alatt hivatkozott e tárgybeli rendeletek kiegészitéseül, illetőleg pótlásául avagy kigazitása céljából alábbiakat elrendeljem.

A 2456/1898. sz. rendelet amaz intézkedését, mely szerint olyan iskolaszékek, a melyek iskolai vagyont nem kezelnek s a hol az iskola szükségleteinek fedezéséről a visita canonica értelmében a *communitas*, vagyis politikai község gondoskodik, költségvetést és zárszámadást beküldeni nem kötelesek, jelen rendeletemmel a fenthivatkozott törvény kényszere alatt hatályon kivül helyezve, rendelem, hogy tekintet nélkül arra, hogy az iskola és hitközség szükségleteit ki és mely forrásból fedezi, az iskolai és hitközségi költségvetések és zárszámadások a 2584/1906. sz. rendelet értelmében elkészittessenek s az egyházmegyei főtanfelügyelői hivatalhoz felülvizsgálás céljából beküldessenek.[1]) Ez intézkedést az 1907. évi XXVII. t.-c.-ből folyó kötelezettségeken kivül a 19700/903. sz. miniszteri rendelet is szükségessé teszi. De mindenképen indokolt, hogy minden hitközség tekintet nélkül arra, hogy hitközségi és iskolai terheit milyen forrásból fedezi, évről-évre, mint jogi személy, saját anyagi helyzetéről a hatóságnak előterjesztést téve, a bevételek és kiadások eszközlésére jogositványt nyerjen s egyuttal a zárszámadások jóváhagyása által a felmentvényt megkapja. Figyelembe veendő, hogy valahányszor a tanitónak az 1907. évi XXVII. t.-c. I. §-a által közigazgatásilag biz-

[1]) Az idézett rendeleteket l. a megelőző számok alatt.

tositott javadalmának végrehajtása válik szükségessé, ez, bárki is tartoznék a javadalmat beszolgáltatni, a közigazgatási hatóságok részéről csak akkor teljesittetik, ha az iskolaszék, mint a tanitó fizetését kiszolgáltató hatóság, egyházhatóságilag jóváhagyott költségvetést tud előmutatni s a főszolgabirói hivatalok számos esetben voltak kénytelenek a végrehajtási eljárást a miatt visszautasitani, mert jóváhagyott hitközségi és iskolai költségvetést az iskolaszék nem volt képes előmutatni.

Az 1898. év óta, mikor e tárgyban az első egyházhatósági rendelet kiadatott, részint számos tapasztalati tény merült fel, részint pedig lényeges és pedig a törvényhozás által eszközölt átalakulások történén, a hitközségi és iskolai költségvetések és zárszámadások kiállitására nézve a 2456/1898. sz.-hoz mellékelt költségvetési, zárszámadási és kimutatási 4 melléklet érvényben tartása mellett még a következőket kell szem előtt tartani:

1. Minden kölségvetésben első tétel a mult évi pénztári maradvány vagy hiány.

2. A költségvetésbe:

a) a kivetési alapul szolgáló adóösszeg,

b) és a kivetési aránykulcs is bejegyzendő.

3. A hol a hitközségi és iskolai szükségletek részben párok utáni részben adókorona utáni kivetés utján állapittatnak meg, ott alapelvül véve, hogy nemcsak az adókorona utáni, hanem a párok utáni kivetés is hitközségi, illetőleg iskolai terhet képez, tehát költségvetésbe foglalandó, először külön az adókorona utáni s az utána külön a párok utáni kivetést kell a költségvetésbe illeszteni.

4. A hol tisztán párok után történik a kivetés, az eddigi szokástól eltérőleg, a hitközségi és iskolai szükségletek fedezésére beszedett párbérek szintén tekintet nélkül arra, hogy annak kivetésére és beszedésére a hitközség, vagy a politikai község van-e kötelezve, szintén beillesztendők az iskolai és hitközségi költségvetésekbe.

5. Az a körülmény, hogy az iskolaszék a párbéreket, avagy az adókorona utáni szükségleteket a saját költségvetésbe beilleszti, az eddig fennálló jogi helyzetet és kötelezettségeket semmi irányban sem érinti.

A 3., 4. és 5. pontok alatti rendelkezéseket az 1907. évi XXVII. t.-c. 12. §-ának következő határozmánya teszi szükségessé: „Olyan község folyamodványa, mely az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 35. §-a által engedélyezett 5 %-os iskolai adót ki nem meritette, államsegély elnyerése céljából tárgyalás alá nem vehető“.

Miután az iskolai szükséglet akár párok után, akár adókorona után vettetik ki, mindenképen iskolai adó jellegével bir, valahányszor a hivatkozott 12. §. határozmánya vétetik figyelembe, mindenkor a párok utáni kivetést is a lakósság egyenes állami adójának %-a gyanánt fel kell tüntetni a költségvetésben, mert megtörténhetnék, hogy ennek elhagyása az emlitett 5%-nál kisebb adókulcsot eredményezne,

holott tényleg a párok utáni kivetés hozzáadásával az elérhető adókulcs az 5%-nál sokkal magasabb.

Tekintettel a költségvetéseknek a törvény által adott nagy fontosságára, azokra mindenkor a következő záradék vezetendő reá: „Jelen költségvetés 15 napon át közszemlére ki volt téve, s érdekeltekkel annak tartalma szabályszerüen közöltetvén, ellene a törvényes határidőn belül fellebbezés be nem adatott." E záradék után az iskolaszék elnökének és jegyzőjének aláirása következik. A költségvetés azon célból, hogy a záradék gyakorlatilag is érvényesüljön, olyan helyeken, hol egyes uradalmakra nagyobb adó vettetik ki, az uradalom igazgatóságával külön is, vevény mellett közlendő.

Végül a hivatalos kezelés megkönnyitése céljából célszerünek mutatkozik, hogy az eddig szokásban volt a közönséges ivpapirost jóval felülmuló, nagy ürlapok helyett a közönséges iv papiros nagyság használtassék, mi által a postai csomagolás is egyszerübbé válik. Erre nézve több pécsi nyomtatványelárusitónál az ürlapok nagyságát illetőleg intézkedés történt.

6. Hitközségi költségvetés és a polgári község.

(1893. évi 3295. sz. püsp. rend. Circ. XX. 175.)

Ismételten tapasztaltatott, hogy némely hitközségi tanács és iskolaszékek évi költségvetéseik megállapitásánál azon téves felfogásból indulván ki, miszerént a hitközségi képviselet szabályszerüen megalakulván, a hitközségi ügyek intézésén kivül egyuttal az eddigien a polgári községeknek a hitközséggel szemben fenálló köteles terheit is átvállalni tartoznak, a hitközségi költségvetések teherlapjára olyan terheket is bevettek, melyeket valamint azelőtt a polgári községek tartoztak, ugy ezentul tartoznak.[1])

Nevezetesen még oly nemü akár készpénzbeli, avagy terménybeli (gabona, széna, fa stb.) szolgáltatásokat, akár szolgálmányokat, illetve ezek készpénzbeli váltságait is, a melyek akár a visita canonica, akár más jogérvényü okmány, vagy jogszokás erejénél fogva a polgári községnek, mint ilyennek egyetemét a lelkész vagy kántortanitó, egyházfi vagy egyéb hivatalos hitközségi személyzet, templom, szobrok stb. vagy iskola irányában kötelezőleg terhelik, a helyett, hogy az ilynemü tételeknek továbbra is a polgári községek költségvetéseibe való felvitelét sürgették és hol ez megtagadtatott, a fölöttes közigazgatási hatóságoknál fokozatos felebbezésekkel szorgalmazták volna, a szóban lévő terhes tételeket egyszerüen a hitközségi költségvetésbe vették fel, mint ezentul a hitközség tagjaira eszközlendő arányos kivetés után beszedendőket, illetve érvényesitendőket.

[1]) Az előző pont rendelkezései szerint ma már fel kell ugyan venni a hitközségi költségvetésbe a hitközség minden hitközségi (és iskolai) terheit, akármilyen forrásból fedeztessenek is — és ennyiben jelen rendelet hatályon kivül van, — de ezáltal a polgári községek nem szabadulnak föl az esetleges ilynemü tételeknek költségvetéseikbe való felvételétől, és ha megtagadnák, a plebánosok tartoznak ezek felvételét szorgalmazni. És ennyiben ma is érvényes ezen rendelet.

Minthogy pedig az ilyetén eljárás által még azon esetben is, ha az illető hitközség és polgári község közti különböztetés a lakosság vallási ugyanazonossága miatt csak jogi fogalom erejével bir, a hitközség anyagi érdekeit veszélyeztetve, kockáztatva látom, mivel az imént vázoltam eljárásban a hitközség részéről a polgári községgel szemben a jogfeladás esetét fenforgónak találom és mivel ebből, jöhetvén egykoron idők, mikor az illető község vallásközi viszonyainak változtával a hitközség és polgári község közti megkülönböztetés a merő jogi fogalom köréből kilépve gyakorlati érvényesülésében a hitközség tagjainak nagyobb mérvü megterheltetését vonná maga után, a hitközségre szembeszökelőleg jelentékeny hátrányok háromolnának; e jogi mozzanatok fontosságára nyomatékkal és oly utasitással hivom fel a hitközségi tanács és iskolaszékek elnökeinek figyelmét, miszerint ezen szempontokat szemeik előtt tartván, ezeknek a jövő költségvetések egybeállitásánál, ha a polgári községek ellenkezése miatt kell, hát a polgári közigazgatási hatóságokhoz intézett fokozatos felebbezéseikkel is érvényt szerezni kötelességöknek ismerjék.

IV. Egyházi épületek.

1. Épitkezési utasitás.

a) (1906. évi 1609. sz. püsp. rendelet. Circ. VIII. 50.)

Nagy azon különböző épületek száma az egyházmegyében, melyeket csak egyházhatósági előzetes engedély alapján szabad felállitani vagy javitani.

A kérvények melyek az egyházhatósági engedély kieszközlése céljából felterjesztetnek, a legtöbb esetben nincsenek oly módon felszerelve, hogy müszaki felülvizsgálatra alkalmasak lennének.

Minek következménye, hogy azok esetről-esetre megfelelő utasitás kiséretében viszaküldetnek. Ezen körülmény ugy az ehm. hatóságnak, mint a t. plébános uraknak sok meddő munkát okoz. Ennek elejét veendő utasitást dolgoztattam ki arra nézve, miként kell felszerelni az épitkezési kérvényeket és miként kell eljárni az épitkezés keresztülvitelében.

Ezen utasitást alább egész terjedelmében miheztartás céljából oly meghagyással közlöm a t. egyházmegyei-, különösen pedig az ehm. lelkészkedő papsággal, hogy a nem megfelelőleg felszerelt kérvények jelen utasitásra való hivatkozással fognak visszaküldetni.

Amiért is felkérem a t. egyházmegyei papságot, hogy az alábbi utasitást tanulmányozni és a jövőben ennek értelmében eljárni sziveskedjék.

Egyben értesitem a t. egyházmegyei papságot, hogy 1. az alkuegyezmény és 2. a szerződés mintái kinyomatva az egyház-

megyei irodában bármikor kaphatók. Esetről-esetre azonban külön megkeresés nélkül is csatoltatni fognak.

Épitkezési utasitás.

A pécsi egyházmegyei templomok, kápolnák, plébánia épületek, iskolák és minden más egyházmegyei hatósági felügyelet alá tartozó épületek, épitmények terveinek, költségvetéseinek elkészitésére és az épitkezés kivitelére.

Megjegyeztetik, hogy ezen utasitás az egyes kegyurak által eszközölt helyreállitási munkálatokra csak az esetben vonatkozik, ha egyházmegyei beavatkozás kivántatik. Templomok, kápolnák épitése és javitása azonban mindig csak egyházhatósági engedélyel eszközölhető.

A.

Az épitkezési munkálat előkészitése.

Minden épitkezési munkálat felszerelése, szerkesztése és külalakja tekintetében a következő szabályok lesznek irányadók:

Minden épitkezési kérvény a következő melléklettel felszerelve terjesztendő az egyházmegyei hatóság elé:

1. Müszaki leirás.
2. Épitkezés tervei.
3. Részletes előméretköltségvetés.
4. Munkabérek és anyagárak.

1. Müszaki leirás.

A müszaki leirásban az épités szinhely-viszonyai, a talaj minősége, az épület programmja körülirandó, szóval minden felsorolandó, mi a tervezet megvilágitására és megitélésére szolgálhat. — Ha vasszerkezetek alkalmaztatnak, azoknak hordképességi számitása a müvelethez csatolandó. A müleirás csakis teljesen uj épitkezéseknél vagy nagyobb átalakitásoknál szükséges, kisebb, egyszerübb épitkezéseknél a leirás az előméretköltségvetés elején közölhető.

2. Tervek.

A tervek csakis a megfelelő szakemberek által készitendők el. A tervezethez a következő rajzok szükségesek:

a) Az épületek elhelyezését pontosan előtüntető helyzeti rajz, esetleg lejtmérési méretjelzésekkel. Ha nagyobb esések lennének, a szomszédos telkek és utcák kitüntetésével. Ezen helyszinrajz feltétlenül kivánatos olyan esetben, midőn a templom, iskola, vagy plébánia nem a régi helyén, hanem uj helyen épittetik.

b) Alapfalazatok és minden emelet-sor alaprajza.

c) Az egymástól eltérő homlokzatok rajza.

d) A szerkezetek teljes megértéséhez szükséges metszetrajzok. Az összes rajzok kellő felirásokkal, méretjelzésekkel és léptékkel látandók el, még pedig a hosszaságok, szélességek és magasságok méterekben, a falak vastagsága és faszerkezetek keresztmetszete centiméterekben, a vasszerkezetek miliméterekben fejezendők ki.

A terveken az ujonnan épitendő részek vörös, a fenállók szürke, a lebontandók sárga, vasrészek kék, kőrészek lila és cementfalazat vörösbarna, a lebontandó faszerkezet sötétbarna, az uj faszerkezetek pedig világos barna szinekkel festendők. A metszetrészek mindig sötétebb árnyalatban festendők, mint a nézetben látszó részek.

Ha más utasitás tervezőnek nem adatnék, az épitési tervek alap-, metszet- és homlokrajzai 1: 100 nagyságban a metszet és szerkezeti rajzok pedig oly mértékben készitendők, hogy abból a szerkezet megitélhető legyen, de minden esetre lgalább 1 : 50 arányban. A helyszinrajzokul esetleg a kataszteri térkép másolatai is szolgálhatnak. Lejtmérési adatok feltüntetésénél a hosszaságok 1 : 1000, a lejtmérési magasságok pedig 1 : 100 nagyságban szerkesztendők.

A templom belső berendezési tervek, oltár, szószék, keresztelő medence, padok, gyontatószék stb. a nagysághoz mérten 1 : 10, — 1 : 50 léptékben állitandók elő. Kisebb kápolnák, keresztek, statiók stb. terveire hasonlóképen állanak az utóbbi léptékek.

A tervrajzok a könnyü kezelhetőség és megőrzés érdekében, hogyha nagyok és több lapból állanak, akkor összeköthető kemény papirlemezek közé helyezendők, ha pedig kisebbek, azok a fogalmazási féliv egyszeres vagy többszörös nagyságában állitandók ki, még pedig ugy, hogy a rajz a fogalmazási féliv nagyságban, azaz 34 cm. magas és 21 cm. széles lapok alakjában könyvalakulag összehajtható legyen.

A tervrajzok másolatai másoló vászonpapiron készitendők az eredetiekhez hasonlóan kiállitva. — Az iskolák épitési terveinél a törvény által megszabott méretek, fütési és szellőztetési módszerek különösen figyelembe veendők.

3. Előméretköltségvetés.

Az előméretköltségvetés kellő részletezéssel a tervek alapján és ezekkel összhangban oly módon szerkesztendő, hogy az abban előforduló méretek a tervekben fellelhetők legyenek.

Az előméretköltségvetés az egyes munkanemek szerint ugy szerkesztendő, hogy abban a munka minősége oly részletességgel leirva legyen, hogy abból a végrehajtásnál, épitésnél alkalmazandó anyagok és keresztülviendő munkák minősége félremagyarázhatlanul megitélhető legyen. Nagyobb épitéseknél az asztalosmunkától a lakatos-, mázoló- és üvegmunka elkülönitendő, illetve külön kitüntetendő.

Az egyes munkanemek sorszámmal látandók el. A munkamennyiségeknél nem elegendő a végösszeget feltüntetni, hanem rend-

szeresen leirandók azon tényezők, melyekből a végösszeg előáll, tehát az előméretköltségvetésnek összes előforduló munkák egyes méreteit és a megfelelő egységárakat kell tartalmazni.

A költségvetések magyar nyelven állitandók ki, amennyiben azonban az egyházmegyének Slavoniába eső részében ez kivihető nem volna, ugy német nyelvü, vagy pedig horvát nyelvü, de magyar vagy német forditással ellátott költségvetések terjesztendők be.

A költségvetések azon esetben is, ha tervek nincsenek, pl. helyreállitási munkálatoknál, kellő részletezettséggel állitandók ki.

4. Munkabérek és anyagárak jegyzéke.

A tervek és költségvetéshez, ha lehetséges, helyhatóságilag (községi biró, vagy elöljáróság) által hitelesitendő jegyzék csatolandó, mely jegyzékben a beépitendő anyagok egységi ára, a helyi munkabérek, napszámok, továbbá az egyes anyagok szállitási és fuvarköltsége feltüntetendő. A munkabéreknél a legmagasabb és legalacsonyabb egységárak teendők ki. A tégla ára ezrenként, mészé mmánként stb. veendők be, vagy s a mint darab, suly vagy méret szerint bocsájtatnak áruba. Ezen munkabér és anyagárak jegyzéke csakis teljesen uj épitkezéseknél mellékelendő, valamint 2000 koronát meghaladó helyreállitási munkálatoknál.

B.

Az épitkezés keresztülvitele.

1. engedély kieszközlése.

Mindennemü épitkezési terv és költségvetés és azok fentebb kivánt mellékletei az egyházmegyei hatósághoz beterjesztendők jóváhagyás, illetve engedélyezés végett. Az egyházmegyei hatóság engedélye nélkül semminemü épitkezés nem teljesithető, kivévén a sürgős eseteket, midőn esetleg a legkisebb haladék is tetemes anyagi kárral járna, vagy midőn sürgős intézkedés elkerülhetetlen. Azonban az ilyen dolgok is azonnal bejelentendők.

Az egyházmegyei hatóság saját szakközegével a terveket, költségvetéseket felülvizsgáltatja és annak véleménye, birálata alapján adja meg a kellő utasitásokat, vagy engedélyt. Az egyházmegyei hatóság a szükséghez mérten megadja az utasitást, hogy a munkálatok magánalku, vagy szükebb versenytárgyaláson, vagy nyilvános árlejtésen adassanak ki.

2. Az épitkezés biztositása és kivitele.

A terv és költségvetés jóváhagyása után az utasitás értelmében a munkálatok kiadatnak az előirt módon vállalkozóiknak.

a) A vállalatba adásnál a vállalati összegnek 10%-a biztositék fejében készpénzben, takarékbetéti könyvben vagy az állami épitkezéseknél elfogadott értékpapirokban a vállalkozó által leteendő. Egyes esetekben lehetséges az is, hogy előre csak az 5% teendő le, mig a hiányzó 5% az első kereseti részletből vonandó le.

b) A vállalkozókkal a szerződés ugy kötendő, hogy a szerződés az aláirás után a vállalkozóra azonnal kötelező, mig az épittetőre csakis egyházmegyei jóváhagyás után. Minden vállalati szerződés jóváhagyás végett az egyházmegyei hatósághoz felterjesztendő és pedig az aláirás után azonnal.

A nagyobb épitkezéseknél esetről-esetre az árlejtés eredménye, az ajánlatok megbirálás végett beterjesztendők lesznek, azonban erre mindig külön rendelet fog kiadatni.

c) A vállalati szerződésben mindig hivatkozni kell az állami és köztörvényhatósági épitkezéseknél használt általános és részletes feltételekre, és pedig azon értelemben, hogy az épitkezés közben vagy utána minden vitás ügy az azokban előirt szabályok szerint biráltatnak el A vállalkozó kötelezendő ezen feltételeknek magát alávetni.

d) Az előbbi pontban emlitett feltételekben a befejezési határidő be nem tartása esetén büntetéspénzek, jótállási határidő benfoglaltatik, amennyiben a szerződésben külön intézkedés nem történik, ugy ezen intézkedések érvényesek. Kisebb épitkezéseknél elegendő egy évi jótállás kikötése, azonban nagyobb épitkezéseknél az általános és részletes feltételekben foglaltak betartandók.

e) Az épitkezés ellenőrzése első sorban az épittető kötelessége, minden épitkezésnél egy ellenőrző bizottság választandó vagy küldendő ki. Ezen bizottság köti meg a szerződést a vállalkozóval, ellenőrzi az épitkezést és épitkezés közben az utasitásokat megadja. A bizottság elnöke mindig az illetékes plébános, jegyzője a segédlelkész vagy a tanitó.

Jogában áll az épittetőknek az épitkezés idején szakértővel ellenőriztetni a munkálatokat és a vállalkozó kötelezendő ennek utasitását elfogadni, esetleg ellenőrzés céljaira az egyházmegyei hatóság rendelkezésére bocsátja saját szakértőjét.

Az egyházmegyei hatóság amennyiben szükségét látja saját szakközegét kiküldi ellenőrzés céljából.

Az épitkezési ellenőrző bizottság szigoruan ellenőrzi az épitkezést. Az épitkezés fontosabb eseményeit egy naplóba bejegyzi, a vállalkozónak adandó utasitások ezen naplóban bejegyzendők és vállalkozóval aláirandók. A vállalkozó előre figyelmeztetendő, hogy a változásokat kellő időben még keresztül vitelük előtt bejelentse az ellenőrző bizottságnak, hogy onnan engedélyt kapjon, a mennyiben elmulasztja a jelentést, ugy az már később az épittetőre nem kötelező.

f) Az épitkezések befejezése azonnal bejelentendő az egyházmegyei hatóságnak. A befejezéskor köteles már a vállalkozó a leszámolási költségvetést, vagy ha sok változás történt, a kiviteli

tervet az ellenőrző bizottságnak átadni és ezek az eredeti okiratokkal együtt beterjesztendők az egyházmegyei hatóságnak.

Az iratok beterjesztése után az egyházmegyei hatóság fog intézkedni a felülvizsgálat iránt és a szükséghez képest szakértőjét kiküldi.

g) Az egyházmegyei hatóság az épitkezési ügyek szakszerü kezelésére állandó egyházmegyei szakértőt alkalmaz, ki is esetről-esetre az egyházmegyei hatóság utján az épittető felek által igénybe vehető.

Az épitkezési ügyekből kifolyólag az egyházmegyei mérnök szakértő tanácsokat, felvilágositásokat az őt egyenesen megkeresőknek is ad, azonban a jelen utasitásban előirt eljárásoknál csakis az egyházmegyei hatóság utasitása és engedélye folytán állhat rendelkezésre.

h) Mindezen utasitás szerint teljesitendő épitkezéseknél a helybeli keresztény munkásegylet előnyben részesitendő és elsősorban a tervezésre és a kivitelre felhivandó. Ha pedig ilyen nem volna, ugy a pécsi ker. munkásegyesület minden egyes esetben feltétlenül felhivandó, ha nem is tervek készitésére, henem munkálatok keresztülvitelére.

Jelen utasitás szigoruan betartandó és netaláni mulasztások folytán keletkező károkért az illető plébános első sorban felelős az egyházmegyei hatósággal szemben.

b) (1911. évi 4619. sz. püsp. rend. Circ. XIV. 113.)

Mindazon egyházmegyei épitési munkákra vanatkozólag, melyekhez egyházhatósági engedély, illetve jóváhagyás szükséges 1906. május 10-én VIII-ik körlevelemben 1609. szám alatt részletes „Épitkezési utasitás"-t adtam ki, melynek egyik célja az egyházmegye területén előforduló egyházi jellegü épitési munkálatoknak szabályszerü és megfelelő lebonyolitása, másik célja pedig a keresztény munkásmozgalmaknak hathatós támogatása volt.

Ép azért az utasitás végén a *h)* pont alatt elrendeltem, hogy „mindezen utasitás szerint teljesitendő épitkezéseknél a helybeli keresztény munkásegylet előnyben részesitendő és elsősorban a tervezésre és a kivitelre felhivandó. Ha pedig ilyen (helybeli ker. munkásegylet) nem volna, ugy a *pécsi* ker. munkásegylet *minden egyes esetben feltétlenül felhivandó,* ha nem is tervek készitésére, hanem a munkálatok keresztülvitelére."

Sajnálattal kellett több esetben tapasztalnom, hogy ezt az utasitást egyesek akár feledékenységből, akár más okból nem tartották be.

Mivel pedig minden nagyobb ipari vállalat alapját az épitkezési munkálatok képezik és a munkás mozgalmak ép ezen a téren a legerősebbek, a keresztény munkás mozgalom megerősödését is első sorban az épitkezési munkálatok okszerü és előirt kiadásával és teljesitésével kell elősegiteni.

Nem elég ugyanis a keresztény munkás mozgalmak fejlődé-

sét pusztán csak kivánni, hanem azok céltudatos és tervszerü kiépitésére, erősitésére kell minden adott esetben törekedni.

Fenti rendelkezésemet tehát ezennel megujitom és megkivánom, hogy minden hatóságom alá tartozó tényező, mindennemü egyházi jellegü épitkezésnél annak értelmében járjon el s az engedélyezett épitkezésekről — a kivitelnek fent megjelölt módon való lehetővé tétele céljából — a pécsi keresztény szociális egyesület vezetőségét értesitse.

2. Utasitás a püspöki szabad adományozás és kegyuraság alá tartozó javadalmaknál foganatositandó épitkezésekről.

(1899. évi 3064. sz. püsp. rend. Circ. XII. 143.)

A püspöki szabad adományozás és kegyuraság alá tartozó javadalmak tisztelendő lelkészei számára a gondozásuk alatt levő javadalmi épületek jókarban tartása és esetleges megujitása érdekében a következő szabályrendeletet teszem közzé tudomás és miheztartás végett:

I.

Kegyuri kötelezettségekből csak oly uj épületek emeltetnek, a melyek az egyházi törvények értelmében a kegyurasággal szorosan kapcsolatosak; ilyenek: a templom s ezzel összeépült torony, a templom keritése és netáni melléképületei, továbbá a lelkészi és segédlelkészi lak és ezeknek tartozékai: a konyha, éléskamara, pince, árnyékszék, a lelkészi lak keritése s ott, hol az egyházlátogatásilag biztositva van, az istálló és kocsiszin.

II.

A gazdasági épületek, mint istállók, csürök, fészerek, hambárok, ólak stb. a kegyurat nem terhelik s ezek akár ujraépitéséhez, akár kiigazitásához a püspöki uradalom illetőleg a kegyuratlan plébániák pénztára csak azon esetben fog járulni, ha ebbeli jogigény egyházi látogatás vagy más okmány által igazoltatik. Minden más esetben ezen épületek felállitása és kiigazitásának kötelezettsége az illető hitközségek hiveinek terhére esik.

III.

Általában pedig ugy az uj épitkezések, mint a kiigazitásoknál, melyek rendszerint a kegyurat terhelik, szabályul szolgál, hogy a kegyur csak annyiban tartozik ezek költségeit első sorban viselni, a mennyiben az illető egyháznak külön e célra kezelt vagyona nincs és ez esetben is

IV.

A kegyur akár az uj épitkezések, akár a kiigazitásoknál csak a szükséges anyagokat és pénzbeli kiadásokat viseli, mig ellenben a hivek kötelesek az összes kézi és szekeres napszámokat ingyen leróni.

V.

A kegyuraságot terhelő akár uj épitkezések, akár kiigazitások költségvetéseinek elkészitése és általában az épitkezés vezetése a kegyurat illeti. Ugyanezen jogokat a kegyuratlan plébániáknál az egyházmegyei hatóság gyakorolja.

VI.

Azon gazdasági épületek tekintetében, melyek a II. pont szerint a kegyurat nem terhelik, az illető egyház vagy lelkész és hiveik egymásközti hozzájárulási arányára nézve irásbeli kötések hiányában az eddigi gyakorlat szolgál zsinórmértékül.

VII.

A kegyuraságot terhelő épületekben is mindazon apróbb kijavitások, melyeket rendszerint minden lakó önmaga tartozik teljesiteni, mint kályhák igazitása, zárak, ablakvasalások, ajtósarkak, üvegezések stb. a mennyiben az egyes igazitási tétel 20 frtot meg nem haladna, valamint az épületek egész belső tisztogatása is, az illető javadalmas terhére esnek s ha ily csekélyebb javitások elmulasztásából nagyobb károk következnének be, ezek a mulasztást elkövető javadalmason megveendők.

VIII.

Minden javadalmas tartozik legkésőbb a folyó év november hó végéig a szükségessé vált nagyobb igazitások jegyzékét nálam bejelenteni, hogy ezek tekintetében a költségvetés elkészithető és a fedezés az uradalom következő évi költségelőirányzatába, illetve a kegyuratlan plébániák alapjának költségvetésébe beillesztheto legyen. Az elkésetten benyujtott bejelentések, a mennyiben az elhalasztás kárral vagy veszéllyel nem jár, csak a jövő évi kötségvetésnél fognak tekintetbe vétetni; az elkésésből származó nagyobb költségeket pedig az illető javadalmas tartozandik megtériteni.

3. Templomok veszélyes tünetei első sorban az egyhm. hatóságnak jelentendők.

(1909. évi 1180. sz. püsp. rend. Circ. VI. 43.)

Több rendbeli felmerült eset kapcsán szükségesnek találtam aként intézkedni, hogy valahányszor a templomokon és más egyházi épületeken veszélyes tünetek mutatkoznak, mindannyiszor ezek gondozói először ne hatósági közeggel vizsgáltassák az ilyen épületeket felül, hanem más megbizható szakértővel és csak mikor ez komolynak és veszélyesnek találja a helyzetet, akkor tegyenek sürgős jelentést az egyházmegyei hatóságnak és ennek utasitása alapján tereljék az ügyet hatósági utra, olyan esetekben, ha külső kényszeritő okok vannak, például a hivek ellenkezése a templom lezára-

tása ellen, avagy vonakodása a szükséges költségek szolgáltatásától stb. —

4. Tűzkár elleni biztositás.

a) (1908. évi 4363. sz. püsp. rend. Circ. XV. 165.)

Az Országos Magyar Kath. Iskolaegyesület, hogy alapszabályaiban kifejezésre juttatott kötelezettségeit minél nagyobb mértékben szolgálhassa, az egyházi és iskolai javaknak egységes módon és egy biztositóintézetnél való megkötését óhajtja megvalósitani azért, hogy e téren kifejtendő tevékenysége által jövedelmét fokozza s ezt feladata és kötelességéhez képest katholikus népoktatásügyünk és a magyar nemzeti kultura nevelésére forditsa.

Az iskolaegyesület ezen nemes és eléggé nem dicsérhető szándékát a magam részéről teljes mértékben helyeslem s annak minél messzebbmenő módon való megvalósitását támogatni kivánom s evégből a következőképen intézkedem:[1])

A)

1. Elrendelem, hogy az egyházmegyém területén levő egyházi és iskolai javak az Országos Magyar Kath. Iskolaegyesület közbejöttével a Gazdák Biztositó Szövetkezeténél biztosittassanak.

2. Felhivom a tiszt. plébános urakat, hogy ezen rendelkezésemnek kézhez vétele után számitott 15 napon belül a kezeiknél levő, esetleg az egyházközségek más tisztviselőinél őrzött biztositási kötvényeket Körmendy Károly tb. kanonok, papnevelő int. vicerector, egyházmegyei megbizotthoz mulhatatlanul beterjesszék, a szükségesnek mutatkozó további eljárások megindithatása céljából. Megjegyezni kivánom, hogy a meginditandó eljárások folytán előállott változásokról annak idején a plébános urak értesittetnek.

3. Tapasztalás szerint még sok helyen van olyan egyházi és iskolai vagyon, amely biztositva nincs. Ebből igen sulyos anyagi kötelezettség származhatik azokra, akik kötelességszerüen vannak hivatva ezen ingatlanok gondozására. Ezen semmivel sem indokolható és menthető állapotok megszüntetése céljából, de meg az Iskolaegyesület nemes intentióira való tekintetből felelősség terhe alatt meghagyom, hogy ahol ilyen ingatlanok vannak, azok biztositás céljából ugyancsak Körmendy Károly tb. kanonok, papnevelő int. vicerector, ehm. megbizottnak haladéktalanul bejelentessenek.

4. Az egyházi és iskolai javak biztositásával összefüggő ügyek elintézésével és vezetésével, mint eddig is, Körmendy Károly tb. kanonok, papnevelő intézeti vicerectort bizom meg, e rendeletem 2. és 3. pontjában jelzett meghagyásom folytán szükségessé váló szakszerü intézkedések lebonyolitását pedig az Iskolaegyesülethez utalom.

[1]) Ez előtt az 1890. évi 982. sz. rend. volt érvényben.

5. Az egyházi és iskolai javaknak egységes biztositási dijait 100 korona után a következőképen állapitom meg:

a) Kemény alépitményü cserép, pala, vagy bádogtetőzetü épületeknél 8 fillér;

b) kemény alépitményü zsindellyel fedett épületeknél 30 fillér;

c) kemény alépitményü zsup vagy nádfedelü épületeknél 60 fillér.

Ezen dijakból, ha a biztositás 10 évre köttetik meg, 20% percent tartamengedmény cimén levonásba lesz hozandó;

Átalány biztositásoknál I. 5000 koronáig 27 fillér, II. 5—20.000-ig 24 fillér, amiből egyházi engedmény cimén 10% leirandó.

B)

Felkérem az egyházmegyém területén levő s egyházi vagyon felett rendelkező testületeket, intézeteket és szerzetesrendeket, hogy a birtokukban levő ingatlanok biztositását a főhatóságom alá tartozó ingatlanok biztositására vonatkozó rendeletem 5. pontjában körvonalazott kötelezettségek és kedvezmények mellett sziveskedjenek az *Iskolaegyesület utján* a Gazdák Biztositó Szövetkezeténél megkötni, ezt téve, kath. hitéletünk legfőbb támaszait, az iskolákat fogják feladataiknak teljesitésében támogatni, amit még abban az esetben is meg kellene tennünk, ha az tőlünk ujabb áldozatokat igényelne, ami azonban ezuttal teljesen kizárt dolog.

C)

Tekintettel arra, hogy az Orsz. Magyar Kath. Iskolaegyesület az egyházi és iskolai javak biztositásán kivül még a privát felektől szerzendő tüz, jég és életbiztositásokkal is kiván foglalkozni, megengedem, hogy a plébániai csoportokból egy tag a Gazdák Biztositó Szövetkezetének helyi képviseletét elvállalhassa, a megbizott és vállalkozó tag nevét és polgári állását a plébános urak az Országos Magyar Kath. Iskolaegyesület vezetőségének (Bpest, Szentkirályi-u. 28/a) jelentsék be, ahonnét a szükséges teendőkre nézve kellő utbaigazitásokat fognak kapni.

b) Biztositás Frigyes kir. herceg kegyuri plebániáiban.

(1907. évi 1455. sz. püsp. rend. Circ. VII. 41.)

Frigyes kir. herceg Ő Fensége bellyei uradalmának Tekintetes Igazgatósága akként határozott, hogy a főhercegi magas kegyuraság alá tartozó plébániák kegyuri épületei továbbra is Ns. Körmendy Károly egyházmegyei megbizott utján biztosittassanak. Miről azzal értesitem a fentnevezett kegyurasághoz tartozó tiszt. plébános urakat, hogy a biztositás megujitásánál a fenttisztelt igazgatóság szives igérete szerint a főhercegi uradalom mérnöke megkeresésre szivesen kezökre jár s ez annyival kivánatosabb, mivel a biztositás körül

épen ezen plébániákban tévedések fordultak elő, nevezetesen megtörtént, hogy a méretek nem feleltek meg, vagy csak a belső berendezés biztosittatott, holott az épület eléghető részei is, — sőt amennyiben a falak egyáltalában rongálódásnak lehetnek kitéve, annyiban ezek is biztositandók.

c) Biztositás a v. és közokt. min. felügyelete alá tartozó uradalmak kegyuri plébániáiban.

(1910. évi 1191. sz. püsp. rend. Circ. IV. 23.)

Ismételten előfordult, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium felügyelete alá tartozó uradalmak kegyuri plébániáiban a templom, lelkészlak, tanitói lakás stb. tüzkár elleni biztositása az illető uradalmak által önkényesen oly magasra emeltetett, hogy az egyáltalán nem indokolt, sőt akárhány esetben a plébániatemplomok elviselni sem képesek jövedelmeik szükös volta következtében. Kérelmeztem ezen állapot orvoslását. De addig is, mig a kérdés érdemi elintézést nyer, utasitom a fentjelzett plébániák tiszt. lelkészeit, hogy tüzkár biztositási cimén csak a legutóbbi 10 éven át szokásban volt, rendes, alacsonyabb biztositási illetéket fizethetik be, mig Tőlem magasabb összeg kifizetésére engedélyt nem nyernek.

d) Biztositás az Esterházy hercegi hitb. kegyuraságához tartozó plébániákban.

(1911. évi 4616. sz. püsp. rend. Circ. XIV. 110.)

Vonatkozással 1908. évi XV. körlevelemben 4363/1908. sz. a. közzé tett rendeletemre utasitom az Esterházy hercegi hitb. javak kegyurasága alá tartozó tiszt. plébános urakat, hogy fentnevezett hitbizományi javak *kegyurasága alá tartozó* **kegyuri** épületeket a jelenlegi tüzkár elleni biztositási kötvény lejártával többé ne a *Gazdák Biztositó Szövetkezeténél*, hanem a hercegi hitbizományi javak kerületi főtisztjénél jelentsék be a *hercegi önbiztositó intézménybe* való felvétel céljából.

A *dijtételek* ugyanazok, amelyeket fenthivatott 1908. évi körlevelemben közzétettem.

Uj épületek biztositása a hercegi hitb. javak közegei és a plébános, valamint templomgondnok közbejötte mellett történhetik, jogerőt azonban csak az egyházmegyei hatóság hozzájárulásával nyer, miért is az uj épületek becslési adatai ellenőrzésre alkalmas alakban *a kerületi esperes véleményezése kiséretében* a plébániahivatalok által haladéktalanul az egyházmegyei hatósághoz felterjesztendők. Hasonló eljárás követendő, ha az eddigi biztositási összeg változást szenved.

Egyben értesitem a tiszt. ehm. papságot, hogy Főméltóságu Esterházy Miklós herceg ur nem akarván sem az egyházmegye, sem a kath. iskola egyesület károsodását, hercegi önbiztositási in-

tézménye részéről ugyanazon előnyöket ajánlotta fel a kegyuri épületek tüzkár elleni biztositási dijaiból, melyeket a Gazdák Biztositó Szövetkezete helyezett kilátásba, a befizetett dijaknak 20%-át, melyet minden következő év január havának végéig fog lefizetni.

V. A plebániai időközi jövedelmek.

1. Azok felosztása.

(1855. évi 391. sz. püsp. határozm. Circ. Lith. 63.)

Mox a suscepto Almae Dioecesis huius, cui sola Dei, qui dives est in sua Misericordia, dispositione praepositi sumus, Regimine, animum nostrum ad condendum certum Statutum, intuitu Divisionis, et Repartitionis Proventuum parochialium Antecessorem inter et Successorem, nec non pro tempore constitutum Administratorem, adjicientes; quoniam par erat eos praevie huius intuitu audire, quos res maxime concernebat: non intermisimus mediantibus Literis nostris dto 22-ae Septembris anni 1854. sub Nro. 1528 perdilectum Clerum nostrum ad sensa sua eatenus depromenda, atque ad opinionem suis cum motivis, et rationum momentis deductam, Nobis submittendam paterne provocare.

Cum itaque e receptis, lectis, ac discussis Districtuum Vice-Archi-Diaconalium relationibus, Venerabilis Cleri Nostri intuitu divisionis Redituum Parochialium instituendae sensa abunde intelexerimus; consultantibus vero Nobiscum Dignissimis Venerabilis Capituli Nostri Membris eam praeponderare opinionem perspexerimus, ut pro initio anni ecclesiastici relate ad divisionem, et repartitionem Parochialium Redituum terminus idem, qui pro exordio anni civilis servit, prima videlicet Januarii, defigatur, normaque illa, qua in Capitulis et Beneficiis Collationis Regiae divisio instituitur, veluti aequitati maxime conformis et neutri parti injuriosa exoptanda sit: itaque tam ideo, quam quod Altissima Mens Regia, prouti haec ex Benigna Resolutione die 21-a Junii 1808. Nro. 12778 elucescit, 1-am Januarii pro participatione, et divisione canonicalium redituum defigendo, ea esse videatur, ut generatim ob uniformitatem idem divisionis participationsve terminus in omnibus beneficiis ecclesiasticis assumatur: occasione mutationis in beneficio parochiali observanda Auctoritate Nostra ordinaria statuimus sequentia:

1-o. Proventus Lecticales et Deputata cuiuscunque nominis et speciei, adeoque etiam ligna focalia, item supplementum congruae parochialis, alicubi e Fundo Religionis numeratum, inter Condividentes pro rata temporis praestiti, et praestandi servitii dividantur, a 1-a Januarii annum computando. Ubi nefors per specialem Contractum aliter stipulatum esset, ibi pro cynosura serviat terminus contractualiter stipulatus.

2-o. Fructus cuiuscunque speciei sint, seu vernales seu autumnales Sessionis parochialis, aut hortorum extravillanorum, dividantur pro rata temporis praestiti servitii, pariter a prima Januarii annum computando; semine seminanti semper prius in natura restituto, atque expensis cultivationis, et aliis, si quae fuissent, a proportione per condividentes ex aequo supportandis.

3-o. Falcastrorum, item vervactorum, in quantum poscentibus adjunctis nefors authumnali vel vernali semine inseminarentur, fructus aeque ut supra dividantur, a 1-a Januarii nempe annum computando.

4-o. Foenum et cordum, inter Antecessorem et Successorem, item pro tempore Administratorem, dividatur etiam pro rata temporis a 1-a Januarii, habita tamen semper ratione falcaturae, collectionis, et invecturae, si nempe percipiens ad haec expendere debuit, et non Communitas paratum foenum, aut hosce labores praestitit.

5-o. Procreatio vini, seu ex vineis, seu ex hortis non culinaribus, pariter dividatur pro rata temporis praestiti et praestandi servitii, a 1-a Januarii inchoando, cum onere expensarum in cultivationem vinearum, nec non in vindemiationem insumtarum, per Condividentes in proportione supportandarum.

6-o. Fructus hortorum domesticorum vulgo culinarium minoris momenti, cedant beneficiato pro tempore existenti, maioris vero momenti, quantitatis, et valoris fructus, dividantur ut puncto quinto. Nulli vero discedenti e beneficio, multo minus haeredibus licitum esto, arbusculas in horto iam fixe implantatas, ac dislocatas excerpere et auferre; solum ex arbusculis in Plantario adhuc existentibus integrum esto discedenti partem secum auferre.

7-o. Cum quivis beneficiatus terragia parochialia cultivare obstrictus sit; idcirco fimum absolutam, et exclusivam proprietatem terragiorum parochialium esse, nullique divisioni obnoxiari posse, declaramus.

8-o. Proventus Stolares sunt semper beneficiati pro tempore existentis.

9-o. Stipendium Missarum fundatarum, quae certis determinatisque diebus absolvendae sunt, ille percipiat, sub cuius actualis beneficii possesionis tempus, defixus ille dies inciderit, sacraque terminata fuerint. Si tamen ex mente fundatoris per certam fundationem, seu haec in aere parato, seu in fundis immobilibus consistat, conveniens subsistentia s. Curionis intendatur, et haec ipsa intentio seu in Coordinatione, et per Ordinarium piae fundationis acceptatione, seu in Decreto Visitationis Canonicae expressa est: in casu hoc fructus talismodi piae fundationis dividatur pro rata temporis a 1-a Januarii inchoando.

10-o. Optioni condividentium semper relictum esto, utrum in divisione calculum in aere parato assumere, vel proventus in natura dividere velint.

11-o. Oborto aliquali dubio occasione divisionis, si condividen-

tes amicabiliter convenire non possent, negotium Gubernio dioecesano pro decisione substernendum erit.

Atque haec sunt, quae circa divisionem et repartitionem Proventuum Parochialium, dum mutationes intervenerint, decernimus, sancimus, ad amussim deinceps inviolabiliterque observari volumus, committentes cunctis V. A. Diaconis, Parochis, Parochiarumque Administratoribus, cunctis item Substantiarum Executoribus: ut iuxta hoc decretum, statutumque nostrum in qibusvis mutationum casibus a modo in posterum eventuris procedere, ac Divisionem instituere teneantur, sintque obligati particularibus quorumdam circa nonnulla in contrarium opinionibus non obstantibus, nec in futurum obstare queuntibus.[1])

2. A fundus instructusok megváltása.

(1901. évi 4015. sz. püsp. rend. Circ. XIV. 178.)

A pécsváradi esperesi kerület f. évi október hó 21-ikén Hosszu-Hetényben tartott őszi koronájából a következő kérelemmel fordult az egyházmegyei hatósághoz: „Kegyeskedjék kimondani és a jövőre miheztartás végett körlevélben közölni, hogy a fundus instructus gyanánt szereplő termények, mint buza, bor, mindenütt az illető plébániai kongrua összeirásban megállapitott árak szerint váltandók meg."

Püspöki Szentszékem f. évi nov. 14-én tartott ülésében tárgyalván ezen kérelmet, 493. sz. a. a következő véleményt terjesztette az ügy érdemében elém:

„Ha az elöd a terményekben járó fundus instructusokat pénzben akarja megváltani, akkor a hozzá legközelebb eső piac folyóára szerint tartozzék azt megváltani; mivel az ily fundus instructusoknak célja a többnyire kezdő plébánosoknak nyujtandó segitség, kinek fundus instructus hijján a háztartáshoz szükséges terményeket piaci árban kell megvennie."

A szentszék ezen véleményét elfogadtam s a jövőre nézve miheztartás végett közlöm tisztelendő papságommal.

---

[1]) Az 1839/1860. sz. rend. e határozmányt kiterjesztette a tanitói (kántortanitói) jövedelmek felosztására is. De a 374/1912. sz. rendelet az előbbi visszavonásával az 1911. évi Rendszabályok 78. és 173. §-át jelentette ki kötelezőnek. L. a köv. Fejezetben I. 2. b. alatt.